

D

42321 PRVI ODZIV

NA PROŠNJO „BARAGOVEGA MISIJONIŠČA“
ZA VZDRŽEVALNINO

V decemberski številki smo se obrnili na misijonske prijatelje s prošnjo, da nam pomagajo zbrati deset vzdrževalnin (bek) za vzgojo 10 gojencev „Baragovega misijonišča“. Med drugim je bilo rečeno:

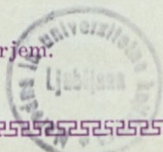
„Potrebujemo 10 vzdrževalnin po 1.000 dolarjev, katerih vsaka, dobro naložena, bi letno dala obresti vsaj 100 dolarjev, kar pomeni skromno enoletno vzdrževanje enega gojenca „Baragovega misijonišča“. Če se nam torej posreči pridobiti v teku letošnje akcije 10 takih vzdrževalnin, nam je omogočeno brezplačno vzdrževanje 10 gojencev Baragovega misijonišča, in ko ti doštudirajo, novih desetih, in tako naprej, ne da bi morali zanje iskati novih vzdrževalnin.“

Prvi, ki so se odzvali tej naši prošnji, so zelo delovni krožkarji misijonskega odseka župnije Marije Pomagaj v Torontu. Poslali so v gornji namen prvi obrok 100 dolarjev in rekli, da bodo še poslali. Niso pa navedli, katero od desetih vzdrževalnin so izbrali, da jo s svojim vplačilom začno. Zato smo jo namesto njih izbrali mi sami in upamo, da bodo z izbiro zadovoljni...

Torej, po zaslugi Misijonskega krožka pri Mariji Pomagaj v Torontu, vzdrževalnina v čast sv. Vincencija Pavelskega, ustanovitelja Misijonske družbe, 100 dolarjev.

Bog povrni vrlim krožkarjem, in naj njih zgled vzbudi veliko posnemovalcev! Lahko izberejo in prispevajo v katerokoli naslednjih vzdrževalnin:

1. V čast Jezusu, Odrešeniku sveta
2. V čast Mariji, Kraljici misijonov
3. V čast apostolu narodov, sv. Pavlu
4. V čast zavetnikoma misijonov, sv. Frančišku Ks. in Mali Tereziji
5. V čast sv. Vincenciju Pav., ustanovitelju Misijonske družbe
6. V proglasitev Barage blaženim
7. V dvig škofa Slomška na oltarje
8. V spomin škofa Režana
9. V spomin padlih dobrobrancev.
10. V zahvalo slovenskim misijonarjem.

„Baragovo misijonišče“

PD 6/10/1968

PAVEL VI. V INDIJI

NA SVETOVNEM
EVHARISTIČNEM
KONGRESU V BOMBAYU

ZGODOVINSKI DOGODEK

Evharistični kongres v Bombaju, posebno pa še prisotnost papeža Pavla VI., njegovo ravnanje in besede — vse to pomeni novo veliko dejanje v prenovitvenem poslanstvu Cerkve za II. vatikanskega koncila.

Evharistični kongres v velikem indijskem mestu je za vedno zaznamoval zgodovino Cerkve v Indiji, na Vzhodu sploh, in je važen prispevek k verskemu in socialnemu, pa tudi političnemu napredku vsega človeštva.

Osnovne poteze

Značilnosti papeževega obiska so bile predvsem tele: Izreden, zmagovit, za mnoge nepričakovan **zunani uspeh**. Zdi se, kot da so indijske množice vseh veroizpovedi in prepričanj začutile moč svojega verskega poslanstva in veljavnost odrešilnega poslanstva katoliške Cerkve. Ta pa je v svojem neizčrpnem bogastvu pokazala res odrešeniško razmerje do nekrščanskih verstev, duhovni odnos do sodobnega človeštva, kakor ga je naš čas nad vse potreben.

Ves čas kongresa, od prvih papeževih besed do zaključnih misli kardinala Graciasa je zvenela **poslanica miru in sloge** med narodi — to, česar so ljudje tako potrebni, pa jim tega drug ne more dati kot Bog. Njegova Cerkev poučarja nujnost, da se v velikanskih predelih, kjer vladata revščina in lakota, pospeši družbena pravičnost in da bogatejše države pripomorejo k vsestranskemu razvoju.

Nekaj nepozabnega je bila **pobožnost množic** na kongresu. Pokazale so tolikšno zbranost, da so poznavalce spomnile na ideal indijskega misticizma

„samadhi“, to je najmočnejšo notranjo koncentracijo. Nedvomno se je v tem pokazalo, kako velikih stvari more zahodno krščanstvo pričakovati od vzhodne duhovnosti.

Argentinski filozof jezuit Ismael Quiles je zapisal: „Zapustili smo Bombay s prepričanjem, da smo videli začetek nove etape v življenju Cerkve.“

Papeževa tiskovna konferenca v letalu

Že pred prihodom v Indijo je Pavel VI. pripravil razna presenečenja. Ko je potniško letalo, v katerem se je vozil, brzelo 11.000 m nad Arabskim morjem, je dovolil tiskovno konferenco — prvo papeško konferenco v letalu. Izjavil je upanje, da bo njegovo potovanje v Indijo prispevalo k svetovnemu miru. Hekemu italijanskemu komunističnemu časnikarju je govoril o možnem dialogu med katoličani in komunisti.

Papežev pozdrav

Ob prihodu v Bombay je papež na pozdrav indijskega podpredsednika dr. Zakira Hussainu (muslimanske vere) povedal tele misli: „Veliko je naše veselje, ko smo prišli med indijsko ljudstvo za tako važnega verskega dogodka, kot je Mednarodni evharistični kongres.

Prišli smo, da spoznamo to neizmerno in bogato obljudeno deželo in da osebno izrazimo prijateljstvo in občudovanje do velikega in plemenitega indijskega naroda, neutrudnega v naporih za doseg miru v svetu, delavnega v naporih za blagostanje v skladu in slogi z ostalimi narodi na svetu.

Prihajamo kot romar — romar miru, veselja, iskrenosti in ljubezni. Pozdravljamo vse indijsko ljudstvo, vsekega moža, ženo in otroka, in razširjamo ta pozdrav na vsa ljudstva Azije, na vse narode sveta.

Daj Bog, da bi se vedno spominjali, da so pod očetovstvom božanstva vsi ljudje bratje; daj Bog, da se nauče ljubiti drug drugega, spoštovati drug drugega, ne kršiti naravnih pravic drugih. Naj bi te pravice zmerom bile deležne spoštljivosti v resnici, pravičnosti in ljubezni.

Za izpolnitev teh svetih želja bomo v dneh kongresa molili: Za vse, ki poslušate naš glas, prosimo obilja božjega blagoslova.“

Navdušen sprejem

Svetega očeta je zelo razveselil prisrčni, tudi hrupni in slikovit sprejem. Nekateri so se bali nemirov zaradi izjav hinduističnih prenapetežev. Vendar ni bilo nobenih papežu sovražnih dejanj. Vse, ki so ga slišali, je ganila njegova prošnja, naj te prenapeteže izpuste. Ko so mu povedali, da so že na svobodi, je papež dejal: „Povejte jim, da bi jim rad segel v roko in se z njimi prisrčno pogovoril.“

Posvetitev 100 duhovnikov

Prvo versko ceremonijo na indijskih tleh je papež opravil, ko se je kratko ustavil v veliki katedrali pod milim nebom sredi Bombaya. To je prostor, določen za evharistični kongres. Izpred velikega oltarja je blagoslovil 100 pravkar posvečenih duhovnikov.

Indijska umetnost: Sveti Trije Kralji počaste Zveličarja

Maša in nagovor redovnicam

Nekaj ur po prihodu v Bombay je Pavel VI ljudi znova presenetil. Še v beli sotani se je odpravil v bombaysko stolnico in tam bral mašo pred 3000 redovnicami. Te so ga pozdravile z neustavljivim navdušenjem. Po končani zborni maši se je navdušenje stopnjevalo v pravi nered, če ne v hysterijo. Papež jim je po maši spregovoril nekako tako: „Moramo vam povedati danes, kako vas Cerkev ceni in ljubi. Poslušale ste klic našega Gospoda in velikodušno zapustile svoje domove in družine, da mu sledite, da mu pomagate v potrebah po šolah, med otroki, starčki, bolniki, in da posvetite življenje molitvi k Njemu in Njegovi Cerkvi.

V imenu Jezusa Kristusa in vse katoliške Cerkve se vam zahvaljujem za vse, kar ste storile za našega blagoslovljenega Zveličarja in njegovo skrivnostno telo. Kako velike so vaše zasluge, kako velika so vaša dela! Bog vam bo poplačal, zakaj njegova ljubezen je neskončna. **Bodite zveste** svojemu poklicu, **bodite velikodušne** v vsaki žrtvi, ki je potrebna, da ga ščiti in plemeniti. **Bodite svete**, kot je svet vaš Oče, a **bodite tudi z vsem srcem v svojem**

poklicu, bodite vesele in smejoče se, da bodo vsi mogli videti veliko srečo, ki jo občutite v posnemanju Našega Gospoda in njegove češčene matere. Moli-mo za vas in za vse, ki so izročeni vaši skrbi po šolah, bolnišnicah in drugih ustanovah ljubezni in usmiljenja“.

Skupno delo za dvig človeštva

Papeža niso pozdravljali samo katoličani, pozdravljali so ga tudi drugi kristjani, pozdravljali hindujci, parsi — častivci ognja —, judje, nagas, z bir-manske meje — do nedavnega lovci na človeške glave —, muslimani, sikki. Množice so si prizadevale, da se dotaknejo oblačila „svetega moža iz Rima“. Sveti oče je razprostiral roke, blagoslavljal z znamenjem križa in stiskal ponujane desnice. 3. decembra je javno govoril o **potrebi edinstva med vsemi narodi**. Treba je pomnožiti napore v boju proti zlu, „ki zastruplja življenje neštevilnih ljudi po celem svetu: proti bedi, lakoti in bolezni. Najti moramo praktične in konkretne načine organizacije in sodelovanja, da zberemo vsa sredstva in usmerimo vse energije za doseg prave skupnosti med vsemi narodi. Ta skupnost se ne more zgraditi na vsesplošnem nasilju ali medsebojnem uničenju, marveč na ljubezni, ki vse objame in ima korenine v Bogu, ki je ljubezen.“

Nekatoliškim kristjanom je papež povedal, da so ločitve med kristjani mučne za vse, ki hočejo služiti Bogu; da pa so številne pobude za zedinjenje vir veselja in tolažbe.

Potem se je vrnil na splošne težave in dejal: „**Potrebujemo miru in stalnosti na našem svetu, potrebujemo živeža, oblek in stanovanj za milijone, potrebujemo poštenja in pridnega, neutrudnega dela, da se izboljšajo pogoji za življenje; vsa ta prizadevanja pa mora voditi prava ljubezen.**“

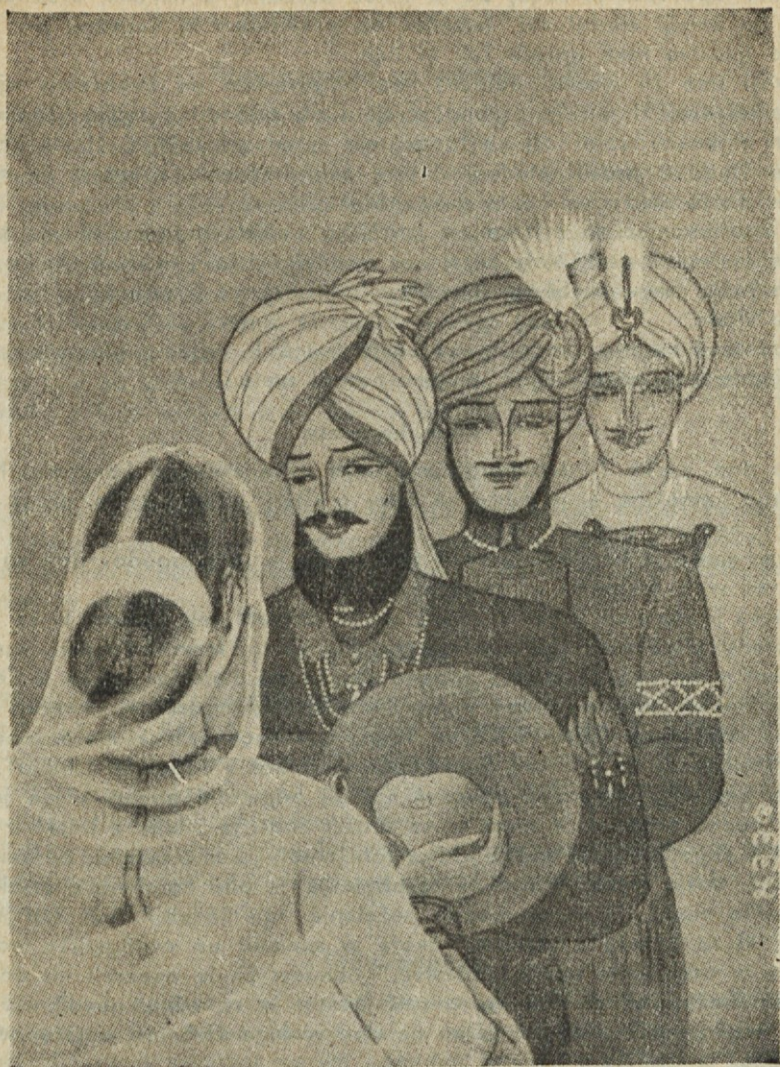
Ta obisk Indiji je izpolnitev davne in drage želje. Vaša dežela je zemlja stare kulture, zibelka velikih verstev, dom naroda, ki je vedno iskal Boga z nezadržnim hrepenenjem, v globokem razmišljanju in molku in s himnami goreče molitve.

Tudi vaša dežela je stopila v novo dobo svoje zgodovine, in v tem prehodnem času čutite tudi vi sodobno nestalnost, v kateri so se spremenile tradicionalne vrednote in red; vsi napor se torej morajo združiti za to, da se narodu zgradi bodočnost, ne samo na trdnem temelju, temveč tudi na živih duhovnih osnovah.

Tudi vi se borite za to, da se pomnoži živež, oblačila, bivališča, šole; za pravično razdelitev bogastva tega sveta.

Zato se moramo zblížati, ne le po modernih prometnih in občevalnih sredstvih, po tisku in radiu, po parnikih in reakcijskih aeroplanih. **Zblížati se moramo v srcih**, z medsebojnim razumevanjem, spoštovanjem in ljubeznijo.

Moramo se sniti, ne zgolj kot turisti, temveč kot božjepotniki, ki iščejo Boga; ne v poslopjih iz kamna, temveč v človeških srcih. Človek se mora sniti s človekom; narodi se morajo povezati med seboj kot bratje in sestre, kot božji otroci. V takem medsebojnem umevanju in prijateljstvu, v tej sveti edinstvi moramo skupno delati za gradnjo skupne prihodnosti človeštva.“

Indijska umetnost: Sveti Trije Kralji pred Marijo z Jezusom.

Pozdrav indijskemu predsedniku

3. decembra zjutraj se je papež sešel z indijskim predsednikom Radha-krišanom. Izpovedal je željo, da bi „med osebami, družinami, skupnostmi in narodi na zemlji vladal mir, temelječ na pravičnosti in ljubezni, mir, ki ga indijsko ljudstvo tako goreče želi in išče.

Prišli smo (v vladno palačo), da odgovorimo na ljubeznivo vljudnost Vaše ekcelence, ki nas je osebno sprejela ob prihodu v Indijo. Znova Vam izrečem globoko hvaležnost za to dejanje in za vse usluge, ki ste jih Vi in indijska vlada napravili Mednarodnemu evharističnemu kongresu in našemu romanju na to veliko versko in duhovno skupščino.

S spoštovanjem in priznanjem izražamo občudovanje indijskemu narodu. Pozdravljamo ga v osebi Vaše ekcelence, voditelja države in predsednika Indije. Pozdravljamo ga v osebi spoštovanega ministrskega predsednika in članov indijske vlade.

Pod temi modrimi vodniki napreduje Indija k večjemu blagostanju in k še bolj prisrčnim odnošajem z drugimi narodi sveta.“

Višek kongresa

Ta dan, petek 3. decembra, je bil vrh evharističnega kongresa. Navzoča je bila „množica, ki je nihče ne more prešteti“. Zdelo se je, da je to evharistični kongres vseh verstev.

Pred mašo je kardinal Gracias zatrdil, da je to Gospodov dan za Indijo in za ves svet, krščanski in nekrščanski.

Mašo je daroval Pavel VI. Med njo je posvetil šest škofov, ki so simbolično predstavljali vseh šest kontinentov. Bili so to: Marcel Evariste van Rengen, škof v Mweka (Kongo); Alberto Zambrano Palacios, vikar v Canelos; Bernard Racimamacoana, škof v Morondava (Madagaskar); Bernard Oguki Atakpak Atakpame, glavni vikar v Togo; Lawrence Patrick Moran, pomožni škof v Melbournu, in Leonard Souza, pomožni škof v Jagalpur (Indija).

Po posvetitvi je papež povedal najbolj originalni govor, ki ga je kdaj kakšen papež povedal. V njem so se družili citati iz biblije z izreki iz svetih hindujskih knjig. Iz Upanišad je citiral tole misel: „Samo resnica bo zmagala, nikoli laž. Božja steza, ki vodi v osvobojenje, je bila zgrajena z resnico; po njej hodijo modri, ki so premagali poželenje; tam je najti tudi tisti največji zaklad, ki se doseže z resnico.“ Škofe je spomnil na evangeljsko naročilo: „Pojdite in oznanjajte božje kraljestvo.“ obenem jih je opozoril na dolžnost, da iščejo božjo resnico. Kristusova pričujočnost je sv. očetu navdihnila vzklik bengalskega pesnika Tagora: „Dan na dan svojega življenja, o Gospod, bom pred teboj iz obličja v obličje.“

Štiri temeljne točke papeževega obiska

Nekateri opazovavci sodijo, da je hotel papež tega dne podčrtati štiri poglobitve platí svojega obiska v Indiji: 1.) **Razgovor z nekatoličani**, (zjutraj se je rokoval, prijazno se smehljajoč, s predstavniki indijskih verstev); 2.) **Zanimanje za sodobne probleme človeštva**, (izraz tega zanimanja je bil zlasti

razgovor z indijskim predsednikom Radhakrišanom, filozofom močnega verskega čuta in delavcem za mir in slovo); 3.) **Ljubezen do revežev in bolnikov** ter prizadevanje za izboljšanje njihovega položaja (obiski v bolnišnicah in sirotišnicah); 4.) **Versko romanje** v vsem veličastvu.

Poziv bogatim za lajšanje bede

Naslednjega dne, v soboto 4. decembra, je papež po časnikarjih naslovil voditeljem velesil „tesnoben klic“ po „bitki za mir“. Ta bitka naj s sveta iztrebi bedo, boleznin in drugo zlo, ki biča milijone človeških bitij. „**Želimo, da narodi prenehajo z oboroževalno tekmo in posvete svoja sredstva in energije bratski pomoči revnim deželam**... Želimo, naj vsaka država, misleč bolj na mir in manj na spopade in vojne, prispeva vsaj z delom svojih izdatkov, ki gredo za oborožitev, v svetovni fond za pomoč v težavah glede prehrane, oblačenja, stanovanja in zdravniške oskrbe, ki stiskajo mnoge ljudi.“

Izpred oltarja miru na evharističnem kongresu se nadejamo, da dospe ta tesnobni klic do vseh vlad na svetu in da jih Bog navdihne za ta miroljubni boj proti trpljenju njihovih manj srečnih bratov.“

Med ubožci

Ob 8. uri zjutraj je papež daroval mašo pred 80.000 ljudmi. Posebej je obhajal trideset sirot, šest do devetletnih. Potem se je obdan z množico odpravil v bližnjo cerkev in podelil blagoslov ubogim — pohabljenim otrokom, invalidom in slabotnim starčkom.

Pobožnosti

Popoldne je vodil **pontifikalno mašo** in blagoslovil bolnike po starem južno-indijskem obredu. Pozneje se je udeležil **križevega pota**, ki je trajal eno uro. Prvih enajst postaj je papež hodil s sklenjenimi rokami, pri dvanajesti si je naložil križ iz orehovega lesa in marmorja in ga nosil do zadnje postaje. Zaključni blagoslov je podelil s tem križem.

Križev pot je začel **nočno češčenje**. Po papeževem odhodu je monakovski kardinal Doepfner vodil 4.000 ljudi od prizorišča kongresa do 16 km. oddaljene bazilike sv. Marije v Bandra.

Drugi dogodki

Od drugih dogodkov je omeniti **pozdrav srednješolskih in vseučilišnih študentov** kolegija Don Bosco. Še bolj ganljiv je bil **papežev obisk splošne bolnice**. Ob bolnikih se je ustavljal, se jim nasmihal in jih blagoslavljal. Katoličani in drugoverci so ga s sklenjenima rokama prosili za blagoslov. Matere so sv. očeta opazovale s tesnobnim pričakovanjem in srečo, stoječ pri posteljah svojih malih bolnikov. Zdravniki in strežnice so se zgrinjali okoli papeža, da mu poljubijo prstan.

Na sporedu evharističnega kongresa je bila tudi **maša po vzhodnem sirsko-malabarskem obredu**. Papež se je udeležil, potem pa v govoru **povzdigoval**

raznolikost obredov v Cerkvi. Priznal je, da je „v preteklosti včasih ostala zate-mnjena ideja upravičene raznolikosti in medsebojnega sodelovanja. Danes pa je treba tej ideji posvetiti novo pozornost.“ S tem je Pavel VI na razločen način postavil načelo ekumenizma na kongresu.

V četrtek zvečer je papež prisostoval izvedbi **Prokschevega baleta** „Prva ljubezen“. Vstopil je v dvorano ob pol enajstih v spremstvu kardinala Graciosa. Navdušenje med občinstvom je bilo nepopisno. Po prvem dejanju je papež stopil na oder, da pozdravi vzklikajočo publiko in avtorja jezuita Franca Prokscha. Slišati ga je bilo, ko je rekel: „Čudovita predstava, ki smo jo gledali, je nauk, kako more vsaka umetnost pripomoči k božji časti.“ Ko je hotel pozdraviti igravce, ga je v hipu obkrožilo dvesto igravcev in plesalk. Iz njih kroga ga je rešila straža, medtem ko je on še vedno stegal roke za igravci. Balet je mojstrovina; pozorišče je krasno postavljeno; sodeluje tudi zbor petsto glasov. Vsebina predstavlja padec človeka in Kristusovo odrešenje. Dejanje ponazorujejo simbolični plesi, navdahnjeni z indijsko plesno umetnostjo. Tudi glasba črpa iz indijskih motivov.

Pavel VI. je obiskal tudi zasilno sirotišče v delavskem okraju. Vzdržuje ga z miloščino nekaj duhovnikov. Sirote leže po tleh, da jih tako lahko več sprejmejo. Papež je med njimi zajtrkoval. Vodji sirotišča je izročil ček za 50.000 rupij. Odkar je pristal v sredo ponoči v Bombayu, se je čutilo, kako enač Cerkev z reveži in s trpljenjem neštevilnih množic, ki po vsem svetu stradajo, boleljajo in pogrešajo primernega bivališča.

Vtis papeževega obiska

Neki bombayski tednik, znan po naklonjenosti do komunizma, je priklical v spomin sprejem, ki so ga bili deležni Eisenhower, Hruščev, Ču En-lai, Nasser, Sukarno in kraljica Elizabeta, in dodaja: „Sprejem tega ponižnega božjepotnika in Kristusovega namestnika pa je prekosil vse druge. . . Pozdrav, ki ga je papežu nudil Bombay, je bil veličasten, mogočen, resnično čudovit.“ Zapadni način govorenja ni zmožen izraziti vtisa, ki ga je papež napravil v srcu Indijcev. Ministerski predsednik Šarti je označil pomen njegovega obiska: „To je žarek luči po teminah prve kitajske atomske bombe.“

Nova doba človeštva

†Nobenega dvoma ni, da je (in bo) evharistični kongres v Bombayu izredno pomemben dogodek v življenju katoliške Cerkve. Iz njega izžareva **globoka vera v novo razdobje.** Kongres je to vero izpričal pred nekrščanskimi množicami, ki so se udeleževale katoliških obredov. Zdelo se je, da je Indija katoliški narod.

Duha nove dobe kaže tudi dejstvo, da se je vatikanski protokol izvil iz **toge svečanosti.** Pavel VI. je zapustil prestol, da se pomeša z ljudstvom. Papežev obisk Indije je strl tradicije drugačnih časov. Ljudi je pretresla dinamika dobe, ki že nastopa v Cerkvi in v svetu. Uveljavlja se že **novo vrednotenje azijskih in drugih verstev in kultov.** Smo v začetku dobe resničnega medsebojnega razumevanja narodov. Iz prerrojene Cerkve lije v človeštvo duhovna pomlad.

CERKVENI ZBOR IN MISIJONSTVO

Januarja l. 1964 so med koncilске očete razdelili shemo o misijonstvu (4 poglavja na 14 straneh). Ni pa še prišla na vrsto za debato. Tudi se zdi, da bodo koncilski očetje predlagali sestavo novega, bolj velikopoteznega načrta.

V vsakem primeru bo pomen 2. vatikanskega cerkvenega zbora za misijone predvsem v smernicah, ki izhajajo iz bistva Cerkve, kakor se to zrcali v debatah na koncilu.

OBNOVITEV MISIJONSKIH CERKVA

Misijonsko poslanstvo Cerkve je danes tako kot prve čase: njeni udje morajo biti pričevalci za Jezusa, njegovo ljubezen in nauk. Njihovo pričevanje naj vodi ljudi k veri v Jezusa. Nasproti temu je precej razširjeno tako pojmovanje misijonstva, ki preveč izključno išče njegovo nalogo v pridobivanju krščen- cev. Kakor je celotna podoba Cerkve postala preveč institucionalna, tako se tudi misijonski uspehi merijo enostransko po ustanovah in številkah. Statistika je zasedla prevladujoč položaj. To pa ni brez nevarnosti. Nevarnost je v tem, da nismo pravični pomenu krščanskega pričevanja v deželah, kjer je opaziti malo neposrednih misijonskih učinkov. Še večja je nevarnost, da iz pomena misijonskega delovanja napravimo neodvisen cilj. Nekristjani lahko dobe vtis, da se Cerkev bori z drugimi ustanovami za vpliv v sodobnem dogajanju in za osvojitve ključnih položajev.

Pričevanju Cerkve za Kristusa moramo spet priznati veljavo prvega misi- jonskega cilja. V razgovorih o shemi o Cerkvi je bombajski kardinal Gracias poudaril, kako se mora Cerkev ravno v misijonskih deželah izogibati videzu, da zasleduje lastne cilje, kot da bi bila država v državi. Kristus je prišel na svet zato, da služi in da daruje življenje. Tako mora tudi Cerkev sodobnemu svetu služiti, pomagati, mu kazati pot. V prvi vrsti mora ljudi notranje prenoviti. Naj se ne ponaša s svojimi ustanovami, marveč naj svet blagoslavlja in posve- čuje. Poznati mora usodo sodobnih ljudstev in pereča vprašanja naših dni. Iz obilja svojih izkušenj naj išče odgovore za ljudi naše dobe. V prvi vrsti mora prikazovati zveličanje v Kristusu kot sacramentum mundi, kot med nami biva- jočo božjo ljubezen, ki se daruje za vse ljudi in objema tudi sedanji čas.

MANJ PROČELJA, VEČ DUHA!

Na koncilu je bilo precej govora o Cerkvi revežev. Govorniki so zahtevali odpoved zunanjemu sijaju. To velja še posebno za Cerkev v misijonih. Priznati je treba, da so mnogi škofje v misijonskih deželah resnično preprosti in ponižno vdani svojemu poslanstvu. Je pa prav v misijonih, kjer je Cerkev nezatna manjšina, tudi skušnjava, da se z zunanjimi stvaritvami, s pročelji dokazuje po- membnost Cerkve. Z nekakim pokolonialnim častihlepjem poskušajo posnemati zapadne ustanove, zato da ne zaostanejo. A mnogo važneje bi bilo vestno preučevanje problemov, ki tlačijo deželo, in prispevati v krščanski ljubezni k

rešitvi verskih, moralnih in družbenih težav. Kako važno bi se bilo na primer z vso odločnostjo zavzeti za delavstvo. Danes so delavci sicer v večini razvijajočih se držav še razmeroma majhna skupina, kmalu pa bodo odločilno sooblikovali prihodnost; razen tega jih nikakor ne gre prepustiti komunističnemu obdelovanju.

Vesoljna Cerkev naj se na koncilu vzdrami v poglobljen čut misijonske odgovornosti; a pomisliti je tudi na to, da morajo danes mlade cerkve same prikazovati svojemu okolju resnično krščanstvo. Temeljita in načrtna aktivizacija misijonskih cerkva samih je najnujnejši cilj misijonske prenovitve celotne Cerkve.

LASTNA ODGOVORNOST MISIJSKIH CERKVA

Žarišče vsega misijonskega dela bodo poslej misijonski škofje. Cerkevni zbor je na novo podčrtal važnost škofovske službe. Okrepitev škofovstva pa se ne omejuje na razširjenje pravnih polnomočij, temveč sega prav v notranje življenje Cerkve.

Ce je kje potrebno, da se močneje upoštevajo krajevne razmere v življenju Cerkve, je to v misijonskih pokrajinah, kjer se mora Cerkev znajti v novem okolju in se neprestano prilagajati hitro se menjavajočim spremembam. Doslej smo misijone pojmovali preveč kot nekako zunanjo cerkveno provinco, ki naj jo „dsrednja Cerkev“ oskrbuje in vodi. Ni čudo, da je zato v misijonih bilo premalo lastnega življenja in čuta za lastno odgovornost. To lastno življenje je treba odločno gojiti. V tem je glavni pomen okrepitve škofovstva za misijone. Kaj je mišljeno z lastno odgovornostjo, je lepo videti v liturgični konstituciji, ki se še posebej ozira na misijonske dežele. Domači jezik in navade naj dobe v liturgiji svoje mesto; predvideva se celo razvoj novih obredov v skladu z domačimi tradicijami.

DUHOVNIKI MORAJO BITI POVEZANI S SVOJIM LJUDSTVOM

A liturgija je le eno iz področij, na katerih naj se razvije cerkveni pluralizem. Podobna načela se bodo morala uveljaviti tudi drugod v cerkvenem življenju, npr. v vzgoji laikov in njihovem apostolatu. Najvažnejše pa je vprašanje duhovniškega oblikovanja, ki se gotovo mora priliciti kulturnim in socialnim razmeram posameznih dežel. Res se je to poudarjalo že desetletja, a praksa čisto ostaja daleč za ideali. Danes mora biti čisto jasno, da problem domače duhovščine ni vprašanje števil, marveč kvalitete, prave verske in teološke usmerjenosti in ozke povezanosti z ljudstvom.

Bilo je v navadi, da so poskušali vzdigniti kvaliteto s tem, da so duhovniške kandidate pošiljali v inozemstvo, v Evropo, v Rim. A tak duhovnik se odtuji svojemu ljudstvu. Zato bi bilo treba vso skrb posvetiti izboljšanju domačih ustanov za duhovniško vzgojo. Potrebna je obogatitev knjižnic, izpopolnitev profesorskega zbora, vzgoja strokovnjakov za preučevanje okolja, v katerem bodo bogoslovci pozneje delovali. Semenišča naj postanejo središče misijonskega razmišljanja in načrtov; tudi dušni pastirji naj bi v njih našli orientacijo. Nadarjeni duhovniki naj bi hodili v tujino šele kot zreli ljudje in s ciljem, da se

Na cerkveni zbor povabljeni predstavniki vzhodnih cerkva

specializirajo. Prava duhovniška vzgoja pa naj bi bila delo misijonskih dežel. Dokler ni domače duhovne tradicije in samostojnega teološkega raziskovanja v mladih cerkvah, ni mogoče govoriti o ukoreninjenju krščanstva, tudi če je domača hierarhija že čisto razvita.

ENOTNOST MISIJSKEGA DELA

Koncilski poudarek na škofovstvu pa pomeni tudi trdnejšo enotnost cerkvenega življenja. Tudi to je posebno potrebno v misijonskih deželah. Treba je načrtovanja, koordinacije sil, sodelovanja, medsebojnega sporazumevanja in spopolnitve. Razumljivo in pravilno je torej, da je prav misijonskim škofom enotno vodstvo misijonskega apostolata na njihovem področju bistvena zadeva.

Ne gre pa pozabiti tudi drugih misli, ki so jih koncilski očetje izrekli o pastirski službi, npr. o razmerju škofa do njegove krajevne cerkve in njegov odnos do vesoljne Cerkve. Na lastnem ozemlju si mora škofovska služba prizadevati za krepitev in rast božjega ljudstva. Nikoli ne sme zatirati darov in pobud, ki jih navdihuje Bog. Prav za misijonski položaj veljajo besede sv. Pavla: „Ne ugasite Duha!“ (1 Gal. 5, 19). Ravno tam, kjer naj Cerkev raste in se prilagaja, mora veljati načelo subsidiarnosti: da naj nadrejena avtoriteta nastopa le tedaj, če to zahtevata enotnost in red; v tem okviru pa naj se pobude in energije prosto razmahnejo. Ravno v misijonih mora biti razmerje škofa do duhovnikov očetovsko, spodbujajoče in polno zaupanja.

Škofija pa spada tudi v skupnost vesoljne Cerkve. Škof ima poleg skrbi za škofijo tudi odgovornost za celotno Cerkev. Ne gre samo za pravno odvisnost od papeža, gre tudi za sodelovanje z drugimi škofi. Ni le slučaj, da so z okrepitevijo škofovske službe dobile nov pomen tudi škofovske konference, tako de je vodstvo posameznih škofij vključeno v cerkveno življenje večjih pokrajin. To je posebno važno za misijone, saj je tam nevarnost osamljenosti in zastoja večja kot drugod. Nikoli ni mogoče zadosti poudariti potrebo daljnosežnega mišljenja in načrtovanja.

Sodelovanje velja tudi za včasih zapleteno razmerje med škofom in redovi. Redovniki kot dušni pastirji so seveda podrejeni krajevnemu škofu. Kot ustanova pa so veliki redovi podrejeni le združenemu episkopatu in se tako morejo posvečati vesoljnim ciljem Cerkve. Zgodovina uči, kako važna je bila ta vesoljna usmerjenost redov zlasti za misijone: bilo bi usodno, če bi ta univerzalizem redov oslabil.

MISIJONSKA ODGOVORNOST VESOLJNE CERKVE

Misel sotrudištva bo plodna — tako smemo pričakovati — tudi za razmerje vesoljne Cerkve do misijonov. Že v preteklih letih je bogato obrodila, posebno v darovih, ki odhajajo iz Evrope mladim cerkvenim občinam. Na koncilu so prišli škofje v osebne stike in misijonski škofje se poslej čutijo dosti bolj pritegnjene v življenje celotne Cerkve.

A zaupanje misijonov v koncil gre še mnogo dalje: cerkveni zbor mora zbuditi misijonsko odgovornost v celotni Cerkvi. Za to, da izpolni Cerkev svoje poslanstvo v modernem svetu, je potrebno še mnogo več žrtev oseb in stvarnih sredstev, še mnogo več svetovne povezanosti. Sodobnim nalogam bo kos samo nova misijonska pomlad v celotnem krščanstvu.

To je nekaj primerov, ki kažejo, kako so misijonski problemi najtesneje povezani z bistvom Cerkve. Rešiti jih je treba z novega gledišča Cerkve, kakor ga gradi koncil. Preveč juridična in institucionalna podoba Cerkve se mora vedno bolj umikati. Cerkev mora dobiti spet mnogo močnejšo zavest, da je božje ljudstvo, ki ima svetu oznaniti veselo oznanilo, odrešilno in zedinjajočo spolet ljubezen. Cerkev kot celota in posamezniki, duhovniki in laiki, morajo spet razumeti, kaj se pravi biti Kristusov pričevavec: ne žlobudrav učitelj, ne vseved, ne človek prikrite ošabnosti in zavesti nadmoči, temveč človek, ki je Jezusovo ljubezen sprejel v svoje življenje in ki ve, da se svet more obnoviti samo v tej ljubezni.

ZA DOMAČO DUHOVŠČINO

Ob desetletnici akcije za vzdrževanje domačih bogoslovcev
(1954 - 1964)

KAREL WOLBANG C M, U. S. A. (Nadaljevanje.)

TUDI NEVŠEČNOSTI

Zelo neprijeten je bil primer, ko je dobitnik v Ameriki vzdrževal več let kitajskega salezijanskega bogoslovca, lepega dne pa izide o istem članek v koroškem misijonskem glasilu, opremljen s kandidatovo sliko in napove, da bo opravil sv. mašo po posvečenju za svoje dobitnike v koroški fari. Bil je tipičen primer nedogovorjenosti. Menda v resnici tudi edini. Nekdo je predlagal istega bogoslovca istočasno na dve strani.

Marsikateri dobitnik se včasih malo čudi, da bogoslovec ne bi utegnil ali imel dovoljenja enkrat na leto sporočiti, kako študira in napreduje. Res je, da dopisovanje z dobitniki pogostoma sploh ni priporočljivo in lahko nastane iz njega za kandidatovo duhovno življenje in študij nepopravljiva škoda ter razne nepotrebne težave. Zlasti beračiti se kdo hitro navadi, če postane preveč domač. Vendar enkrat na leto prijazno pismo in bogoslovčeva obljuba za dobitnika moliti ni prevelika zahteva in mnogi bi bili pripravljeni storiti mnogo več, če bi jih kdo pri študiju podpiral. Seveda je to problem, ki ga ni lahko rešiti. Dobrotniki morajo le razumeti, da so tudi med kandidati in njih nadrejenimi razne osebnosti. Različni po mentaliteti, pripravi na svoj poklic in smislu za življenjsko odgovornost. A to je vprašanje zase, v katerega se tu ne mislimo spuščati. Vemo le iz mnogih izkušenj, da je marsikomu precej težko napisati čimprej ali odgovoriti kratko lju-bezno pismo. O velikem in zelo delavnem, pa obenem duhovnem sv. Vincenciju pišejo življenjepisci, da je v svojem življenju napisal nič manj kot 30.000 pisem. Seveda v onih časih ni bilo pisalnega stroja. A svetnik se je res zavedal, da je pismo važen pripomoček za izmenjavanje misli, če so med dušami razdalje in problemi pereči.

VESELJE V TRŽAŠKEM MARIJINEM DOMU

Slovenska tržaška Marijina družba, ki ima svoj sedež in redne sestanke v Marijinem domu na Via Risorta 3, je 4 leta vzdrževala kitajskega bogoslovca *g. Johna Liu*, ki ga je priporočil *g. Majcen* in je študiral v Turinu. Koncem junija je prišel maševat za svoje dobitnice v Trst in bomo o dogodku obširneje v KM pisali, ko dobimo podrobno poročilo in slike. Za njegovo vzdrževanje so se dogovorile članice v Misijonskem odseku Marijine družbe pod duhovnim vodstvom monsignorja *Omerza*. Večina družbenic trdo dela in vsaka lira je za skrbno služkinjo za življenje potreben denar. Zato je moral biti Bog posebej vesel sklepa na misijonskem sestanku, da bo vsaka družbenica darovala letno po 1000 lir, kar znese pri 100 članicah prelepih 100.000 lir. Ta znesek je bil vsako leto odposlan misijonarju *Majcenu* za bogoslovca *Liu-ja*, ki je bil z Marijino družbo tudi v rednem pismenem stiku. Nekaj družbenic je zastopalo organizacijo pri njegovem posvečenju v Turinu. V darovani vsoti je bilo vsako leto kakih 10 dolarjev previška, kar je dobil *g. Majcen* za svoje misijonske potrebe. Kako posnemanja vreden zgled!

Nedavno se je menda že odločila ena družbenic prevzeti vzdrževanje lastnega bogoslovca in spet bodo misijoni deležni nove pomoči, ko bo mogla udejestviti svoj načrt.

Koncem tega leta bo v Turinu v mašnika posvečen Indijec *g. Leo Anthony S.D.B.*, ki ga na priporočilo *g. Bernika* že 4 leta vzdržuje velika misijonska dobrotnica iz *Z. D.*

OBETAJOČA RAST AFRIŠKIH POKLICEV V RWANDA - URUNDI

Iz vseh merodajnih poročil o rasti katolicizma v Afriki odseva zdrav krščanski optimizem. Kljub mnogim rasnim težavam in drugim problemom, je duhovniških in sestrskih poklicev vedno več, posebno v novih deželah, kjer je Cerkev že pognala korenine malo globlje. Med njimi sta gotovo Tanganyika in Rwanda - Urundi. Zato je tudi bogoslovska akcija prevzela iz teh dežel zadnja leta v vzdrževanje večje število domačih bogoslovcev, ki bodo med svojimi ljudstvi prej ali slej duhovni in praktični voditelji.

Farani župnije Št. Janž v Rožu na Koroškem podpirajo bogoslovca *Ladislav Nkurunziza*, ki študira kot svetni teolog v bogoslovju Nyakibanda, Rwanda - Urundi. Priporočil ga je nadškof Perraudin iz Kabgayi, kot že poprej in za njim nekatere druge kandidate.

Isti nadškof je prosil za vzdrževanje bogoslovca *Charles Gatsigazi*, ki študira v domovini v istem semenišču. Dveletno vzdrževalnino je zanj že poslala Neimenovana dobrotnica, ki je prej podpirala kaplana Nsengiyumva. Vsako leto ona sama odpošlje preko škofijskega urada Propagande v Clevelandu enoletno novo vzdrževalnino za svojega kandidata in nas o tem takoj obvesti.

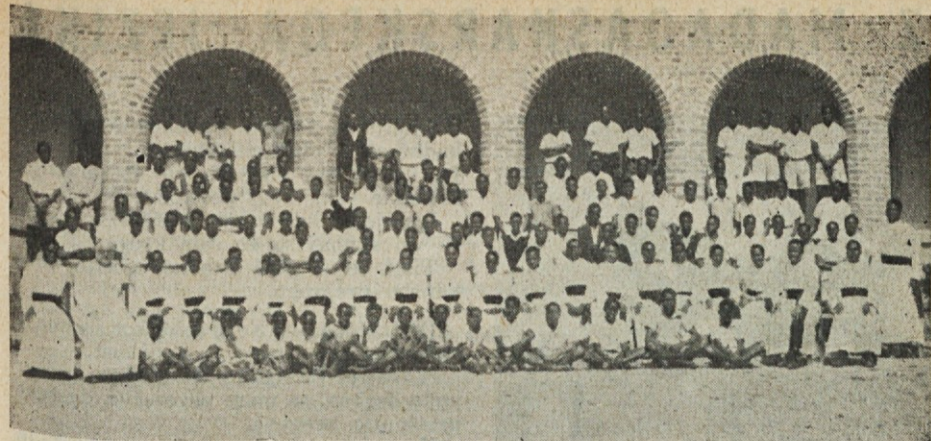
Zvesti misijonski prijatelj župnik Jože Snój, ki je v Bryn Mawr, Kalifornija, zgradil nedavno prvo župno cerkev v škofiji na čast sv. Jožefu Delavcu, že dve leti plačuje vzdrževalnino za bogoslovca *Alexis Munyangabe* iz istega semenišča.

SADOVI TRPLJENJA

Ko je dobri Mrs. Angeli Čebašek v Jolietu, Illinois, umrl mož, je takoj sklenila vzdrževati enega bogoslovca, da bo nekoč kot mašnik redno molil za pokoj duš vseh rajnih v družini. Vzdržuje že dve leti teologa *Hermana Seminega*.

Z njim študira v teologiji Nyakibanda tudi bogoslovec *Faustin Ntazikwira*. Neimenovana dolgoletna misijonska dobrotnica iz Kanade, ki je v življenju veliko trpela, je zanj žrtvovala štiriletno vzdrževalnino, ki jo je poslala na nadškofa v Kabgayi preko Misijonskega odseka semeniščnikov v St. Joseph's College, Princeton, New Jersey. Priložila je še stotak, ki je bil darovan Propagandnemu uradu v škofiji Trenton za bogoslovski sklad sv. očeta. Denar je bil poslan od tam v Rim preko glavnega ameriškega urada Propagande v New Yorku, ki ga vodi škof Fulton Sheen.

Naj bo ob tej priložnosti izrečena globoka zahvala misijonarki sestri Mariji Ancelli Gardina, trenutno na bolniškem dopustu v Belgiji, ki je pred leti prosila za pomoč prvim domačim bogoslovcem v delokrogu njenega misijonskega delovanja v apostolskem vikarijatu Kabgayi. Medtem je švicarski pionirski škof Perraudin postal nadškof in več domačinov duhovnikov je bilo posvečenih v škofo, ko je država Rwanda - Urundi dobila povečini že domačo hierarhijo. Ista za poklice silno goreča primorska rojakinja misijonarka je posredovala kasneje tudi več dosedanjih vzdrževancev v osebnih stikih z nadškofom v Afriki. Morda ji bodo mnogi njeni varo-

Bogoslovci semenišča v kraju Tosamaganga, Črna Afrika, Tanganyika.

vanci kmalu izmolili pri Bogu popolno ozdravljenje in povratek v Rwando - Urundi, ki jo tako ljubi.

BOGOSLOVJE TOSAMAGANGA V TANGANYIKI

V misijonskem teritoriju gorečega misijonarja Emila Čuka čudovito lepo napreduje bogoslovje St. Joseph Cafasso v Tosamangangi, Tanganyika. Vzdrževanje številnih poklicev bo vedno večji problem in srečni smo, da k njegovi rešitvi naša bogoslovska akcija že leta svoj delež prinaša.

Triletno vzdrževalnino za bogoslovca *Joseph John Muhegele* je žrtvovala Neimenovana dobrotnica iz Združenih držav, ki je vzdrževala poprej kitajskega kandidata.

Za bogoslovca *Ignas Fidelis Iduri* iz istega semenišča je plačala triletno vzdrževalnino Neimenovana dobrotnica iz Clevelanda, ki je v življenju mnogo delala po farnih organizacijah rojakov.

Neimenovana dobrotnica iz Toronta v Kanadi je darovala prvoletno vzdrževalnino za bogoslovca *Julian Kangalowe*. Blaga misijonska sodelavka je samo ena od večih, ki jim Bog ni dal možnosti ostvariti si lastno družino, pa kljub življenjskim preizkušnjam in morda vprav zaradi njih skušajo napraviti Bogu posebno veselje z vzdrževanjem kakega potrebnega bogoslovca iz velikih družin, ki za njih študij predstojniki semenišč tako pogostoma iščejo pomoči.

Dveletno vzdrževalnino za bogoslovca *Emmanuel Kidawa* je plačal Neimenovani slovenski izobraženec iz Minneapolisa v Minnesoti, ki je osebno prepričan, da ob vseh številnih poklicnih skrbih kot katoličan ne sme nikdar pozabiti graditi kraljestvo božje v dušah poganov v daljnjih misijonskih deželah. S podporo za vzgojo enega samega domačega duhovnika je ta cilj idealno uresničen za mnoge duše, ki misijonarja morebiti že leta zaman pričakujejo.

Misijonar Čuk je naš stik s predstojniki semenišča v Tosamangangi zelo olajšal.

(Sledi.)

IZ MADAGASKARSKEGA JEZIKA

Č. g. štanta Ivan CM, ki misijonari na Madagaskarju in ga vidimo na gornji sliki v družbi z domačinom, je poslal razne pregovore, izreke in opisane pojme v madagaskarskem jeziku. Po njih si bomo vsaj nekoliko predstavljali govoričo tamošnjih domačinov.

Pregovori

O BOGU. — Kdor zanika Boga, je podoben človeku, ki skače z zaprtimi očmi.

Bog gleda z višine, zato vidi, kar je skrito.

Nikar si ne domišljaj, da si skrit v zapuščeni dolini, zakaj Bog je nad tvojo glavo.

Ne govorite, da je Bog vedno na vaši strani.

Bog prenaša človeške muke, ker On edini vlada.

Ne odločaj se, preden Bog ne stori svojega, sicer si podoben tistemu, ki je dal jajca valiti, pa šteje piščeta, preden se zvalijo.

Če vam je Stvarnik napravil grd obraz, vam nič ne pomaga, če si pokrivate glavo.

O ČLOVEKU. — Ljudje hodijo sem in tja kakor jegulje v vodi. (Se motijo).

Ljudje so podobni bananovim cvetom: kadar so še obrnjeni proti nebu, se zdijo, da so vsi eno, ko pa se povesejo, zavzame vsak svoj prostor.

Ljudje so kakor rob kuhinjske posode — vsi skupaj so en sam krog.

Tisti, ki so pod nebom, tvorijo veličansko preprogo.

DRUŽINA. — Ne ljubite kot se imajo radi psi, ki se spro za eno kost.

Vaše prijateljstvo bodi kot pršec: pada drobno, pa more povzročiti, da reke prestopijo bregove.

Kdor je spoštovan, še ni plemenit, in kdor spoštuje, se ne spremeni v sužnja; torej je prav, da se spoštujemo med seboj.

Pravi, da mi je bližnji sorodnik, kadar so raki na moji mizi; ko pa jih ni več, je le še daljni sorodnik.

Eno samo drevo ne napravi gozda.

Ako dva prodreva v goščavo, je on meni v varstvo, jaz pa njemu.

Tisti, ki se zbirajo okoli istega ognjišča, imajo tudi iste skrbi.

Do misli pridemo samo, če se o njih posvetujemo z drugimi.

Treba je pravično deliti tisto malo, kar prejmemo, pa naj bo to polovica kobilice ali drobnega ptička.

Temu ne prija vroče, onemu mrzlo; napravite torej mlačno, da ostanete sporazumni.

Nič ni tako ostro kot poper, če pa se nanj navadimo, ga kljub temu jemo.

Ne breni stran piroge, v kateri si prišel čez reko! (Ne zapusti staršev!)

Ne pozabi staršev, kakor pozabiš izpraznjeno vrečo!

Razni izreki

Močan človek: Človek, katerega pest je ena sama kost.

Nekaj izrazov za določanje časa:

Zvečer: Ko se vrnejo kokoši. Ko se vrne govedo.

Protí trem zjutraj: Ko se čarovnik vrne domov. (Kot se vidi, posluje največ ponoči).

Zastonj delati: Delati za slepo taščo.

Hoteti nemogočo stvar: Hoteti ujeti ptiča v letu. Iskati sad, ki ga ni.

Delati raztreseno: Jesti kokoš s perjem vred.

Imeti nekaj za izgubljeno: Je kot meso, ki je padlo mački v kremplje.

Biti v nerodnem položaju: Biti kot kos mesa med dvema zoboma.

Ko umreš, je vsega konec: Si kot sol, ki je padla v vodo.

Mnogo hrupa, pa majhen učinek: Prelomiti se za to, da ubiješ kokoš.

Nesposoben človek: Tisti, ki lastnega psa ne zna pripraviti k molku.

Trpeti škodo in zasmeh: Nositi sramoto na hrbtu in strah na glavi.

Nepoštena prodaja: Prodati zebu, skrite v ogradi. (Na Madagaskarju ni hlevov. Govedo je ponoči zaprto v ogradi zelo visokih kaktusov).

Kdor se spusti v boj z močnejšim: Napraviti kot miš, ki hoče preglodati železo.

Sam zmoreš malo: En sam prst ne more niti bolhe zagrabiti.

Sit življenja: Napraviti kot miš, ki gre na sprehod mačku pod nos.

Skesamo se prepozno: Kes pride vedno kasneje in ne prej.

Naša dejanja so deležna različnih sodb: Enega blagoslavlja človek, drugega Bog.

Ne verjemi, da imaš zmerom prav: Ne govori, da je Bog zmerom na tvoji strani.

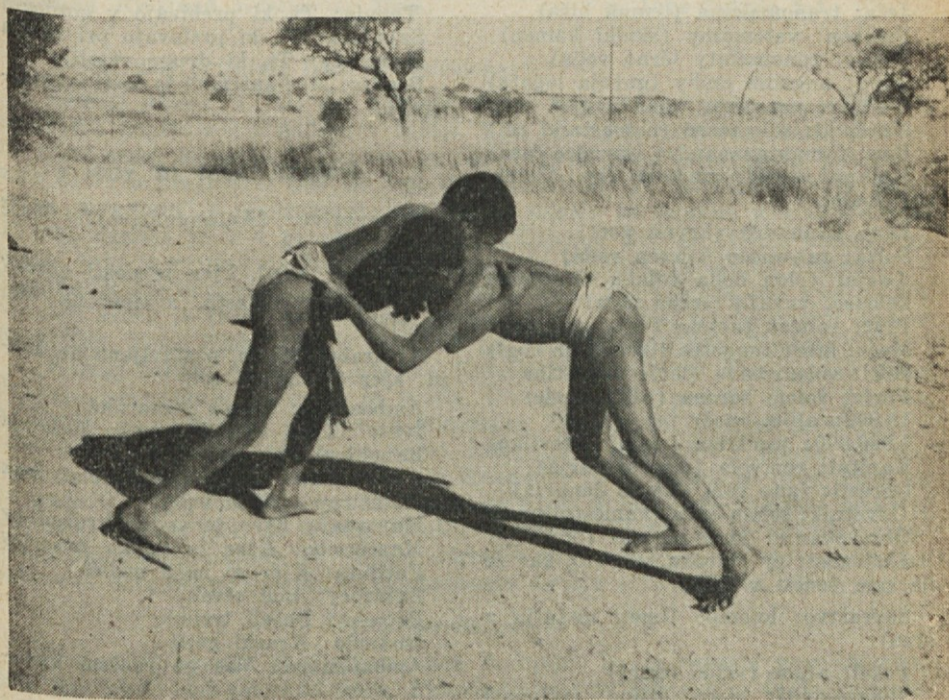
Ne pahnti v skušnjavo: Ne daj, da gre seno pod volovim gobcem.

Madagaskarci so zelo družabni. Njihovo teženje po druženju odseva iz izrekov: Še mrtvi hočejo biti v množini.

— Če vas veliko gre čez reko, vas krodili ne bodo požrli.

Nesrečnik: Je kot piščica, ki je padla v jamo. Če čivka, ga nihče ne sliši, če vzleti, se mu ne posreči priti ven, če ostane, ga mati objokuje.

Rokoborba na Madagaskarju

Delati tako, da druge zmedeš: Delati kot netopir: če leti, ga imajo za ptiča, če sede, mislijo, da je miš.

Zmernost v jedi: Ne biti požrešen kot krokodil.

Zanimivosti (opisovanje pojmov)

Pomlad: lohataona (letna glava)
Jesen: fararano (konec dežja)
Poletje: fohavaratra (čas grmenja)
Mavrica: anciben Andriamanitra (božji srp)
Studenec: loharano (glava vode)
Reka: renirano (vodna mati)
Led: ranomandry (voda, ki spi)
Sonce: masoandro (oko dneva)
Jagnje: zanakondry (ovčji sin)
čebela: renitantely (mati medu)
Kača: bibilava (dolga žival)
Vrata: varavarambo (velika odprtina)
Okno: varavarankely (mala odprtina)
Hlev: tranonondry (ovčja hiša)
Stopnica: zanatokatra (sin lestve)
Ječa: tranomaizina (temna hiša)
Bombon: vatomamy (sladki kamen)
črnilo: ranomainty (črna voda)
Plug: angadin omby (goveja lopata)
Sladkor: siramamy (sladka sol)
Naočniki: solo maso (namestniki oči)
Ura: famantaranandro (kazalec časa)
Upihniti svečo: mamono jiro (usmr-titi svečo)

Žila: lalan dra (kryna pot)
Solza: ranomaso (očesna voda)
Lasje: volon doha (dlaka na glavi)
Želodec: vavafo (srčna usta)
Prst: rancan tanana (veja na roki)
Meča: kibon tongotra (trebuh na nogi)
Brki: volom bava (lasje na ustih)
Perje: volom borona (ptičji lasje)
10.000: alina (noč)
1,000.000: tapitriza (zadnja številka)
Kapital: renivola (mati denarja)
Obresti: rana vola (sinovi denarja)
Odvetnik: solom bava (namestnik ust)
Obrekovanje: koso potaka (blatenje)
Skrivnost: cy ambara telo (to, kar se ne sme vedeti v treh)

Sovraštvo: lolompo (imeti metulja v srcu)

Pekel: afobe (veliki ogenj)
Blagosloviti: mico drano (pljuvati vodo)

Jagnje božje: Zanak Ondrin Andriamanitra (Sin ovce božji)

Oče in mati: masoandro amam bolana (sonce in luna)

Osebna imena

Racarahoricimbahofaty: Ta, ki bo slavljen in ne bo nikoli umrl.

Racarazafy: Ta, ki ima dosti nečakov
Rasoamanitriniala: (Ženska) lepo dišeča po gozdu

Ramanadala: Moški, ki vse zmeša
Rasoamandimby: Krasna ženska, mati mnogo otrok

Imena rodov

Becimisaraka: številni, ki se ne zapuste

Antandroy: Ti, ki prebivajo med trnjem

Antaimoro: Ti, ki prebivajo pri rekah

Antaifasy: Ti, ki prebivajo na pesku

Tanala: Ti, ki prebivajo v gozdovih

Sakalara: Ti, ki prebivajo pri morju

Mahafaly: Ti, ki druge veselijo

Becileo: Med katerimi je dosti nezmagljivih

Imena mest in vasi

Tananarive (Antananarivo): Tisoč vasi

Analobe: Kraj, kjer je dosti gozdov

Antanifocoy: Mesto, zidano na beli zemlji

Ancirabe: Mesto, postavljeno na kraju, kjer je mnogo soli

Amboasary: Mesto pomaranč

Ivato: Kraj, kjer je mnogo kamenja

Ranohira: Pojoča voda

Cararivotra: Kraj, kjer je čist zrak

Maintirano: Črna voda

Marovoay: Kjer je veliko krokodilov

Marolambo: Kjer je veliko prašičev

Fatihita: Kjer so našli mrliča

Zazafocoy: Beli otrok

Betroha: Debeli trebuh

Isoanala: Krasni gozd

Ambatomena: Vas na rdečem kame-

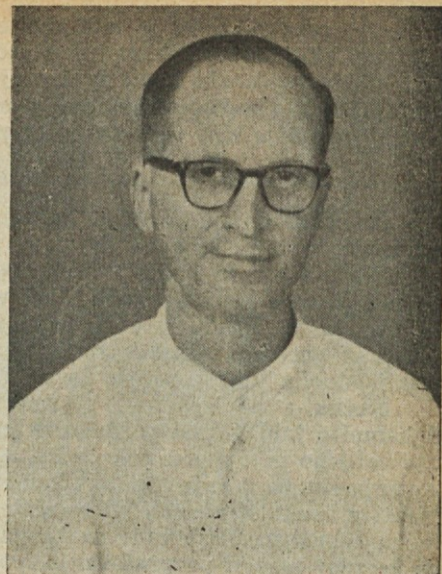
nju

Fianarancoa: Mesto, kjer se dobro uči.

NOVICE IZ BODIPURJA

o. Jože Cukale S.J., Indija

Pisano okoli Misijonske nedelje in
praznika Kristusa Kralja — 1964.

o. Jože Cukale S.J.

Dragi moj prijatelj Lado in misijonarji!

Gornji naslov je isti kot ga naslavljajo bogoslovci ljublj. semenišča, ki se pridno dopisujejo z našimi v Indiji. Vidi se, da so zelo razgibani, delavni in misijonsko usmerjeni. Cerkev je pač v prvi vrsti misijonska ustanova, zato bi brez blagovesti postala več ko contradictio in terminis. Tvoje sodelavce „zmerjam“ z misijonarji, ker jim ta naslov po pravici gre. Naše delo je isto, razlika je le v prostoru, kjer se gibljemo. Ker se fronta precej menjava, zato je pritisk na božje kraljestvo zelo različen, razdeljen krajevno in časovno. Božje kraljestvo pač trpi silo, zagotavlja naš Učenik. Na vseh štirih straneh sveta je treba popravljati ali pa zidati. Vidite, da je gornji naslov upravičen. Vsak izmed nas je zaposlen pri misijonskem delu Cerkve.

Komaj čakam na vsako številko Katoliških misijonov. Pravzaprav drug drugega povprašujemo, če je že prišla. Ob misijonski nedelji in za praznik K. Kralja pa se daljave skrčijo na minimum. Skrivnostni Kristus je pač otipljivo blizu. Človeku prihaja na misel, kako hitro vse mine — „panta rei“ — smo se učili v šoli — Živel je véliki Kennedy, pa je odšel, že pred njim se je poslovl véliki Ribič — papež Janez, za njim priljubljeni indijski voditelj Jawaral Nehru, zdaj se je celo Hruščev umaknil, ki mu je — vkljub njegovemu zmotnemu nazoru — uspelo zdrobiti Stalinov kult. Šli so — On pa ostane — zato neumrljivemu in nesmrtnemu Kralju vekov: Slava, slava, slava!

Bodipurske novice

Radost in veselje dežujeta na naš Bodipur. Tu je vzrasla nova stavba, bela kot labod nad zelenimi polji. Pripravlja se, da razprostre svoja krila in sprejme vse tiste, ki se bodo obrnili k njej za pomoč in za luč. To je naša

nova sestrška hiša, ki jo naš arhitekt upa dozidati za Božič. Naša vas že težko pričakuje sester. Potrebujemo zdravnico, potrebujemo učiteljico in tretjo, ki bi učila krščanski nauk in šivanje naše ženstvo. Bratje hindujci pa celosanjajo, da jim bodo sestre odprle gimnazijo za dekleta in celo internat. Kakšno domišljijo imajo tu v Orientu, sicer pa kdo ve...

Zgodba o razbojniku na preži čez dan in o sončnem žarku, ki sveti v noč

Že nekaj dni je čakal in prežal na svoje žrtve. Pravcati zmaj, ki udari iznenada in tam, kjer ga najmanj pričakuješ. Ime mu je bilo kolera. Dva otročiča sta mu že padla v žrelo, petero odraslim je grozila ista usoda. Pa so mu jo naši otroci zagodli. Pod večer so se zbrali v cerkvi, pod plaščem Matere božje Vnebovzete in hajd v dveh procesijah z rožnim vencem na ustih in gorečo prošnjo v srcih. Pa jo je zmaj pobrisal v druge vasi. Vsa vas je dobila kmalu potem dovolj injekcij, da mirneje spimo.

Nočna — ali lepše — Večerna šola pridno razsvetljuje bodipursko temo. S kamnito tablico pod pazduho prihajajo vsak večer odrasli v s „petromax“ razsvetljeno misijensko šolo iz blata. Za enkrat jih bolj mikajo božična obdarovanja kot pa učenje samo. A kar brumno napredujejo. Božični cilj: brati in pisati v bengalščini, naučiti se seštevanja, odštevanja, množenja. Dvakrat na teden se pripravljajo tudi na božično igro — Natok žatra —, glede katere je že zdaj mnogo povpraševanja, posebno med pogani.

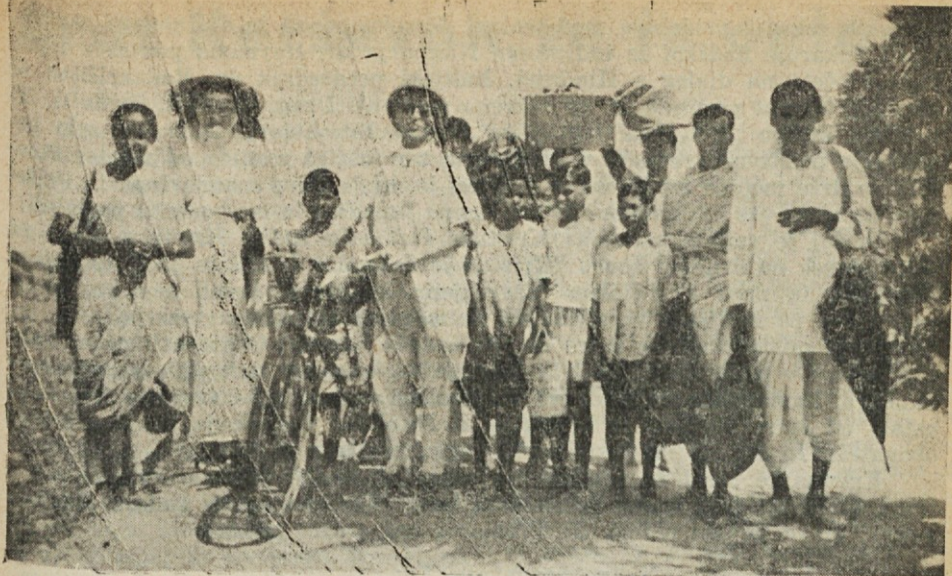
Kaj pa z zadrugo na vasi?

85% kat. Bodipurcev je nemaničev, t. j. žive iz rok v usta, kadar jim kaj pade v prvo ali drugo. Sedanje pomanjkanje je obupno in drevi nekatere v blaznost, drugim pa uri roké. Ženske in moški imajo polno dela s pletenjem košar celo ob nedeljah. Znajo pripravljati tudi „mugri, — guni, atal in gar-gar“ — to so košarice-ribolovke, ki se prodajajo na trgu. Izkupiček je pa skop in za vsako stvarco ne dobe več kot eno ali dve rupiji. Ena družina zmore le eno teh košaric na dan. To pomeni eno družinsko kosilo! Navajeni so hoditi spat lačni. A kadar je le preveč, takrat pa „lakota preti odpreti župnišča trdna vrata!“ Zadnjič so ubožci iz sosednjih vasi kar plegli po dvorišču in pričeli „šatógraha“ (=gladovno stavko). Kaj napraviti?

Edina pot k dobri M. Tereziji! Misijonarke Ljubezni, kakor se kliče njena ustanova, so takoj dokazale, da so vredne svojega naslova. Brž ko je zagledala moj zeleno-sivi obraz, je poklicala sestro-zdravnico, ki je Nemka, da mi dá zdravila. Ko sem ji potožil o pravem vzroku moje slabosti, — stradanje na vasi, je odredila takoj 50 vreč prave okusne polente. Problem stradajočih župljanov je bil rešen.

Ostala mi je edina skrb, kako spraviti koruzni zdrob iz mesta in dalje 60 milj do reke. Prevoz je sila drag in jaz sem imel le 15 rupij v žepu. Potreboval pa bi 150 rupij in takoj. Izvrstni katoličan in podjetni tovarnar — Kitajec po narodnosti g. Janez Chow ima prevozne avtomobile! K njemu grem. „Imam 50 vreč moke in 6 vreč starih oblek, pa jih moram spraviti do Jamtolah k čolnu, ki me čaka pri prekopu.“

V živočrnih očeh sem bral dobrohoten blesk, ki me je navdahnul z upanjem. „Danes bo težko kaj, a jutri bo moj lorry pripravljen. Napolnite ga do vrha!“ Na mojo pripombo, da so mi žepi „prevrtani“, me zgrabi za ramo in odpelje k svoji družini, da mu blagoslovim bolno mater — staro kitajsko gospo, ki je bila prejšnji dan krščena. Kaj je misijonarju dražjega

O. Jože Cukale z ljudmi, ki prihajajo na birmo

ko blagoslavljati? O kakšnem drugem plačilu pa dobri Kitajec sploh ni hotel slišati. Tako sem bil tisti dan obdarovan trikrat — in zadnji dar je bil morda najlepši, ker je bil najbolj duhovnega reda — prilika blagosloviti prijateljevo družinico.

Vidim, da sem se oddaljil od naslova. O zadrugi sem nameraval pisati, pa sem zašel med Kitajce! — Naše ženske sicer ne znajo šivati, vendar so njihov prsti kaj pripravi za izdelovanje preprog iz ličja. Na trgu gredo primerno dobro v prodajo, po tri rupije in več. Če bi ljudje dobili kakšen fond, da nakupijo material, vzcvetela bi majhna vaška industrija. Čisti dobiček bi šel po večini ljudem v roke. Zadržna prodajalna bi reševala ljudi iz rok odiračev, ki prodajajo riž, krompir, olje in moko po judovskih cenah. Za danes so to le sanje, a le-te se včasih uresničijo...

Sadovi Vesoljnega zbora v Bodipurju in okrog

Ali že celebrirate v materinskem jeziku kot delamo sredi bengalskih džungel pri nas? Naši mladi Bengalci zdaj globlje dojemajo in uživajo skrivnosti sv. maše. Ko se tudi večina odraslih nauči branja, bo udeleženje pri daritvi pravo farno doživetje. V duhu gledam sv. brata Cirila in Metoda, ki sta trpela, ker sta obsodila trijezično herezijo in uveljavila že pred 1000 leti navado: „vsak narod naj v svojem jeziku hvali ime Gospodovo!“ Kakšna preroška vidca sta bila! Vidi se, da imata „veliko besedo“ pri Vesoljnem cerkvenem zboru!

Zdi se, da je koncil odprl studence novih voda tudi tam gori pod Himalajo, pri sv. Mariji v Kurseongu. Gibanje okrog „Katoliške teologije nekr-

ščanskih religij“ pridobiva med teologi. Vesolni concil je dal novega zagona, zlasti odkar je nadškof iz indijskega Nagpurja dr. Raymond pozval v Rimu zbrane očete na dialog s Hindujski. Indijski predsednik dr. Radakrišnan se je takoj odzval povabilu in ga iskreno pohvalil. Dragi urednik, če želiš, Ti pošljem knjigo „Religions Hinduism“, čigar kat. avtorji iz Indije zelo poudarjajo pozitivne vrednote v hinduizmu ter luščijo resnico od zmote. Pisatelji se drže metode misijonarja P. Ricci-ja, ki je rekel mandarinom: „Prišel sem, da se od vas kaj naučim, potem vas pa jaz učim in me boste vi poslušali.“

Doslej je veljala maxima: Kristusa Indiji in Indijo Kristusu. Zdaj pa je poudarek na drugem koncu: Kristus je deloval v Indiji že pred apostolom Tomažem in pred Frančiškom Ksaverjem. Zaupal je deželi semena, ki so raztresena po indijskih verstvih, mi pa moramo ta semena razvijati.

Duša misijonarja se mora stopiti z dušo naroda. Opazovati mora, kako Bog deluje v poganih. Če bi kdo znal preleti bogastvo indijskih bogoznancev Šankare, Ramanudže in Madhave v katoliško teologijo, bi verjetno kaj malo ostalo od stare sholastične teologije, a katoliško bogoslovje bi neprimerno obogatelo. In z njim vred krščanski yoga=ascetika in mistika.

Kristus je torej že zdavnaj na razpotjih Indije. Čaka potrpežljivo na ljudi, ki še zažigajo kadilo neznanemu bogu. Koprne počasi padajo. Zdaj še velja, kar je zapisal pesnik K. Truhlar v eni svojih pesmi:

Ne prepoznavajo Te:
zdaj si jim vrtnar,
zdaj prikazen,
zdaj tujec na cesti v Emaus,

zdaj tihi neznanec,
ki v vlažnem svitu
motrí z obale trudne kretnje
ribičev — — — —

pa mu odgovarja indijski pesnik A. J. Apaswami na strani 41 svoje zbirke: 'Zvonovi iz templja'.

„Iščem ga, katerega ne poznam!
Vjel je mojo dušo in zdaj
hodim za Njim, a ne čutim
korakov svojih nog.

Kliče me z bregov moje teme
Tipljem za Njim, da bi ga ugledal,
mislim Nanj, a vem samo to,
da biva.

Kdo mi pove, kako naj ga kličem,
kje naj ga najdem?
Nimam ne znanja, ne vede,

niti joge nimam v oblasti.
O povejte mi, kje naj ga najdem,
komur sem izročil svoje srce?

Profesor jezuit P. Bayart, ki poučuje misijnologijo v Kurseongu, pripominja: Ali ta indijski psalm ne kaže zgovorno, kako Indijec že ljubi Kristusa:

- a) dejansko pričujočega
- b) nejasno doživetega
- c) a še neznanega.

Brat Kerševan se je oglasil

NAJPREJ IZ BELGIJE

Louvain, Belgija, 8. oktobra 1964

Naš odhod v misijone, že ponovno odložen in nato določen za 5. oktober, je bil zopet odložen za še nedoločen čas. Ko je naš g. škof v Rimu na koncilu srečal še druge škofe iz Konga, zlasti tiste, katere je prizadel sedanja vihra, je po razgovoru z njimi sklenil, da nam še ne dovoli vrniti se v Kongo, v negotovost. Uporniki sicer še ne rogovilijo na ozemlju naše škofije, so pa njih pristaši že plenili prav v naši bližini. Kraj Boende, kjer gospodarijo uporniki, je nam najbližji in kakih 300 km vzhodno od nas. Tam so vladne čete ustavile napredovanje upornikov, jih že skušale poriniti nazaj in osvoboditi Boende, pa se jim to še ni posrečilo. Iz tiste smeri preti nevarnost tudi nam in dokler Boende in okolica ne bo očiščena upornikov, se mi, kateri tukaj čakamo na odhod, ne bomo podajali na pot. Pred 25. oktobrom prav gotovo ne bomo še nikamor šli, ker pripravljajo za ta dan gojenci te hiše misijonsko prireditev nam v slovo. Nas je namreč že šest v pričakovanju dovoljenja za odhod; štiri sestre tu niso vštete. Šesti g. misijonar naj bi se vkrcal na ladjo 5. novembra; ker se je nabralo veliko tovora za misijon, se mora prevoz izvršiti po morju in je bolj varno, da kdo spremlja in nadzoruje tako odpremo. Seveda še ni prav gotovo, če bomo čez tri tedne res odšli. Vladna vojska ni posebno bojevita in odločna, da bi bilo pričakovati od nje kakih učinkovitih podvzetij. Notranji položaj je v Kongu trenutno na mrtvi točki, in kjer so Evropejci ali misijonarji in misijonarke ostali na ozemlju, katero je prešlo pod oblast upornikov, jih tije sedaj držijo pod zaporo kot talce. Kakšna je usoda talcev, to veste...

Č. sestra Ancila v Liége-u je med mojo odsotnostjo prejela od neke slovenske misijonske dobrotnice, Marije

Gregorič, 3000 BFr za misijone, katere naj bi izročila meni. Sestra sama je priložila še 1000 BFr in vse skupaj v kuverti izročila našemu tukajšnjemu vizitatorju v Liége-u. Na kuverti je takole napisano: Denar uboge evangeljske vdove za misijone 3000 Fr (odnosno 4000) za brata Kerševana, Slovenska skupnost. Kako lepa gesta!

Pred dobrim tednom sem bil v Liége-u in kratko obiskal sestro Ancilo. Bilo je okrog enajstih dopoldne, neroden čas zanjo, ker je zaposlena v kuhinji, in zato ni imela časa za razgovor. Tako je tudi g. žakelj Vinko preobložen z delom. Bil je en mesec na počitnicah v gorskem svetu, na Svetih Višarjah. To se pravi, da je tam ta čas skrbel za službo božjo romarjem in spovedoval. Prišli so ljudje tudi iz njegovega rojstnega kraja in od drugje z onstran meje.

V septembru sta prišla iz Konga dva tamkajšnja misijonarja. Prvega so poklicali s postaje Irebu, kjer je bil skupaj z bratom Marcelom, ter mu poverili tu mesto prefekta srednješolcev. Misijonar ni bil v Kongu še polna štiri leta. Drugi misijonar je pa prišel na reden dopust. Konec septembra je prišla iz Konga tudi tamkajšnja predstojnica usmiljenk, katere se ne vrne več v misijone, ker ji leta in zdravje ne dopuščata. Je v tukajšnji bolnišnici in menda ne bo več dolgo živela. V Kongo je šla z isto ladjo kot br. Marcel leta 1933.

ZDAJ ŽE IZ KONGA

Bikoro, Kongo, nedelja 6. decembra 1964

Ko sem konec avgusta odhajal od Vas, je bilo rečeno, da pojdem že 11. sept. iz Belgije zopet v Kongo. Še naš g. škof, kateri je isti dan kot jaz prišel v Bruselj na svoji poti na koncil, ni bil dobro poučen o razvoju dogodkov in zato ni slutil nevarnosti za svoje misi-

jonarje. Že naslednje dni je pa pismo iz Konga svetovalo, naj zaenkrat še počakamo z odhodom. Bila nas je namreč večja skupina desetih oseb, od tega štiri sestre. Tako so predstojniki večkrat odložili naš odhod do 10. novembra, ko ni več pretila neposredna nevarnost našemu misijonskemu ozemlju. Redna vojska sedaj že poldrugi mesec z uspehom preganja upornike, tako da so zaenkrat že daleč od nas. Eno našo pokrajino so že imeli za par dni pod svojo oblastjo, drugje so pa organizirali svoj nastop. Hvala Bogu, da se jim namera ni posrečila. Veliko je namreč razdejanja, žrtev in trpljenja povsod, koder je šla vihra revolucije. Iz časopisja ste gotovo nekoliko poučeni tudi pri Vas o vsem tem, gotovo Vam pa niso znane mnoge podrobnosti in grozodejstva, ki jih trpijo nedolžni, ne da bi jemali v poštev uničene materialne dobrine. Očividci pravijo, da je ponekod vse uničeno, ljudje se pa kot plaha žival skrivajo po gozdovih, ker jih še vedno napadajo razkropljeni uporniki, kateri se družijo v manjše roparske tolpe. Pobitih ljudi je na desettisoče, med njimi so številni beli in še več misijonarjev in misijo-

nark, katere so preje na razne načine mučili. V Stanleyville-u so našli po odhodu upornikov zmaličena trupla 16 misijonarjev in 12 sester, manjše število še drugje. V bolnišnico nam najbližjega mesta se je zatekel misijonar, kateremu so odrezali zgornjo ustnico, mu razbili čeljust in zobe. Drugim so nalili v usta bencin in zažgali. Domačine povežejo v snop po več skupaj in vmes dračja, nato polijejo z bencinom in žive zažgo. Ali jim zvežejo roke in noge ter jih vržejo v reko. In še na nešteto drugih načinov mučijo ljudi, da ni o tem govoriti. Tak je sad prevratne propagande od zunaj in denarja ter vojnega materiala. Glavni vodje so se sedaj rešili v Sudan, kjer bodo seveda nadaljevali s svojim nesrečnim poslom. Molimo, da ne bi v Kongu in nikjer več uspeli.

Sicer skušamo delovati, kot da bi bilo vzdušje okoli nas kar najbolj normalno, čeprav „čistka“ še ni zaključena. Trdi se, da je samo okrog Bikora bilo likvidiranih okoli sto oseb, seveda kar na hitro roko, na licu mesta, krivih ali nedolžnih.

Pozdravljeni, vsi rojaki po svetu!

Karel Kerševan C.M., misijonski brat

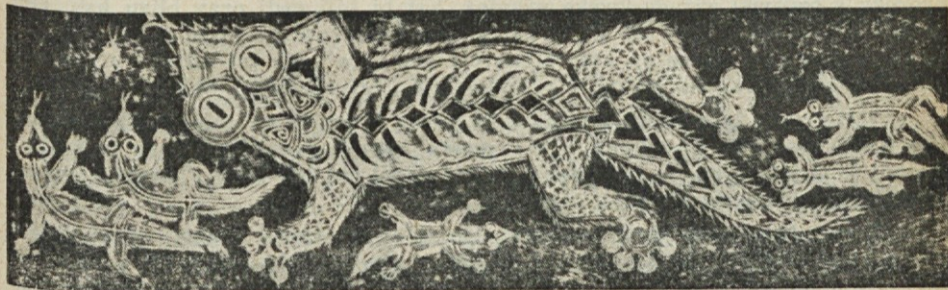

Štirje črni novomašniki v družbi z dvema belima. Med njima sta kar dva, podpirana od slovenskih dobrotnikov.

Naši sostanovalci

M. Ksaverija Pirc OSU, Čieng Mai, Siam

Naš najdražji sostanovalec je seveda naš Gospod Jezus sam. Že od prvega začetka našega misijona deli z nami streho kakor tudi vsa vesela in žalostna doživetja našega življenja. Že s prvega početka je bila najlepša soba določena zanj. Tja hiti prva misel v ranem jutru in še zadnji pozdrav v poznem večeru. Kaj bi brez Njega čez dan! On je naša moč, naše veselje in vir našega poguma. Vse je lahko, ker je on med nami. Njegova pričujočnost razveseljuje vso hišo. Soba, ki služi za kapelo, je v središču zavoda. Vse naše poti nas vodijo tam mimo in se križajo v središču.

Imamo pa še celo vrsto drugih sostanovalecev. Bog jih je ustvaril, on ve tudi, zakaj. Mi pa včasih želimo, da jih ne bi bilo.

* * *

Soparen večer je bil. S sestro sva stali ob oknu, ki odpira na verando. Med pogovorom sem nehote položila roko na okno. Hipoma me je nekdo zgrabil za sredinec in ga močno potegnil navzdol. Potegnila sem roko navzgor, da bi rešila prst iz klešč. Niz krvavih kaplic je kazal sled ostrih zob. Prižgali sva luč in videli sva še rep mogočnega kuščarja, ki je izginil v ostrejšjo verande. Bil je naš sostanovalec „tokey“. Navadno ne napada, v temi pa je smatral moj prst za kakšno okusno žuželko. Jodova tinktura je kmalu začelila rano.

Tokej (angl. tokey) rad živi po hišah, pod streho ali za kako omaro. Lovi žuželke in tudi miši. Dolg je 25-35 cm. in včasih je zelo debel. Luskavo telo je tudi živo barvno. Zelo je podoben majhnemu krokodilu, posebno žrelo spominja nanj. Posebnost je njegov glas. Zvečer se oglašča v mogočnih navzdolnih oktavah „tokej, tokej“, in to po trikrat, štirikrat, šestkrat ali še večkrat. Prvi zlog je kratek, drugi pa je nekoliko zategnjen. Sijamci zelo čislajo to žival, pravijo, da napoveduje prihodnost. Zato štejejo klice in sklepe — moški, kakšno ženo bo dobil: mlado ali staro, vdovo, etc.

Pred kratkim je prišla k nam mlada misijonarka. Takoj prvo noč jo je prestrašil klic, ki je bil prav močan in blizu nje: tokej. . . Prižgala je luč in še videla kratek rep, ki je izginil za omaro. Drugo jutro je zagledala v kopalnici kar dva tokeja, ki sta neustrašeno bulila vanjo z rdečkastimi očmi. Sklenila je, da je treba živali pobiti. Med našimi delavci je težko najti koga, ki bi to storil. Končno smo le našli nekoga, ki je tri pobil.

Namerilo pa se je, da je mlada misijonarka še tisti večer zbolela. Naše učiteljice, ki stanujejo v istem oddelku zavoda, so mi prav zaupno namignile: „Saj smo vedele, da bo tako. Ne bo imela sreče, ker je povzročila smrt treh tokejev.“

* * *

Čin-čok je tokeju prav sličen, le da je precej manjši. Je nekako tako velik kot slovenski martinček. Spominja pa tudi na človeško ribico iz Postojnske jame. Čin-čok živi v velikem številu po stenah, kjer lovi komarje in druge mušice, ki jih je privabila svetloba. Tudi čin-čok je glasen, zlasti kadar se prereka s tovariši zaradi lovske pravice. Vsi bi bili radi prav blizu luči, ker je tam najobilnejši lov. Ob vsaki uri ga najdemo tudi na stropu. Me smo ga že tako navajene, da se ga kar mirno otresemo, če pade tej ali oni v naročje ali na glavo. Drugače pa je z novodošlimi. Naj navedem samo en primer.

Vizitatorica francoskih misijonskih sester je prišla na obisk v Chiengmai. Ker njene sestre še niso imele hiše v mestu, smo jo povabile k nam na kosilo. Komaj je zajela juho, je že padel s stropa debel čin-čok prav v sredo njenega krožnika. Vse ostalo si lahko sami mislite.

Njegova kot grah debela snežnobela jajčeca najdemo v naših predalih in v omarah. Kdaj se zmuzne notri, je prava uganka. Novorojenčki so le dva do tri cm. dolgi, a že urno tekajo in love mušice. Matì se ne zmeni zanje.

Pred nekaj leti sem imela prav udomačenega čin-čokca. Kakor hitro sem po večerni molitvi sedla k delu, je že prihitel iz kota in levil mušice po mizi pred menoj. Ker pa včasih ni bilo mušic, sem mu prihranila nekaj drobtinic peciva. Z veseljem jih je pohrustal kar iz moje roke. Nato pa je s svojim rožnatim jezičkom še lepo obliznil prst. Nekega večera pa je naša muca skočila na mizo in — konec je bilo čin-čokca. Čin čok ima mnogo sovražnikov. Zato mu je dobri Bog dal možnost, da spreminja barvo. Ne beli steni je svetle barve, na temno rjavi pa je temno rjav. Njegov največji sovražnik je kot kos velika ptica (mynah ali mina), rjave barve, z belimi lisami. Tudi na našem vrtu živi v velikih jatah. Včasih jih sedi kar po trideset v travi. Na mah se dvignejo in zlete na streho. Včasih švigne katera skoz okno v kapelo in pograbi v kljunom ubogega čin-čoka na steni.

* * *

Da, tudi ptiči so naši sostanovalci. Večkrat jim branimo. Vrabcem moramo razdirati gnezda v naši obednici. Stene so zidane, a strop je lesen in med tramovjem so pripravni kotički za gnezda. Vztrajnost teh krilastih gostov je občudovanja vredna. Zjutraj smo razdrli njihova gnezda, zvečer po so vsi zopet tam in veselo kukajo iz luknjic.

* * *

V deževni dobi smo. Že s prvimi močnimi nalivi ožive naši travniki in vrtovi k novemu življenju. Na tisoče žab in žabic prepeva ondi slavo svojemu Stvarniku. Kar vso noč se vrste zbori, ki so kaj različni, saj poznamo celo vrsto žab. Nekatere žabe so zelo velike. Suho dobo prespe v kaki kotlini, ali pod kako desko na vrtu ali pa kar pod pragom naše kuhinje. Nekega dne je bilo treba popraviti prag. Naleteli smo na 20 debelih žab v globokem spanju. Ko bi bile žebe le na vrtu, bi še bilo, a žabe prihajajo hudi v hišo, zlasti ko izleže novi rod. Tedaj so žabice vsepovsod: v nehnici, v kopalnici, na stopnicah in celo v prostorih nadstropja. Človek nehotе misli na egiptovske nadloge. V tej dobi pa imajo naše rase pravo gostijo.

* * *

Komarji so posebna nadloga v tropičnih deželah. Imamo dnevne, večerne, nočne komarje in one, ki povzročajo malarijo, itd. Že nekaj let imamo tu ameriško komisijo, ki se bori proti malariji in ki hoče ugonobiti te komarje, a ni vidnega uspeha. Vse postelje, tudi najubožnejših, so opremljene s komarnico. Naj povem še to:

Višji predstojnik neke misijonske družbe je prišel na vizitacijo. Ko si je ogledal vse prostore, je rekel hišnemu predstojniku, da je z vsem zadovoljen, le komarnice se mu zde nepotrebne, misijonarji bi se morali nekoliko bolj mrtvičiti. Hišni predstojnik je bil koj voljan ubogati. Poklical je brata, ki je oskrboval goste, in mu naročil, naj odstrani komarnico v sobi gospoda vizitatorja. Drugo jutro je visoki gost takoj po zajtrku poklical hišnega predstojnika. Ves zabuhel v obraz je dejal: „Mislim, da bi bilo vendar bolje, da obdržite komarnice. Vso noč nisem zatisnil očesa“. Hišni predstojnik se je narahlo nasmehnil in dejal: „Kakor želite“.

Naj omenim še to-le: Naša sestra bolničarka spi v pritličju poleg bolniške sobe. Po zajtrku je nekoč prišla v svojo sobo, da jo pospravi. Ko je potegnila odeje s postelje, se je počasi privila izpod njih precejšna kača. Ali je bila vso noč v postelji, ali pa je našla zavetje v njej šele potem, ko je sestra odšla v kapelo? Kdo ve. Kača pač ni zaželjen sestanovalec.

* * *

Nič bolj zaželjene so mravlje. Zelo pazimo, da se ne vselijo v hišo bele mravlje ali termiti. Nekoč so se pa vendar. Na stropu novega poslopja smo zapazile čudne lise. Stavba je zidana s cementnimi stebri. Strop je iz eternita (to je neke vrste azbestos) in le nad tem je plast lesa, da je možno pritrditi eternit. Mravlje so ga zavohale. Skoz majhno luknjico ob cementnem steburu so prilezle iz zemlje in v eni noči so zgradile prsten hodnik od prvega nadstropja in se začele tam gostiti z lesom. V nekaj dneh jih je prišlo na tisoče in tisoče. Preden smo zapazile drobni prsten hodnik ob steburu, je bila škoda na stropu že zelo velika. Odtrgati smo morali eternit in nadomestiti les s takim, ki mu termiti ne morejo do živega.

HVALITE GOSPODA VSE STVARI,

tudi kuščarji, žabe, ptiči in celo kače in termiti!

SEVERNI VIETNAM

Cerkev na severu

Celotno prebivavstvo Vietnama šteje ok. 30 milijonov ljudi. 17. vzporednik pa deli že 19 let deželo v severni del, ki je v oblasti komunistov, in južni del, v katerem divja partizanska vojska. Severna polovica je pred ločitvijo imela med kakimi 16,5 milijoni 833.000 katoličanov (torej 5%). 650.000 jih je zbežalo na jug. Vendar je danes tam še od 500.000 do 600.000 katoličanov. Razvidno je tedaj, da je število katoličanov v teh 10 letih presenetljivo poraslo za več kot 200.000 vernikov. (V Južnem Vietnamu je katoličanov 1,45 milijonov, torej ena desetina vsega prebivavstva).

Katoličane Severnega Vietnama oskrbuje nadškof v Hanoi in 11 škofov — samih domačinov. L. 1963 so bili posvečeni trije škofje. Dva, ki ju je imenoval že Janez XXIII., sta pomožna škofa s pravico nasledstva, eden v Hanoi, drugi v Vinh. Tretji je škof Pham dinh Tung v Bacninh, kjer je bila škofija 8 let brez vodja.

Videz in resničnost

Deset let komunističnega gospodstva pomeni deset let preganjanja katoličanov. Vendar store komunisti vse, da bi ustvarili videz verske svobode. Ko je De Gaulle poslal posredovavce in nastopil s svojim načrtom za nevtralizacijo Južnega Vietnama, so navedeni 3 škofje celo lahko prejeli posvečenje. 13. februarja 1964 je bil posvečen še titularni škof Le quy Thanh v Phatdiem. Dva pa še čakata na dovoljenje komunističnih oblasti (eden od 1959, drugi od 1960).

Škofje Severnega Vietnama niso smeli ne 1962. ne 1963. na vatikanski koncil. Vabila je pošta poslala nazaj s pripombo: Prejem prepovedan. Vendar so katoličani izvedeli za začetek cerkvenega zbora. To je razvidno iz okrožnice za komunistične funkcionarje, izdane septembra 1962, v kateri se o koncilu govori s prezirom. O Janezu XXIII. se trdi, da je „spretnejši kot Pij XII. v svojem sodelovanju z imperialisti v odporu proti komunizmu“.

Polnočnice v hrušču

Na praznične dni so cerkve prenapolnjene, vsaj v velikih mestih in okolicah. Očividec je popisal, kako je bilo s polnočnico l. 1957 v stolnici v Hanoi. Že eno uro pred polnočjo je bil trg pred cerkvijo močno razsvetljen. Ljudi je kar mrgolelo. S tovornih avtomobilov so fotografirali, filmali in snemali za radio. „Pozneje smo zvedeli, da so komunistični kadri v upravi prejeli nalogo, da se na sveti večer v najboljše obleke pojavijo na cerkvenem trgu. S težavo smo si med njimi utirali pot v cerkev. Bila je polna molivcev. Glavni oltar se je bleščal v lučih. Škof in diakoni so darovali sv. mašo. Medtem pa se je razlegal oglušujoč ropot, ki ga ni mogoče popisati. Množica vernikov je klečala v glavni ladji. Med njimi pa so razsajale drhali mladoletnih razgrajačev. S prižgano cigareto v ustničnem kotu in s klobukom na glavi so počenjali nered.“ (G. Tongas).

To se je ponavljalo v cerkvah v Hanoi in Haiphong leto za letom, z izjemo l. 1961, ko so v prenapoljenih prostorih maše potekle brez motenj. Tudi 1962. se zdi, da se je posrečilo zadržati razgrajače od stolnice v Hanoi. Potniki poročajo, kako se je tega leta v cerkvi v Haiphong čutilo, da držati v rokah komunisti, se pa skrivajo v ozadju in si umivajo roke, češ da gre za „ljudske manifestacije“ in da oni ne morejo nič za to — enako torej kot za veliko noč v Moskvi.

Taktika

Komunistična vlada preganja Cerkev na podoben način kot na Kitajskem. Mora pa postopati previdneje. Razloge za to je navedel saigonski nadškof Nguyen van Binh (iz Južnega Vietnama) v nekem intervjuju na koncilu: „Severni Vietnam ni tako izoliran kot Kitajska. Tudi odpor ljudstva je morda močnejši. Katoličani so sicer manjšina, a ne nezatna. Zato se mora vlada nanje ozirati. Očitno se noče postaviti proti Cerkvi, ker se boji prehudih reakcij med ljudstvom. In končno — pogumno obnašanje kristjanov...“ Kot primer poguma je nadškof navedel dogodek iz neke vasi, ko so zaprli župnika „zaradi ogrožanja državne varnosti“. V vasi je nekaj sto ljudi; skoro vsi so katoličani. Vsi — moške in žene, starci in otroci — so spremljali svojega župnika do ječe. Policijskemu načelniku so sporočili: če je župnik kaj zagrešil, so krivi vsi, zato ker mu v vsem sledijo. Naj torej zapro vse. Policija je morala popustiti in župnik se je vrnil na faro.

Zator v stopnjah

Posamezni uspehi v odporu morejo sicer sistematično zatiranje Cerkve ovirati, ne pa preprečiti. Najhujši poraz v boju proti Cerkvi so komunisti doživeli pri uporih novembra 1956. Partija je nekaj časa javno priznavala svojo krivdo za nezadovoljstvo katoličanov, potem pa je vijake spet privila. Po običajnem komunističnem načrtu preganjanja so bližnji cilji razlastitev cerkvenega premoženja, prepoved verskega tiska in pouka in brezbožna vzgoja po državnih šolah. Vse to so že izpeljali. Dalje spada k načrtu strahovanje duhovščine, nasilje nad verniki, deportacije. V tem so rdeči oblastniki zadeli na močan odpor. Nadškof Trinh nhu Khue v Hanoi neustrašeno toži pred sodiščem tiste, ki Cerkev napadajo. Njegovi govori na prižnici spravljajo komuniste v nemajhno zadrego. Članek „patriotičnih katoličanov“ o vesoljnem cerkvenem zboru je zavrnil kot kleveto. S sedmimi drugimi škofi je zahteval potno dovoljenje za na koncil. L. 1962 je brez dovoljenja oblasti prepotoval provinco, da je birmoval. Oblastniki so ga zgrabili in odpeljali nazaj v prestolnico. Ker je tako priljubljen med ljudmi, tudi med nekatoličani, se mu ne upajo napraviti kaj hudega. Drug škof je opravil več vizitacij; ker ga je spremljala truma vernikov, se je komunistom zdelo pametno, da ga puste pri miru. Katoličani pomagajo duhovščini, kolikor morejo. Mnogi so zato zaprti.

Nazadovanje in kriza

Komunistično partijo gnjavita dve težavi: ostarelost in razkol. Laicistične šole iz francoske kolonialne dobe so bile gojišča komunizma. Iz njih so izšli skoro vsi „stari borci“, ki danes sede na oblasti. Strankino glasilo Nhan Dan

je potožilo, da „je nad 70 procentov članov v partiji starih in slabotnih, medtem ko je članov pod 26 leti komaj 10 procentov.“ Večina članov je še vedno izobražencev in pripadnikov srednjega sloja.

Prebivavstvo je izčrpano in razočarano. S pasivnim odporom se ustavlja režimu, ki je od 1955/56 na divjaški način razlastil male posestnike, pri čemer je bilo več žrtev — pomorjenih — kot v 7½ letih vojne. Veleposestev na severu niti bilo ni. Kolektivizacija je vodila do podobnih katastrof v poljedelstvu kot v Rusiji in na Kitajskem. Žetev riža l. 1963 ni dosegla 5 milijonov ton, medtem ko je še prejšnje leto prinesla 9,7 milijonov ton. V industriji ni dosti bolje; višina proizvodnje je v bistvu enaka produkciji iz l. 1939, prebivavstvo pa se letno poveča za pol milijona.

Posledica je pomanjkanje in lakota; to pa spet navaja k novim prisilnim odredbam. Že v začetku 1960 je Tran quoc Buu, budistični predsednik krščanskih sindikatov v Južnem Vietnamu, vložil na Mednarodni delavski urad v Ženevi protest proti nesramnemu zlorabljanju delavcev v Severnem Vietnamu. Tam traja dnevno delo 10 ur, ne da bi bil en dan na teden prost za počitek. Razumljivo je, da taki pogoji ne morejo vzbuditi veselja do dela.

Vojska je po političnih komisarijih krepko v rokah partije. Vendar se je že dolgo tleče nasprotje med rusko in kitajsko usmerjenim krilom partije v zadnjih mescih zaostriло v hudo krizo. Povod za razkol je dal odprt prestop na stran rdeče Kitajske, združen najbrž z vojaško pogodbo. Ker je zato ruska pomoč izostala, se je položaj oskrbe še poslabšal. Zato se je Ho Či Minh vrgel z vso silo na partizansko vojsko, da bi si čim prej pridobil različne zaloge Južnega Vietnama. A to je tako nevarno podjetje, da se je ob njem okrepila opozicija.

Enotnost kristjanov

Partiji ni uspelo kristjane razdvojiti. „Patriotična Cerkev“ se je izkazala kot kaj topo orodje. Vanjo je šlo le 15 duhovnikov in nekaj sto ali tisoč „naprednih kristjanov“. Verniki jih odločno zavračajo. Na njihovo „božjo službo“, podobno partijskim mitingom, ne pride nihče. Istočasno so cerkve zvestih duhovnikov prenapolnjene. Bolj nevarna je prisilna razpršitev katoličanov in zadušitev semenišč. L. 1954 je ostala na severu približno polovica katoliških vernikov, od duhovnikov pa sta odšli na jug dve tretjini. Polovica preostalih je že tedaj štela 65 do 75 let. Njih število je medtem padlo na 300. Stare in bolne ovira partija na vse načine, tako da se njih delovanje komaj more raztegniti čez cerkveni prag. Tudi v primeru nevtralizacije bi ostali kristjani — podobno kot v Jugoslaviji — državljani drugega razreda.

MOLIMO ZA CERKEV V VIETNAMU, NA KITAJSKEM
IN V KOREJI! MOLIMO TUDI ZA AFRIŠKO CERKEVI!

IRIAN V INDONEZIJI

Vprašanje Iriana se je rešilo na miren način. Irian je zapadna polovica Nove Gvineje, prej holandske kolonije. Indonezija ga je zahtevala zase. Napetost bi se kmalu sprožila v vojno. Indonezija se je oborožila z milijardnim kreditom Sovjetske zveze. To breme jo bo še dolgo težilo. Po sedemmesečni upravi Združenih narodov je 1. maja Irian prevzela Indonezija.

Irian je divjina. 80% površine zavzema pragozd, gore do 5000 m, doline so zamočvirjene. Prebivalstvo je le malo v stiku s politikom. Po pogodbah bi moralo l. 1969 izglasovati odločitev. A „zakonodajna skupščina“, katere člane so postavili Indonezijci, je že proglasila ljudsko glasovanje za nepotrebno.

Za misijone bi vojna imela velike in zelo negotove posledice. Po 2. svetovni vojni se je opazil velik razmah. Izhodišče in oporišče za misijsko delo so bili otoki Kei na jugozahodu, dokler ni l. 1950 Irian dobil lastnega škofa. Danes ima že tri škofije. Od 800.000 prebivalcev je ok. 85.000 katoličanov in 15.000 katehumenov; približno toliko je tudi protestantov. Med katoličani deluje 111 duhovnikov. Domačih duhovnikov še ni, pač pa se na poklic pripravlja 38 fantičev v malem semenišču; šele eden začčenja z višjim študijem. Domačini so 4 redovni bratje in 22 sester.

Kotabaru (prej Hollandia), glavno mesto ob obali s 18.000 prebivalci, je l. 1961 štelo 2470 katoličanov, od teh 1920 Evropejcev, ki so se pozneje večinoma vrnili domov. V celotnem številu je bilo razen tega še 135 indonezijskih katoličanov in 40 Kitajcev, tako da je od domačih Papuancev bilo

katoličanov le 375. V drugem obalnem mestu Manokwari je med 1190 katoličani bilo Evropejcev 1040.

Glavni napor misijonstva so bili obrnjeni v notranjost dežele. Tu so misijonarjem stali ob strani domači laiki kot „pelongan“ — pionirji. Misijonarjem pripravljajo pot s svojimi gozdnimi šolami, kjer uče mlade ljudi skupnih iger, del in praktičnih opravil, potem pa počasi preidejo na branje in pisanje.

Vasi štejejo povprečno le 60 ljudi. Velika je raznolikost v govorici; doslej je poznanih 200 jezikov. Poskuša se, da bi malajščina postala občevelni jezik. Socialni razvoj po vaseh je treba voditi počasi, sicer bi prinesel več škode kot koristi. Primitivni, a globoko verni nazor o svetu bi se v domačinih razbil, ne da bi kaj trajnega moglo stopiti na njegovo mesto.

Krščanski vpliv se po pripravljanih gozdnih šolah nadaljuje v trirazrednih vaških šolah. Te je podpirala holandska država. Ker daje Indonezija privatnemu šolstvu znatno pomoč, je upanje, da bo tako tudi v Irianu. Danes je tam 256 katoliških, 376 protestantskih, pa le 2 državni vaški šoli. Razen tega vzdržujejo katoliški misijoni 301 gozdno šolo, protestantski pa 170; te ne prejemaajo državne podpore. Ker gre učinek vseh šol daleč preko vaškega okrožja, moremo računati, da je že tri četrtine prebivalstva pod krščanskim vplivom.

Vodstvo šol je v rokah 1528 katoliških in protestantskih domačih učiteljev in 5 evropskih. Zanje delujeta po 2 katoliški in protestantski učiteljski šoli. V njih je 453 dijakov, tako da je nadaljnje širjenje šolskega pouka zagotovljeno. V kratkem bo prišlo na pomoč še 40 katoliških učiteljev z Jave.

Ekumenski duh

Starejši od katoliških so protestantski misijoni. Ti so se l. 1956 združili v novogvinejsko evangelijsko-krščansko Cerkev. V Kotabaru imajo semenišče. Nekaj pa je tudi sekt — v glavnem ameriških —, ki niso ekumensko razpoložene in so neprijazne ne le katoliškim, ampak tudi protestantskim misijonom. Sicer pa je razmerje med katoliškimi in protestantskimi misijonarji od l. 1961 prijateljsko. Sklenili so, da skupno sestavijo „socialni svet“ za karitativno delo. Dogovarjajo se o skupnem prevodu sv. pisma. Edini so si v tem, da je potrebno teološke zadeve obravnavati z zrelišča bodoče edinosti kristjanov.

Normaliziranje razmer

Po rešitvi vprašanja glede Iriana je razmerje med Indonezijo in Holandsko normalno. Ta je celo pripravljena, da v fond Združenih narodov za razvoj Iriana prispeva 120 milijonov nemških mark. Novi misijonarji, tudi holandski, dobijo brez težav dovoljenje za prihod.

V Indoneziji so misijonarji preobloženi z delom. Če ne morejo vsakih sedem let na počitek v domovino, kar je doslej komaj bilo mogoče, gre vsako nadaljnje leto bivanja v tem tropskem podnebjju na račun zdravja in dolgotrajnosti življenja. L. 1962 je delovalo samo 1176 duhovnikov za 1.439.000 katoličanov v Indoneziji z Irianom. (Celotno prebivalstvo šteje 97 milijonov). Poleg dušnega pastirstva se morajo posvečevati tudi misijonstvu. 195 duhovnikov je indoneškega izvora, 238 se jih je dalo naturalizirati, mnogi prosijo za državljanstvo že leta. Bogoslovje posluša 360 domačinov, tako da je upanje na domači duhovniški naraščaj.

Kljub pomanjkanju duhovnikov so na Flores vrinili za duhovniške kandidate pred študij filozofije eno „ascetično leto“. Namen je uvajanje v duhovno življenje in neke vrste noviciat. Dalje gre duhovnik po posvečenju skozi peto leto pastoralne izpopolnitve, po nekaj letih delovanja pa skozi „terciatno leto“. Poglobljanju verskega življenja služi tudi 6 kontemplativnih samostanov, 4 za redovnice in 2 za redovnike. Tako je npr. na Flores samostan karmeličank, na Javi pa trapistov.

Številni laiki prevzemajo odgovorne zaposlitve. Farni odbori v Semarangu pomagajo napredku župnij. Tedensko zbirajo vernike k sveti uri, obiskujejo družine in opozarjajo duhovnike na nujne primere. Nastale so različne oblike Katoliške akcije. V Djakarti je posebno središče, ki skrbi za šolanje aktivnih laikov s tiskovinami in tečajji po vsej deželi. Malo zunaj glavnega mesta je velik dom duhovnih vaj s 100 sobami.

Laični strokovnjaki

To so npr. odborniki krščanskih sindikatov. Ob grozeči komunistični nevarnosti je razumljiv njihov pomen. Preskušeni aktivisti so septembra 1963 končali prvi enoletni tečaj o delovnem pravu, vplivanju na množice i. dr. V krščanskih sindikatih je ok. 120.000 članov.

Na Flores je spet katehistična šola. Tam se šolajo tudi bodoči ljudsko-šolski učitelji in ravnatelji. Starejši katehisti izvajajo s svojo izredno gorečnostjo globok vpliv na versko in družbeno življenje po vaseh. Vsi učitelji in katehisti imajo enkrat na mesec duhovno obnovo, enkrat letno pa duhovne vaje.

Novo Sukarnovo geslo je „indoctrinatie“ — ideološko šolanje. Pri tem je verski poglobitvi priznana pomembna vloga. Na vsaki šoli, ki jo vzdržuje država, bi se zato mogel poučevati katoliški verouk, če se za to izjavi 20 učencev. To bi bilo lahko doseči, manjkajo pa veroučitelji. Na državnih univerzah je poslušanje verskih predavanj obvezno. Študentje morejo izbrati ali islamska ali protestantska ali katoliška. Mnogi se odločijo za katoliška. Tudi v vojski so potrebni katehetje, ki kot oficirji stoje ob strani enajstim vojnim kuratom.

Škof kot narodni junak

22. julija 1963 je umrl nadškof Semarang (na Javi), jezuit Sugijapranata, na obisku v Holandiji. Rodil se je kot musliman in je bil s 14 leti krščen. Kot eden prvih javanskih duhovnikov in prvi indonezijski škof (1940) si je pridobil izredne zasluge za svojo domovino. Od osvobodilnih bojev za druge svetovne vojne je bil prijatelj s Sukarnom in mu je pomagal pri izdelavi indonezijske ustave iz l. 1945. Nalogo katoličanov je videl v tem, da iz ljubezni do Boga delajo za dobro vseh v pretežno muslimanski državi, ne da bi gledali na spreobrnjenja drugovercev. Na njegovo prošnjo Sukarnu je katoliška univerza l. 1961 kot prva od 24 privatnih univerz dobila pravico do promocij. Sugijapranata ji je bil rector. Ob njegovi smrti je Sukarno odredil pogreb na državne stroške in z vsemi častmi, umrlega škofa pa je proglasil za narodnega junaka v borbi za svobodo.

NEODVISNA UGANDA IN KATOLIČANI

(Škof msgr. Cesana iz Gulú v Ugandi upa, da bo II. Vatikanski koncil dosegel, da bo misijonski apostolat postal apostolat vseh vernikov katoliške Cerkve.)

Msgr. **Sesana** iz Gulú v Ugandi je moral na prvi del zasedanja koncila v letu 1962 zelo naglo. Malo je manjkalo, da bi moral zamuditi začetek koncila, kar bi mu bilo zelo hudo, ali pa bi moral odkloniti povabilo ugandske vlade na proglasitev neodvisnosti Ugande, ki je bila razglašena dne 9. oktobra, dočim se je zasedanje v Rimu začelo 12. oktobra 1962. Škof se je že bal, da bo postavljen res pred težko izbiro. Vse je bilo odvisno od tega, ali se bo nova oblast že izkazala tako trdna in disciplinirana, da bo šlo vse po določenem urniku. In res se je strah msgr. Cesana izkazal za neupravičenega; proglasitev in proslava neodvisnosti se je izvršila tečno in brez nenadnih sprememb; mogel je biti pri vseh uradnih slovesnostih — in prišel je točno na začetek zasedanja II. Vatikanskega koncila.

Izredno dobri odnošaji med Cerkvijo in novimi oblastmi

Kajti stiki med krščanskimi cerkvami in novo vlado samostojne Ugande so naravnost odlični. Predsednik nove vlade **Milton Obote** je pred razglasitvijo neodvisnosti povabil na razgovor vse katoliške škofove v Ugandi in jim priznal, da Uganda ne bi bila nikdar samostojna, če ne bi bilo misijonarjev, ki so prebivalstvo pripravljali ne samo na sprejem krščanstva, ampak ga tudi vzgajali za čase in razmere, ki so dozorevale in pripravljale ves narod, da je bil sposoben terjati in doseči popolno neodvisnost. Prosil je škofove, da naj vzamejo na znanje **prepričanje vlade o nujnosti**, ki terja, da mora postati vsa Uganda krščanska, če hoče doseči svoj cilj: biti enakopravna in spoštovana med vsemi svobodnimi narodi sveta. Obote je obljubil, da bo vlada zagotovila popolno svobodo delovanju misijonov pri širjenju krščanstva ter jih podpirala, kolikor bo v njeni moči. Na predvečer proglasitve neodvisnosti je predsednik vlade te obljube javno ponovil, ko je govoril po radiu. Rekel je me drugim: „Nikakor ne smemo pozabiti na to, kaj vse so misijonarji storili dobrega za nas. Prinesli so nam luč vere in prosvete, sedaj jih pa prosimo, da nam ostanejo zvesti in nas podpirajo pri našem delu.“

Odnosaji med Cerkvijo in novo vlado so torej zares odlični in dosedaj ni bilo sporov. Na dan proglasitve je dal predsednik vlade v svoji rojstni vasi odkriti poseben marmornat spomenik. Nekateri so mislili, da bo spomenik posvečen kakšnemu mističnemu motivu. Kako so se začudili, ko so videli, kaj je

bilo, ko so spomenik odkrili. Bil je lik Našega Gospoda Jezusa Kristusa in pod njim je bila kamnita tablica z napisom: „Jezusu Kristusu, knezu miru!“ Dostavljen je bil dan osvoboditve Ugande: 9. oktober 1962. Torej smo daleč od časov, ko so ugandski mučenci plačevali svojo zvestobo Kristusu. V komaj nekaj desetletjih se je Cerkev dvignila na eno izmed prvih mest v Ugandi.

Nekaj števil

Msgr. Cesana pravi, da je treba pogledati na številke, da se prav preceni moč katolicizma v Ugandi. V njegovi škofiji Gulú je 760.000 prebivalcev, od tega jih je 211.000 katoličanov. To se pravi, da je nekaj nad 30% prebivalcev že katoliške vere. Ostali so: 25% jih je protestantov, 5% muslimanov in 40% je še poganov. Razmerja po drugih škofijah so približno enaka, isto je za celo državo.

Katoliški Cerkvi v Ugandi najbolj primanjkuje duhovnikov. V vsej Ugandi je 2,150.000 katoličanov in za te je na razpolago samo 850 duhovnikov, med temi 200 domačinov. Ta številka je odločno prenizka že samo za katoliške vernike, kaj šele, če pomislimo, koliko bi jih potrebovali, če bi hoteli pospešiti spreobrnjenje poganov, ki komaj čakajo na prihod luči in razsvetljenja.

Med domačini je vedno več poklicev za duhovniški stan. Vedeti moramo, da je bila Uganda tista, ki je dobila prvega domačinskega škofa v Afriki. V letu 1939 je papež Pij XII posvetil msgra. Ndunguja v Masaki za škofa. Dotok v semenišča vedno bolj narašča, vsi dosedanji zavodi za vzgojo domačega klera so polni. Katoliške škofije v Ugandi imajo mnogo semenišč, gojencev se vsako leto priglašča več kot pa je prostora, vendar se je tudi v Ugandi posplošil pojav, lasten vsej Afriki: samo 5 odstotkov gojencev se potem odloči za vstop v duhovski stan. Toda to ni posebno hudo! V Afriki namreč ni čudno, če kdo prizna, da je bi gojenec semenišča — to ni nič spotakljivega, češ da ni spolnil obljube in ni vstopil v bogoslovje. Obljuba ni nikdar nikjer terjana, pač pa je izraženo upanje. V Ugandi se je izkazalo, da so ravno bivši gojenci semenišč najboljši pomočniki misijonarjev pri pouku po šolah, pri vzgoji gojencev po semeniščih. Misijonarji so preveč obremenjeni, da bi vse sami zmogli. Pomoč jim je prav dobrodošla in to jim nudijo prav bivši gojenci semenišč.

Tisti pa, ki se odločijo za bogoslovje, so pa zato res potem odlični duhovniki in delavci Cerkve na misijonskem polju. Njih gorečnost bi mogla biti marsikateremu misijonarju iz Evrope za zgled. Zelo mnogo bogoslovcev odhaja na študije v Italijo, na Angleško ali na Irsko. Večina domačinskih škofov je dosegla doktorske diplome iz cerkvenega prava in teologije na evropskih univerzah. Generalni vikar škofa Cesana je domačin msgr. Kianghise, ki je dosegel doktorat na univerzi Propaganda Fide v Rimu.

Lahko se reče, da je katoliško življenje v Afriki zelo moderno urejeno. Verniki delujejo v Katoliški akciji in Marijini legiji. Člani KA in Marijine legije imajo revijo Leadership (Voditelj), ki ima naklado nad 8.000 izvodov in izhaja mesečno. Katoliški tisk je dobro organiziran in gredo katoliške publikacije tudi v sosedni državi Kenijo in Tanganjiko. Najbolj razveseljiv je uspeh mladinskega

lista Rizito, ki ima naklade 20.000 izvodov. Gotovo je to za Afriko številka, ki je skorajda neverjetna. Poleg večjih listov in revij izhaja še cela kopica drugih krajevnih glasil, ki izhajajo v jezikih domačinov ali v narečjih.

Šolstvo in skrb za zdravstvo

Šolstvo je punčiča v očeh vsakega misijona. Tudi Uganda daje največ žrtev za delo pri vzgoji mladine. Kakor drugod, se je tudi v Ugandi izkazalo, da je bilo šolstvo do zadnjih let izključno v rokah misijonov. Prve šole so kato liški misijonarji ustanovili pred 50 leti in še danes je nad 95 % vseh šol v Ugandi v rokah katoliških in protestantskih misijonarjev. Dve tretjini vseh šol v Ugandi sta v oskrbi katoliške Cerkve. Vlada je že ustanovila nekaj šolskih institutov, toda v letu 1962 sta bili samo dve ljudski šoli v državnih rokah. Misijonarji so se zavedali, da brez dobrih šol ne morejo imeti dobrih, vztrajnih vernikov. Izobrazba je sredstvo za versko vzgojo. Največja skrb vsakega misijonskaga žarišča je imeti šolo in bolnišnico.

Škofija Gulú ima npr. 400 ljudskih in 28 srednjih šol. V ljudskih šolah je 45.000 šolarjev, v srednjih pa 2.000. Na njih poučuje 1.305 učiteljev in profesorjev. Med učitelji so Evropejci in domačini, redovnice, ki so domačinke in mnogo jih je iz dežel Evrope in Amerike. Vlada podpira pouk in plačuje učitelje, ki imajo diplome. Brez vladne podpore bi misijoni ne zmogli tega napora. Toda misijonarji morajo plačevati za knjige in zavode, kjer učenci prejemajo hrano, revnim je treba poskrbeti tudi za obleko. Vse to je še vedno velika briga samo misijonarjev. Poleg že navedenih imajo v Ugandi še 91 srednjih šol in 9 zavodov za visokošolske izobrazbo. Poleg tega je še 11 obrtnih šol za dekleta, 31 poljedelskih šol za fante, dve tehnični srednji šoli, poleg tega je še nekaj zavodov za posebne stroke. Krščanska šolska vzgoja je dosegla, da so danes vse vodilne osebnosti v novi državi krščanske vere.

Skrb za zdravje

Uganda je primer zdravstvenega skrbstva, ki je še v povojih. Cela Uganda ima danes samo štiri zdravnike domačine, dočim deluje na misijonskih zdravstvenih postajah 22 zdravnikov, ki so prišli iz Evrope. Škofija Gulú ima štiri bolnišnice in nekaj desetih bolniških dispensarjev po misijonskih postajah. Poleg bolnišnic ima Uganda še mnogo ustanov za oskrbo gobavcev. Nobena država v Afriki nima toliko zavodov za gobavce. Prav tako je dobro poskrbljeno za mlade matere. Večina otrok v škofiji se rodi v misijonskih zavodih za porodnice. Dve tretjini otrok v Ugandi se rodi po krščanskih bolnišnicah, ostala tretjina pa se mora še v gozdovih in pampah. Seveda jih večina teh umre, ker ni poskrbljeno za higijeno matere ali otroka. Porodničnice so znale izobraziti tudi lepo število babic, ki odhajajo v vasi in naselja, da pomagajo materam pri porodu.

Kaj pričakujejo misijonarji od II. Vatikanskega koncila ?

Misijonski škofije pričakujejo, da bo koncil utrdil prepričanje, da misijoni niso več samo zadeva posebnih misijonskih organizacij, ampak velika skrb

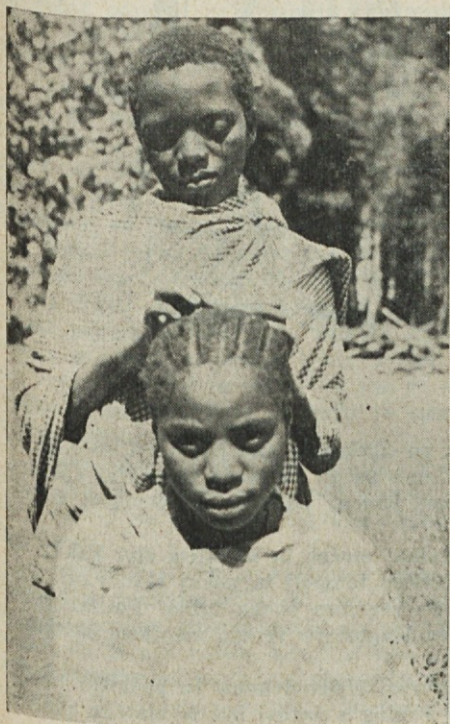
vsega katoliškega sveta, vseh vernikov in cele Cerkve. Vedno bolj se morajo vsi verniki zavedati nujnosti, da za delo v misijonih ne bodo zadostovali samo misijonarji, ampak da se jim bodo morali pridružiti tudi strokovnjaki — laiki, šolani v vseh stokah življenja. Med mlade afriške narode prihajajo izvedenci in agentje iz dežel, ki niso krščanske. Prinašajo polne malhe obljub, delajo pa samo z namenom, da bi vpliv Cerkve spodnesli, razdejali temelje prave svobode v Afriki.

Največja težava za delo v Ugandi je res: pomanjkanje osebja — duhovniškega in laičnega. Ljudstva čakajo na luč vere in izobrazbe, a Cerkev nima delavcev, da bi jih poslala v vinograde. Škofija Gulú ima 200.000 vernikov, toda pol milijona poganov, ki si že le spreobrnjenja, čaka na prihod duhovnikov, učiteljev, ki bi jim začeli razlagati verske resnice. Toda, kaj, ko ima škofija za delo med pagani na razpolago samo 60 duhovnikov, vsi drugi duhovniki ne morejo nikamor, ker morajo biti po šolah, bolnišnicah ali na postajah za go-bavce. Največja in hkrati osrednja župnija v škofiji Gulú ima 26.000 vernikov, pa samo tri duhovnike. Ti trije duhovniki morajo učiti katehumene in morajo voditi tudi otroške zavode, kamor zahaja nad 5000 otrok. Msgr. Cesana pravi, da nima niti tajnika in mora vso obsežno korespondenco kar sam opravljati.

Katoličani se moramo zavedati, — pravi škof Cesana — da se narodi v Afriki in Aziji zelo hitro razvijajo. Vedeti moramo, da nas bodo prehiteli drugi s pogubnimi nazori za nas in za novo svobodo v Afriki, če ne bomo znali biti mi urni, primerno goreči in vdni službi ljubezni do bližnjega in vneti za razširitev Kristusovega kraljstva v dušah vseh, tudi najbolj oddaljenih prebivalcev v Afriki.

Koncil mora poskrbeti za razširjenje okrepljenega delovanja misijonov, poleg tega pa mora prodreti povsod prepričanje, da je misijonsko delo najbolj moderno, ker res zajema ves svet v vseh njegovih potrebah in okoliščinah modernega življenja.

R. J.

Dve afriški dami pri urejevanju las. Slika poslal misijonar Čuk iz Tanga-njike.

PO TATARSKIH DEŽELAH IN TIBETU

Spomini s potovanja po tatarskih
deželah in Tibetu v letih
1844 - 46

Spisal Régis Evarist Huc C.M.;
priređil prof. Alojzij Geržinič.

Nadaljevanje.

15. POGLAVJE

Okolica Kuku Noora. — Tamošnje ljudstvo. — Legenda o nastanku Modrega jezera. — Velika karavana. — Prehod čez Puhain Gol. — Mongoli Caidama. — Dušni plini na Burhan Bota. — Vzpon na gori Šuga in Bayen Harat. — Mraz ubija živali in ljudi. — Mesto Na Pišu. — Zamenjava kamel. — Mladi šaberon iz kraljestva Harčin. — Kavnica okrog Pampu. — Gora odpuščanja grehov. — Prihod v Laso.

Modro jezero, po mongolsko Kuku Noor, po tibetansko Cot Ngon Po, so Kitajci nekdanj imenovali Si Hai (Zahodno morje), danes pa ga nazivajo Cing Hai (Modro morje). V resnici zasluži bolj ime morja kot jezera: po ogromni površini in po slani vodi.

V zahodnem delu Modrega jezera je skalnat otoček in na njem živi kakih 20 lam — kontemplativev. Postavili so si budističen tempelj in nekaj stanovanj. Poleti jih ne moreš obiskati, ker vse jezero ne premore enega čolna. Pozimi voda zamrzne, tako da pastirji morejo na otok; za blagoslove vrnejo menihom skromne darove masla, čaja in cambe.

Plemena Kuku Noora se dele v 29 praporov. Njihovi knezi so podložni kitajskemu cesarju. Vsako drugo leto potujejo v Peking z darovi kož in zlatega prahu.

Okolica jezera je zelo rodovitna. Drevesa sicer tam ne rastejo, ostalo rastlinje pa je bujno in visoko; napajajo ga številni potoki. Zato je tu polno čred in mongolskih pastirjev. Vedno so na konju in močno oboroženi, zakaj stalno so v nevarnosti pred roparji. Roparji prihajajo izpod vzhodnih tibetanskih gora Bajen Harat. Na splošno jih imenujejo Kolo. So budisti in posebej časte božanstvo razbojništva. Njihovi lame molijo in darujejo za uspeh roparskih pohodov.

Ljudsko izročilo trdi, da so vode Modrega jezera nekdam pridle sem po podzemskih rovih s Tibeta. Tibetanci so gradili tempelj, pa se jim je vedno znova podrl. Vedež je razodel, da bodo mogli tempelj zgraditi šele potem, ko bodo nekemu velikemu svetniku od zahoda iztrgali skrivnost, ki je s tem v zvezi. Poslali so torej prebrisanega lamo, da poišče tega svetnika. Končno je našel slepega starca. V mnenju, da govori z mongolskim lamo, je starec razodel skrivnost: skrito podzemsko morje bo vedno razrušilo temelje svetišča. Ko bi pa kak tibetanski lama zvedel za to, bi se vode od tam prelile na prerije Kuku Noora. Lama mu je tedaj povedal, da je s Tibeta in odjahal. Starec je komaj še utegnil posvariti ljudi, naj zbeže, sam pa je ostal v šotoru in vode so ga zalile. Ob templju, ki so ga Tibetanci nato skončali, je nastalo mesto Lasa (Lha - Ssa = zemlja duhov).

Ostali smo v Kuku Nooru skoro en mesec. Zaradi razbojniške nevarnosti smo v tem času pet ali šestkrat menjali bivališče. Konec oktobra je dospelo tibetansko poslanstvo, povečano z mongolskimi karavanami. Včasih je tibetanska vlada pošiljala odposlanstvo v Peking vsako leto. A leta 1840 so razbojniki po enodnevnih bitki ujeli Čanak Kampa, to je velikega lamo, ki v Pekingu zastopa talé lamo. Naslednje leto so Klo Čanak Kampa v karavani smrtno ranili. Zato je cesar odredil, naj prihaja tibetansko odposlanstvo v Peking vsaka tri leta. Tako smo se mi takoj pridružili prvemu odposlanstvu po letu 1841. Na poti v Peking jih razbojniki miso napadli in Čanak je živ in zdrav prispel na cilj.

Po odhodu iz Kuku Noora smo se spravili na čelo karavane, nato pa se ustavili, da smo mogli pregledati celoto. Štela je 15.000 jakov, 1.200 konj, prav toliko kamel, in 2.000 mož, deloma Tibetancev, deloma Tatarov. Vsi, jezdec in pešci, so bili oboroženi. Do tibetanske meje je karavano spremljalo še 300 kitajskih vojakov in 200 Tatarov. Medtem ko so se Kitajci previdno postavili za karavano, so Tatari neprestano raziskovali boke in osredlje, če ni kje zaseda.

Odhod je bil navadno dve do tri ure pred sončnim vzhodom; naznanil ga je topovski strel; opoldne smo se utaborili in živali so se lahko pasle ves preostali čas dneva. Pohod je spremljal ogromen koncert, ki je po vsem videzu ljudem vlival pogum in energijo: tožljivi kriki kamel, kruljenje jakov, konjsko rezgatanje, govorica in vpitje ljudi, žvižgi poganjalcev in neštevilni zvonci, obešeni na vratove kamel in jakov — vse to se je zlivalo v nedoločljivo zvočno gmoto. Vsakodnevno taborenje pa naju je spominjalo na pohod Izraelcev skozi puščavo v obljubljeni deželi.

Prvi dnevi so bili kot poezija: krasno vreme, lahka pot, čista voda, obilna pašna. Na razbojnike nihče niti pomislil ni. Že sva se spraševala, kaj naj bi na tako razvpitem potovanju na Tibet bilo tako strašnega. Na žalost smo to kaj kmalu okusili.

Šestega dne smo morali preko reke Puhain Gola. Voda ni globoka, a je razdeljena v dvanajst rokavov, vse skupaj več kot ena milja. Imeli smo smolo, da smo do prvega rokava prišli davno pred dnevom. Voda je bila zamrzla, a ne toliko, da bi nas nosila. Konji si niso upali naprej. Kmalu se je na obalo natepla cela karavana in nastal je nepopisen nered in zmešnjava. Končno se je posrečilo pognati živali preko struge. Zadevale so se ena ob drugo in škropile, ljudje so

preklinjali. To se je ponovilo pri vsakem rokavu. Na koncu je vladalo splošno veselje: prehod je sijajno uspel. Samo en človek si je zlomil noge in dva jaka sta utonila. O izgubljeni ali ukradeni robi se sploh menili niso. Pri odhodu je karavana nudila smešen pogled. Ljudje in živali so bili pokriti s poledenelimi kosi. Konji so hodili žalostno: rep jim je bil trd, nepregiben in težak kot svinec. Kamele so na dolgih dlakah po nogah nosile cingljajoče ledene plošče. Jaki so se spremenili v karikature. Komaj so nosili cel gozd stalaktitov, ki jim je visel od trebuha do tal.

Po nekaj dneh smo se seznanili s štirimi lamami, učenci nekega velikega lame iz Lase. Da si pridobi sredstva za gradnjo budističnega templja, ki naj po velikosti in veličastju prekosi vse druge, se je ta veliki lama z učenci odpravil po vsej osrednji Aziji na nabiranje prispevkov. V treh letih so nabrali neizmerno bogastvo. Imeli so namen, da se z njim vrnejo v Laso v okrilju velikega odposlanstva. Na poti pa jih je došel cesarjev odposlanec s poveljem, da velikega lamo aretira, češ da je goljuf. Ubogi učenci niso vedeli pri čem so: včasih ga pomilovali kot nedolžno žrtev, drugič so od gneva nad goljufom pljuvali v zrak.

Nama je drugi poganjač, mladi lama Šaradžambeul, postal vir neprestanih nadleg. V začetku se nama je zdel majhen svetnik, pozneje pa sva spoznala, da vodiva s sabo hudička v človeški podobi. Odkrila sva ga takole: Dan po prehodu Puhain Gola sva na eni najinih kamel opazila dva velika zavoja. V taborišču je poganjač zavoja varno skrnil v šotor. Zahtevala sva pojasnila. Skrivnostno šepetajoč nama je razodel, da mu je Buda izkazal milost, in našel je lepo stvar, ki se v Lasi lahko drago proda. Zahtevala sva, da nama jo pokaže. Bila sta dva bakrena vrča dragega žganja. V tibetanskih črkah je na vrčih stalo lastnikovo ime. Z grožnjami sva poganjača prisilila, da je vrča odnesel lastniku. Dala sva mu upanje, da ga bo nagradil. Lastnik ga je nagradil s pohvalo in to je Šaradžambeula razjarilo. Očital nama je, da sva ga pahnila v neumno dejanje. Odtlej naju je nepomirljivo črtil, kradel iz naše zaloge prehrane, mučil najine živali, naju pa žalil in preklinjal. Ker ga sredi puščave nisva mogla odpustiti, sva se oborožila s potrpljenjem.

Pet dni po prehodu čez Puhain Gol smo prešli rečico Tulain Gol. Taborili smo nedaleč od lamaserije, ki je nekdanj morala cveteti, zdaj pa je bila zapuščena in v razpadanju. Povedali so nama, da je postala plen razbojnikov. Po treh dneh oblega so se samostana polastili, prebivalce največ pobili, poslopje pa oropali. Naslednjega dne so se od karavane ločili kitajski vojaki. Tibetanski trgovci niso žalovali za njimi; zdaj se jim vsaj ni bilo treba bati nočnih tatvin.

15. novembra smo zapustili planjave Kuru Noora — prispeli smo v mongolsko deželo Caidam. Takoj preko reke tega imena se pokrajina popolnoma spremeni. Narava je žalostna in divja, tla pusta in peščena, iz njih komaj poganja nekaj osata. To ni brez vpliva na prebivalce; govore zelo malo in to tako zagrljeno, da jih drugi Mongoli težko razumejo. Kar jim zemlja nudi, je sol in boraks. Tu smo se ustavili dva dni in nabirali moči za vzpon na Burham Bota, gora, ki je znamenita po dušnih plinih, v katere je zavita.

Dvignili smo se ob treh zjutraj in po mnogih ovinkih prispeli ob devetih do vznožja. Pred vzponom smo zgrizli nekaj česna, kar naj bi bila zaščita pred izparanjem. Konji so se kmalu uprli ježi, tako smo vsi pešačili. Obrazi so postali bledi, moči so izginjale, noge so delovale s težavo. Treba je leči, napraviti nekaj korakov, pa spet leči — na tak klavrn način prideš na slavno Burhan Bota. Navzdol po drugem pobočju je bilo igrača.

Ponoči je zapadel obilen sneg. Nekaj dni kasneje nas je čakala mnogo težja preskušnja: vzpon na goro šuga. Vstali smo že ob eni ponoči. Čaj smo si napravili iz snega; použili smo še precejšen obrok cambe s česnom. Pobočje na tej strani je precej položno. Po debelem snegu smo dosegli vrh prav ob zori. Tedaj se je pooblačilo, začel je vleči močan veter in neprestano naraščal. Po drugem pobočju je sneg živalim segal do trebuha; pomikale so se le s skoki; več jih je zgrmelo v prepad. Vihar se je tako razdivjal, da večkrat ni bilo mogoče dihati. Posnemala sva nekatere sopotnike, ki so se na živali obrnili s hrbtom naprej, da si tako zavarujejo obraz pred snežnimi vrtinci. Na vznožju je bil marsikateri obraz zamrzel; g. Gabetu so zmrznila ušesa in nos.

Vsakdo je poiskal zavetje. Postavili smo šotor na snegu in se odpravili iskat argole. Bil je res usmiljenja vreden prizor, ko je vsa množica brskala po snegu, da pod njim odkrije kравje odpadke. Po dolgem trudu smo znesli toliko argolov, da smo za silo segreli nekaj kosov ledu in v to tekočino stresli pest cambe. Požiti je bilo treba v naglici, da nam vse skupaj ni zmrznilo med prsti. Potem smo se zavili v ovčji kožuh in odeje in čakali na topovski strel.

Tu so se poslovili tatarski vojaki, zakaj prišli smo do prednjega Tibeta. Karavana se je morala odtlej zanašati sama nase. Po prehodu čez Burhan Bota je razpoloženje popolnoma upadlo. Nihče se ni več smejal ne pel ne delal umetnij s konjem. Orožje so naložili na kamele. Nismo več mislili na razbojniško nevarnost; edina bojazen je bila pred smrtjo od mraza. Z goro šuga se je začela veriga nesreč in bede. Togota snega, viharja in mraza je bila vedno hujša. Tibetanske pustinje so najstrašnejše ozemlje, kar si jih moreš misliti. Tla so se vzpenjala, rastlinje izginilo, mraz naraščal. Smrt je lebdela na karavano. Pomankanje vode in paše je hitro vzelo živalim moči. Vsak dan je bilo treba prepustiti smrti živali, ki niso mogle naprej. Kmalu je prišla vrsta tudi na ljudi. Okostja ob poti so pričala o karavanah, ki pred nami niso imele boljše usode kot mi.

Da je bila naša nesreča hujša, je oboel g. Gabet. Zdravje ga je začelo zapuščati prav tedaj, ko so težave potovanja zahtevale podvojitev energije in poguma. Porazni mraz pri plezanju na goro šuga je razkrojil njegove sile. Namesto počitka, zdravil in tečne hrane je moral vsak dan na konja in v boj z neznosnim vremenom. In pred nami sta bila še dva najhujša zimska mesca popotovanja!

Prve dni decembra smo se približali gorski verigi Bajen Harat med Hoang Ho (Rumeno reko) in Kin Ša Kiang (Modro reko). Kraj, kjer smo morali preplezati Bajen Harat, je oddaljen največ dva dni hoda od izvirov Rumene reke. Seveda se ni nihče mti spomnil na turistične izlete.

Gora je bila od vznožja do vrha zavita v debel sneg. Pred vzponom so se poglavitni možje odposlanstva zbrali v posvet. Šlo je zato, ali se odpravimo še tistega dne ali jutri. Bilo se je bati plazov. Mnenja so si tako nasprotovala, da so vprašali za svet lame-vedeže; pa tudi ti niso bili enake misli. Karavana se je razdelila v progresiste in počasneže. Razume se, da sva se midva kot Francoza postavila na stran progresistov. Za to odločitev pa je govorila tudi logika. Dan je bil miren in ga je bilo treba izkoristiti. Bog ve, kakšen bo jutrišnji dan? Pognali smo se torej v goro, včasih na konjih, češče peš, v tem primeru smo se držali živali za rep. G. Gabet je strahovito trpel, pa Bog mu je dal dovolj moči, da je vzdržal. Naslednjega dne se nam je pridružil drugi del karavane, ki je prav tako uspešno premagal goro. Ustavili smo se v dolini, kjer mraz ni bil tako strupen in kjer so živali našle pašo. Goriva tudi ni manjkalo.

Odtod smo prispeli na breg Modre reke. Ob izviru se imenuje Murui Usu

(Vijugasta voda); niže jo nazivajo Kin ša Kiang (Reka zlatega peska), od province Sečuan dalje pa postane Yang Ce Kiang. Pri prehodu čez reko se nam je nudil čuden prizor. Že oddaleč smo videli brezoblične črnkaste predmete, razvrščene preko reke. Šele čisto od blizu smo dognali, da gre za čez petdeset bivolov, otrdelih v ledu. Brez dvoma so med prehodom zmrznili. Nad gladino je ostala le njihova lepa glava z velikimi rogovi. Orli in krokarji so jim izključevali oči.

Po prednjem Tibetu pogosto srečaš črede bivolov in divjih mul. Dosti je tudi risov, kamel, severnih jelenov in divjih koz.

Po prehodu čez reko Murui Usu se je karavana začela drobiti. Ljudje s kamelami so šli naprej, da jih počasna hoja jakov ne bi preveč zadržala. Tudi ozemlje je zahtevalo delitev na manjše skupine: mesta, kjer so se živali mogle hraniti, so postala tako redka in neizdatna, da bi vsa živina od njih ne imela nič. Mi smo se pridružili možem s kamelami. Polagoma smo se dvigali na najvišji predel osrednje Azije. Tu se je ostalim težavam za dva tedna pridružil strahovit severni veter. Bili smo v vedni nevarnosti, da zmrznemo. Utrujene in sestradane živali so se le stežka še upirale mrazu. Mule in konje je bilo treba odeti v polstene koce, glavo pa poviti s kameljo kožo. Kljub temu jih je smrt zdesetkovala.

Nedopovedljive muke in napore so nam povzročale številne reke, preko katerih nam je bilo iti. Kamele so namreč tako okorne, da smo jim morali s sekirami vdolovati v led stopinje in površino posipati s peskom. Če je katera padla, je bila izgubljena.

Zastajati so začeli tudi ljudje. Za kogar so spoznali, da je ob moči, so ga pustili na potu, poleg njega pa položili leseno skodelo in vrečico ovsene moke. Tako je bilo obsojenih na ledeno smrt več kot štirideset ljudi. Večino so najbrž še žive raztrgale ujede, ki so prestopale krožile nad nami.

G. Gabet je tako oslabil, da smo ga zavili v odeje in privezali na kamelo.

Nekega dne, ko smo se v družbi z nekaterimi tibetanskimi trgovci žalostno vlekli po vijugasti dolini, smo opazili na vrhu gore dva jezdeca, za njimi se jih je kmalu pripodilo celo krdelo. Bili so razbojniki, strašni na pogled: oboroženi s puško in dvema sabljama; črni lasje so v dolgih šopih padali po ramenih, glavo jim je pokrivala volčja koža. Pogumen tibetanec se jim je približal. Po dolgem razgovoru je poglavar razbojnikov vprašal, kdo je edini mož, ki ni stopil na tla — pokazal je na g. Gabeta. Tibetanec je odvrnil, da je veliki lama izpod zahodnega neba; moč njegovih molitev je neskončna. Poglavar se nam je spoštljivo poklonil, nato so razbojniki odbrzeli. Pozneje, ko smo se prav tam utaborili, so se vrnil in z nami prijateljsko pili čaj.

Ko je bila ta nevarnost mimo, nas je čakala nova. Pred nami je stala ogromna gorska veriga Tant La. Sopotniki so zatrjevali, da na planoti umre vsak bolnik, zdravi ljudje pa da pretrpe hudo krizo. G. Gabeta so imeli za neizbežno izgubljenega. Po šestih dneh naporenega vzpenjanja smo dosegli to znamenito visoko planoto. Nisva še videla kaj tako veličastnega, da bi se moglo primerjati razgledu z roba planote. Po njej smo popotovali dvanajst dni in Bog nam je poslal lepo, sončno vreme. Vendar je mala karavana francoskih misijonarjev tudi morala plačati davek smrti. Ta se je zadovoljila z našo črno mulo. Hvala Bogu pa se je g. Gabetu obrnilo na bolje in naprej smo šli z novim pogumom.

Sestop je trajal štiri dni. Šlo je kot po stopnicah — vsaka stopnica je bila gora. Na vznožju smo prišli med vroče vrelce z žvepleno vodo. Tega je po ti-

tibetanskih gorah veliko in lamaistični zdravniki se poslužujejo zdravnih lastnosti vrelcev.

Od gora Tant-La do Lase površina pada, mraz pojenjuje in rastlinje se spet pojavi. Nekega dne so nas pri pripravljanju čaja spet presenetili jezdec. A to pot so bili pastirji. Prinesli so v zamenjavo masla in mesa. Po dveh mesecih zgolj ovsene moke nas je že pogled na ovčje stegno okrepil. Ves dan smo porabili za kuharske operacije. Ravno ko je bilo kosilo pripravljeno, pa nas preplašijo kriki: Ogenj, ogenj! Vnela se je suha trava. Vsi smo hiteli, da zaustavimo požar s pokrivanjem odej. Ogenj res ni dosegel šotorov. Pač pa smo komaj rešili kamele. Neumne živali so zabodeno strmele v plamene, pa se niti premaknile niso. Tri naše so odšle skoro nepoškodovane, četrta pa je bila hudo opečena. Imeli smo veliko srečo. Če bi se ogenj raztegnil do pastirskih šotorov, bi nas ti razjarjeni poklali. Nič bolj ne razjezi teh bednih prebivavcev pustinje kot to, da kdo uniči pašo — edino hrano njihovih čred.

Nekaj dni smo šli skozi doline z velikimi čredami jakov, potem pa smo prispeli do prvega večjega tibetanskega mesta. Leži ob reki Na Pišu (črne vode). Ljudje prebivajo v hišah iz blata in pod črnimi šotori in se ukvarjajo samo s pastirstvom. Ker je nadaljnja pot do Lase strašno skalovita, je bilo tu treba prodati kamele in si nabaviti jake. Plačala in odslovila sva drugega poganjača, ki nama je s svojo zlobo podvojeval strahote potovanja. Založili smo se z maslom, cambo in bravino ter se napotili proti Lasi — pred nami je bilo še kaka dva tedna potovanja. Za družbo nam je bilo nekaj Mongolov iz kraljestva Harčin, ki so romali v Večno svetišče (tako imenujejo Tatari Laso) in so vodili s sabo velikega šaberona, torej živečega Budo, predstojnika njihove lamaserije. Bil je to osemnajstleten mladenič, ki se ni prav nič dobro počutil v vlogi božanstva. Rad je prihajal na razgovor v najin šotor in željno poslušal pripovedovanje o Evropi in o veri v Jehovo.

Pot je bila zelo utrudljiva in prehod preko gorske verige Koiran je skrajno težak. Vendar se človeku širi srce, ko opaza, da je v vedno bolj obljudeni deželi. Nekaj dni pred Iasc se Tibetanci že ukvarjajo tudi s poljedelstvom. Petnajstega dne po odhodu iz Na Pišu smo dospeli v Pampu, ki je kot veža pred svetiščem Lase. Po več kot treh mesecih potovanja po divjih pustinjah se nama je planica okoli mesta videla najlepši predel sveta.

Naša karavana se je v Pampu še enkrat spremenila. Navadno jaki ne gredo dalje in jih zamenjajo osli — zelo drobni, a krepki in navajeni bremen. Spravili smo se tudi na svojo zunanost. Ko smo se prej pogledali v zrcalo, smo se smilili sami sebi.

Od Lase nas je ločila samo ena gora; a ta je bila najbolj strma od vseh. Tibetanci in Mongoli so nanjo plezali z veliko pobožnostjo. Vsakdo, ki dospe na vrh, je baje deležen odpuščenja vseh grehov. Plezanje je trajalo od ene ponoči do desetih zjutraj. Proti sončnemu zahodu smo se spustili v obširno dolino in na desni smo zagledali Laso, to znamenito prestolico budizma. Pogled nanjo je veličasten: množina stoletnih dreves, velike bele hiše s terasami in stolpiči, številni templji s pozlačenimi strehami, in na vrhu palača tale-lama.

Bilo je 29. januarja 1846, 18 mesecev potem, ko smo zapustili dolino črnih voda.

(Sledi)

po misijonskem svetu

JUŽNA KOREJA

Deset let po vojni živijo ljudje še vedno iz rok v usta. Dvakrat na leto prideta nad kmeta tri do štiritedenski dobi lakote. Če pa je še žetev slaba, se lakota raztegne na več mesecev.

Množična brezposelnost, inflacija in boleznj pritrirajo ne malo ljudi v obup.

Zaradi nenaravne razdelitve dežele in zaradi korupcije doslej ni uspelo bistveno izboljšanje položaja. Korupcija ni nič čudnega, če uradniki dobivajo plačo, s katero krijejo komaj polovico življenjskih potreb. ZD so od l. 1954 prispevale nad 22 milijard nemških mark, pa se je mnogo porazgubilo po žepih. Izboljšanje bi mogla prinesiti mirovna pogodba z Japonsko in normaliziranje trgovine s to sosedo. Doslej do tega ni prišlo zaradi medsebojne antipatije in nezaupanja.

Vajaštvo je l. 1961 vrglo z vlade dr. Čanga. Očitali so mu korupcijo, pa mu niso mogli nič dokazati in so ga izpustili. Naslednje leto so ga dolžili sodelovanja pri zaroti. Obsodili so ga na 10 let, pa ga dva tedna kasneje izpustili. Čang je protestiral in zahteval, da mu priznajo nedolžnost. L. 1963 so ga obsodili na 3 leta, a pogojno. Tako je sicer prost, a izločen iz političnega življenja, kar je gotovo bil namen vlade generala Parka.

Dr. Čang je eden najpomembnejših katoličanov. Z vsemi sredstvi se je boril za svojo čast in v tem precej uspel. Zdaj se lahko posveča svoji najljubši nalogi: laičnemu apostolat. Petero njegovih bivših ministrov je prestopilo v katolicizem, z njimi pa še več drugih osebnosti.

Tudi apostolsko delo 72-letnega Čo je uspešno. Za prve svetovne vojne je bil učitelj in je učil etiko na podlagi katoliške moralke. Zato so ga tedanje japonske zasedbene oblasti odstavile. Prevedel je knjigo nekega francoskega misijonarja „Izvir resnice“; še zdaj je veliko v rabi. Čo se je nato posvetil gospodarstvu. V stolnici v Seulu poučuje

krščanski nauk za krščence. Na njegovo pobudo je tam vsako leto vrsta predavanj o Cerkvi. Že 524 ljudi je po njih prišlo do vere. Krstiti se je dal vrhovni direktor metodistične Cerkve na Koreji Pavel Čong; voditelj šolstva Pavel Ohm; bivši minister Kang. V katolicizem je stopil tudi eden vodilnih sodobnih korejskih pisateljev San Sup Yeon; umrl je l. 1961.

V stiskah in težavah vojne vihre se je v ljudeh zbudil nemir po Bogu in to se opaža še danes. Po mestih niso redke fare, v katerih prejme krst letno 500 do 1000 odraslih. V uspehih Zapada vidijo ljudje jamstvo za svojo neodvisnost; nasprotno od Japoncev spoznavajo v zapadni kulturi plodove krščanstva. Katolicizem so jim približali ameriški vojaki in dobrodelne ustanove. Med izobraženci se je to gibanje posebno ojačilo po l. 1960.

K priljubljenosti Cerkve prispevajo stvari, ki jih ni mogoče tehtati ali meriti, n. pr. njena skrb za mrtve, osebnost papeža Janeza XXIII., vatikanski koncil, romanje Pavla VI. Konec 1963 je bilo sklenjeno diplomatsko zastopstvo Koreje v Vatikanu in obratno.

Za 600.000 katoličanov je na razpolago 600 duhovnikov, od teh 431 domačinov. Poleg 1099 domačih sester jih je 135 od drugod. Napori za pomnožitev duhovščine so že dali nekaj plodov. Lani je bilo posvečenih 57 duhovnikov, študentov teologije pa je 370. K dopisnemu tečaju o krščanskih resnicah se je v 3 letih priglasilo 15.000 udeležencev. Samo dve časopisni oznanili na dan po smrti Janeza XXIII. sta privabili 2500 novih tečajnikov.

Krščanstvo so na Korejo uvedli in razširili laiki. Ta tradicija nikoli ni izumrla. Danes jo je zaradi pomanjkanja duhovnikov treba sistematično gojiti. V 100 letih preganjanja v 18./19. stoletju se je verski nauk širil od ust do ust. Tako se je vera ohranila. Prvi misijonarji so sestavili poučno pesnitev, v kateri je bila razlaga glavnih resnic. Starejši kristjani jo znajo še danes na iz-

ust. Za recitiranje potrebujejo pol ure. Šele 1880 — po preganjanju — je nastal droben katekizem s 110 vprašanj. Odrasli so se ga naučili, o njem razpravljali in ga posredovali otrokom. Pozneje so prišli še prevodi sv. pisma in nabožnih knjig. Vendar je katekizem ostal kot nekako življenjsko navodilo in obramba pred praznoverjem poganske okolice. Enkrat ali dvakrat na leto pride duhovnik v razkropljena občestva. Tedaj prejmejo vsi verniki zakramente in se javno podvržejo izpitu iz katekizma. Kako živa je ta tradicija, kažejo vsakoletne pismene tekme v verouku v Seulu. L. 1962 se jih je udeležilo 2400 otrok, dijakov, učiteljev, oficirjev itd. — gotovo nekaj edinstvenega. Po farah je izpit vsakega pol leta, za odrasle in otroke.

Misijonarji uživajo velik ugled, ker so pod japonsko okupacijo (1910-1945) stali na strani ljudstva. Dasi je japonski jezik postal občevalen, so tiskali katekizem v „hangeul“ — korejski abecedi, ki jo je uvedel kralj Seijong I. 1446.

Vendar je vednost v verskih rečeh dovolj šibka. Zato je veliko prizadevanja, da bi se povečalo število katehiztov. Od 1962 vodi neki duhovnik edino katehiztično šolo na Koreji — v Seulu. Lepo se je razvila, a ima največje težave zaradi pomanjkanja sredstev.

Od 11 milijonov zaposljenega prebivalstva Južne Koreje je ok. 7 milijonov poljedelcev in ribičev. Povprečen zaslužek je 27 nemških mark na mesec. Kmet doseže le polovico te vsote. Zato beže ljudje v mesta. Tam pa jih čaka brezposelnost in še večja beda. Že 28% južnih Korejcev živi v 32 mestih, drugih 9% v mestih s pod 50.000 prebivalcev. Velikansko je delo Krščanske delavske mladine za vzgojo zapuščenih otrok in mladostnikov in za ustanavljanje domov. Misijonarji pospešujejo napredno poljedelstvo in pripravljajo voditelje kreditnih organizacij. Do konca l. 1953 je število posojilnic naraslo na 52; uspešno se postavljajo po robu oderuhom, ki posojajo s 100% ali več obrestmi.

Predvsem je potrebno, da se dvigne nezaupljivo, celo obupano razpoloženje ljudi, tudi oblastnikov. Boje se „gospodarske invazije“ Japoncev. A v tem primeru bi največjega dobička bilo deležno

pristaniško mesto Pusan. To je v 30 letih naraslo od 80.000 na 1.250.000 prebivalcev, zato so grozne težave s prehrano.

JUŽNA AFRIKA

Poleg Južnoafriške republike (Unije) so na tem koncu črnega kontinenta: Južnozahodna Afrika, to je nekdanje nemško upravno ozemlje, ki jo danes upravlja Južnoafriška republika in zato veljajo njeni zakoni „apartheida“ in „ločenega razvoja“; dežele *Basuto*, *Bečuana* in *Swazi*, ki leže kot enklave na ozemlju republike, pa so še angleški protektorati. Republika jih je dolgo zahtevala zase, pa zaradi svoje ločitvene politike nima za to simpatij prebivalstva.

Južnozahodna Afrika. Ozemlje je za dve Franciji, ljudi pa je le 630.000. Ob atlantski obali se vleče puščavski pas, notranjost so po večini visoko ležeče stepe. Bogastvo dežele so rude: diamanti, baker, cink.

Domačini pripadajo v glavnem južnoafriškim reformiranim cerkvam. Katoliška Cerkev ima dva apostolska vikariata: Keetmanshoop, ki ga oskrbujejo oblati sv. Frančiška Saleškega, in Windhuk, področje oblatov Brezmadežne. Število katoličanov (71.491 in 2.193 katehumenov) stalno narašča. Poseben delež pri misijonskem delu pripada sestram in njihovim bolnišnicam in dekliskim šolam. Zgled njihove dejavne ljubezni je pritegnil že precej domačink, da so stopile v njihove vrste. Ker je misijonarjev premalo, so za delo nujno potrbeni katehisti. 15. avgusta 1963 je napravila izpite po končanem dveletnem tečaju že druga skupina poročenih katehistov.

Basuto. Ta mala kraljevina sredi Južnoafriške republike naj bi l. 1965 postala neodvisna. Kralj Konstantin Mošoešoe II. bo tedaj prevzel vladu pod novim imenom „Lesotho“. Je veren katoličan in se je udeležil slovesnosti ob stoletnici tamošnjega misijona. Med 630.000 prebivalci je 301.590 krščenih katoličanov in 15.000 katehumenov. Protestantov je ok. 200.000. Škofje se vprašujejo, kako globoka je verska zavest.

Večina katoličanov izhaja šele iz zadnjih 25 let.

Po univerzi v Capetownu, ustanovljeni za angleške kraljice Viktorije, je prva priznana univerza v Južni Afriki državna „University of Basutoland, Bechuanaland and Swaziland“. Je to v resnici univerzitetni kolegij misijskih oblatov, ustanovljen l. 1945 v Rimu in zdaj prenesen v Južno Afriko. Ker oblati nimajo dovolj sredstev za opremo in vzdrževanje ustanove, jo je prevzela angleška vlada. Vendar obdrži Cerkev katoliški študentovski dom, dom za duhovnike in po eno stolico za filozofijo in teologijo.

Bečuana meri nad 712.000 km² in je še malo raziskana dežela. Od 400.000 prebivavcev je 380.000 Afrikancev, 17.000 mešancev in 3.000 Evropejcev. Južna polovica je del puščave Kalahari; le na severu in vzhodu so rodovitni predeli. Domačini pripadajo skupini Sotho-Twana, ki je sorodna z Basuto. Gibanje za demokratsko lastno vladavino je prodrlo tudi v Bečuana. Vodi ga nekdanji poglavar Serece, ki je pred leti obrnil nase pozornost sveta zaradi svoje proke z belko. Misijsko delo v deželi se je pričelo ok. 1816 s prvim obiskom protestantskega misijonarja Moffata. Delo je težavno zaradi črnškega načina življenja. Polja in pašniki so često oddaljeni od vasi po 40 in več kilometrov in za deževne dobe se družine razprše po njih in ostanejo tam do žetve. Katoliški misijoni so v Bečuana še mladi. L. 1959 ustanovljena apostolska prefektura Bečuana je zaupana irskim pasionistom. Najstarejša katoliška misijska postojanka je bila ustanovljena šele 1928. Pred 5 leti je bilo v deželi 4.500 katoličanov. Danes oskrbuje 17 duhovnikov, 2 brata in 21 sester že 7842 krščevnih in 1427 katehumenov.

Swazi meri nekako za polovico Nizozemske. Tu živi 270.000 domačinov in 8.000 belcev. Dežela je dobro namakana in je v višjih predelih prikladna za pastirsko gospodarstvo, po ravninah pa za gojenje sladkornega trsa in bombaža. Ne manjka rudnin: premoga, železa, azbesta. Rudnik azbesta v Havelocku spada med petero največjih na svetu. A rudarstvo in skoro polovico poljedelstva

je v rokah belcev. V cerkvenem pogledu tvori Swazi škofijo Manzini (prej Bremersdorp). L. 1923 je bila dežela ločena od Natala kot samostojno misijsko ozemlje in prepuščena servitom. V 25 letih se je po počasnih začetkih število katoličanov več kot podvojilo. Danes jih je 24.154; katehumenov je 694.

Caprivi je predel, ki spada upravno k Južnozahodni Afriki in leži med Severno Rodezijo in Beču. Dežela je zaostala in redko naseljena. Razsajata malarija in spalna bolezen. Za deževne dobe misijonar zlepa ne more do svoje raztresene črede. Šele 1949 so irski kapucini postavili prvo misijsko postajo Katima-Mulilo. Poleg 2 duhovnikov in 1 brata deluje še 6 sester v bolnišnici, v internatih in 14 šolah. Vlada ne dovoli novih misijskih šol. Ubogi ljudje imajo veliko dobre volje in prihajajo tudi v treh do štiridnevnih potovanjih k božji službi. Dežela obsega 8.000 km² in ima 35.000 prebivavcev.

DEŽELE NA JUŽNI HIMALAJI

Ta rob svobodnega sveta v Aziji je še vedno skoro brez misijonstva. Šele dogodki po osamosvojitvi Indije, predvsem spor med to državo in Kitajsko, so razgibali te gorate pokrajine in to je dalo pospešek tudi misijonstvu.

Bhutan. Med vsemi deželami Himalaje je ta kneževina do danes najbolj nedostopna. Je chlapno povezana z Indijo. Prijateljska pogodba iz 1949 zagotavlja Bhutanu avtonomijo, indijska vlada pa ga predstavlja navzven.

Prebivavstvo (ok. 700.000 na ozemlju 46.000 km²) je tibetanskega izvora, tako tudi državna vera: lamaistični budizem, ki pa je močno prepojen z magično-animističnimi elementi prebudiističnega verstva *böm-po*. Dežela je preprežena z lamaserijami. Največja je v Taši Čhó Dzong, poletnem bivališču maharadžev, in šteje nad 1000 menihov. „Državna cerkev“ priznava za duhovnega poglavarja prebežnega Dalai lamo iz Tibeta.

Mladi maharadža Jigme Dorji Wangčuk se zelo trudi za razvoj države. Močan vpliv nanj je imel aprila umorjeni ministrski predsednik, nekdanji učenec jezuitskega kolegija v Dardžilingu (sev.

Prebivalci Nagalanda, ki spada tudi med dežele pod Južno Himalajo, a je zvezna država Indije. Tam deluje naš g. Pavel Bernik SDB, ki nam je poslal to in naslednjo sliko.

Indija). Tradicionalnim lamaističnim samostanskim šolam je država pridružila v zadnjih treh letih ok. 100 modernih ljudskih šol za 15.000 otrok. Nekaj jih študira tudi v Indiji.

Tudi pod Himalajo je ljudstvo prišlo v stik s Cerkvijo po šoli. Mladi Bhutanci, ki so se šolali v Indiji, so domov prinesli dobri glas katoliških zavodov. Ko so torej oblasti začele misliti na višje šolstvo, so se obrnili na Cerkev v Indiji. L. 1962 so jezuitje v Dardžilingu prejeli uradno povabilo bhutanske vlade, naj odpro v Bhutanu višjo šolo; država je obljubila vso pomoč. Priprave so se pomaknile tako daleč, da bo šola verjetno začela delovati konec tega leta (1964). Učni jezik bo angleški. Medtem je vlada prosila še salezijance v Assamu, naj odpro v Bhutanu strokovno šolo.

Blizu Kalimponga (sev. Indija) se „Male sestre Jezusove“ Ch. de Foucaul-

da pripravljajo na dobrodelno dejavnost v Bhutanu. V skladu s svojimi pravili so se popolnoma prilagodile bhutanskim šegam in navadam. Celo oltar njihove kapele je v budističnem stilu izdelal tibetanski lama.

Začenjajoči se misijon v Bhutanu spada v novo škofijo (od 16. januarja 1964) Tezpur v indijskem Assamu. Ta novi misijon je toliko bolj pomemben, ker udira tu Cerkev prvič v kulturni krog, ki ji je bil doslej skoro docela zaprt (namreč v tibetansko-lamaistični budizem). Razen tega bo delo tu neobteženo z zgodovino, tako da se lahko začne z najvišjimi pogledi in po novih poteh.

Sikkim. Mala kneževina Sikkim ni bila nikoli tako hermetično zaprta kot njeni sosedi Bhutan in Nepal. Decembra 1963 kronani maharadža Palden

Namgyal, katerega predhodna poroka z nekim newyorškim dekletom je šla skozi svetovni tisk, izhaja iz starega tibetanskega plemstva. Njegova — in s tem tudi državna — vera je lamaistični budizem. A temu pripada le tretjina prebivalstva; ostali, po večini vseljeni Nepalci, so hinduisti.

Po pogodbi 5. decembra 1950 je Sikkim protektorat Indijske zveze in Indija zapira tujcem ta strateško tako važni predel. To je doslej izredno otežkočalo misijonstvo. Res je že od 1931 obstajala apostolska prefektura Sikkim in bila 1937 zaupana avguštinskim korarjem iz Saint-Maurice v Švici, vendar je bilo središče misijonskega dela izven Sikkima. Šele nekemu domačemu duhovniku je uspelo ustanoviti se v Sikkimu. V Pakyongu vodi srednjo šolo za dečke. Dasi je v dobrih odnosih z oblastmi, se pravemu misijonskemu delu ne more posvečati. Zato je doslej v kneževini Sikkim le peščica katoličanov in morda nekaj več protestantov. „Christian Handbook of India“ navaja za 1959 pet protestantskih misijonarjev v Sikkimu.

8. avgusta 1962 je bila apostolska prefektura Sikkim vključena v novoustanovljeno škofijo Dardžiling. Škof msgr. Eric Benjamin je po rojstvu Nepalca iz Kurseonga. Upati je, da bo njegovo imenovanje in naraščajoče število domačih duhovnikov — nova škofija je 1963 imela že 11 indijskih duhovnikov in 7 bogoslovcev — premagalo nezaupanje državnih oblasti in odprlo vrata pravemu misijonskemu delu v Sikkimu.

Nepal je s 140.000 km² in 9,5 milijoni ljudi največja himalajska država. Prav tako kot Bhutan se je stoletja zaklepal pred zunanjim svetom in se je po malem začel odpirati šele po neodvisnosti Indije. Posledica so bile nekatere hude krize. Šele prav zdaj se je simpatičnemu kralju Mahendra Bir Bikram posrečilo ustaljšati položaj in usmeriti državo v duha 20. stoletja.

Ljudstvo je pisana rasna mešanica, največ mongolsko-tibetanskega izvora. Samo vladajoči sloj, Gurkhi ali Nepalci v ožjem smislu, je izšel iz arijske Indije. Tako imata budizem in hinduizem enako domovinsko pravico.

Nepal je ljubosumno ponosen na svojo hinduistično-budistično kulturo. Dol-

ga stoletja je bil najstrožje prepovedan prestop v drugo vero; prvotno je bilo to naperjeno proti islamu, pozneje tudi proti krščanstvu. Tudi nova, zmerno napredna ustava od 16. decembra 1962 sicer priznava vsakemu državljanu svobodno življenje po svoji veri, obenem pa prepoveduje versko širjenje in prehod v drugo vero. Novi zakonik od avgusta 1963 je celo poostril kazenske določbe za te zadeve. Nepalci, ki svojo vero za menjajo, in tisti, ki pri tem sodelujejo, so kaznovni z zaporom od 1 leta naprej; tuji so nato izgnani. Da ti zakoni niso le na papirju, so protestanti že izkusili. Nekaj spreobrnjenih Nepalcev je bilo takoj po njihovem priznanju zaprtih in neki nepalski pastor, ki jih je krstil, je zaprt že štiri leta.

Navzlic temu težkemu položaju ni Cerkev v Nepalju več neznanja. Po raznih neuspelih poskusih v 17. in 18. stoletju se je šele v zadnjih letih amerškemu jezuitu Marshallu M. Moranu iz severnoindijske škofije Patna posrečilo odpreti Cerkvi vrata v Nepal. O. Moran si je od 1950, ko je deloval v nepalski prestolici Katmandu kot izpraševalni pooblaščenec univerze v Patni, pridobil zaupanje kralja in državnih oblasti. Leta kasneje je dobil dovoljenje, da z nekaj drugimi amerškimi jezuiti odpre višjo internatsko šolo za mladeniče — Godavari High school — blizu glavnega mesta. Šola je imela tak uspeh, da je kmalu postal potreben drug zavod, St. Xavier's High school v Jawlakhad pri Katmandu. L. 1955 so po Moranovem posredovanju prišle iz Patne v Nepal „angleške gospodične“ in začele s srednjo šolo za dekleta (St. Mary's convent school v Katmandu). Lani so vse tri šole skupaj imele ok. 700 učencev in učenk iz vodilnih plasti, med njimi hčer kralja Mahendra. Nekaj princev študira na jezuitskem kolegiju v Dardžilingu.

Duhovniki in sestre so se morali zavzeti, da ne bodo poskušali spreobrnati. Pač pa poučujejo splošno moralo, molijo z otroki in jih vzgajajo v krščanskem duhu. Torej gre za potrpežljivo pripravo na evangelizacijo in misijonstvo.

Razen šolskih kapel ni v Nepalju nobene katoliške cerkve, nobene misijonske postojanke, nobenega župnišča. Kar je katoličanov — govore o 200 do 700

— so tujci: Indijci, Amerikanci in Evropejci. Mogoče je nekaj tajnih kristjanov med domačini. Škof iz Patne (sev. Indija), kamor Nepal spada, prihaja enkrat ali dvakrat na leto, da obiše svoje vernike.

Izvrstni uspehi katoliških šol in modro zadržanje misijonarjev so pridobili Cerкви v Nepalju veliko simpatij. Na proslavo desetletnice jezuitske šole v Katmandu sta prišla kralj in kraljica. O. Morana so za zasluge za nepalsko mladino odlikovali s kraljevim redom Gorkha Dakšin Bahu. Sploh je o. Moran poznan in priljubljen po vsej prestolici.

Od 1954 deluje v Nepalju tudi protestantski misijon, predvsem v službi bolnikov in umnega poljedelstva. Za l. 1963 poročajo o 140 protestantskih misijonarjih, nekaj sto tujih in 100 do 200 domačih vernikov. Protestanti so dalje prevedli v nepalski jezik sv. pismo novega zakona in nekaj nabožnih knjig. Protestantskega dopisnega tečaja o bibliji se je lani udeležilo že 100 oseb. Sodijo, da je ok. 200.000 Nepalcev že prišlo v stik s krščanstvom.

Misijonsko delo je v 14 letih prese-
netljivo veliko doseglo. Želeti je le, da
ga ne bi prekinila nemodra gorečnost.

V Nagalandu so prišli do vodovoda! Velik dogodek!

naši misijonarji pišejo...

FORMAZA

Poleg znanega dr. Janeža, misijonskega zdravnika, je v tej deželi tudi maryknolski misijonar FRANCI REBOL, ki vodi župnijo v Yuanli. Iz pisem njegovim staršem povzemamo sledeče novice iz njegovega delokroga iz časa zadnjega leta:

„Danes sem prebiral „Katoliške misijone“ in sem zvedel, da na otoku deluje še ena Slovenka, m. Kalista Langerholz, in sicer v isti škofiji kot jaz. Ko odidem po opravkih v Sin Chu, jo pojdem obiskat. Dr. Janež je pa tako daleč od tukaj, da mi vzame pot šest ur vožnje tja in šest nazaj. Tako dolgo pa zlepa ne morem biti od doma, kajti zdaj sem na misijonu sam brez pomočnika, ki je šel na drugo faro za župnika, tisto, ki sem jo jaz začel.

Tu gre vse kar dobro. Zdaj imamo več kot 200 katehumenov, ki se poučujejo v naši sveti veri. Pri njih pouku mi največ pomagata dr. Khu in njegova gospa. Ko je šel naš škof v Rim, sem ga zaprosil za papeški blagoslov zanju, katerega sta bila oba zelo vesela.

Drugi teden bo kitajsko novo leto, njih največji praznik. Dva tedna nič ne delajo, tudi ni nobene šole — zato imam pa jaz nekaj več časa za pisanje pisem. Ta čas bom tudi porabil za moje duhovne vaje, ki trajajo teden dni. Ker nis je na tem otoku že nad 80 iz naše družbe Maryknoll, zato jih opravljamo v treh skupinah, kajti naša osrednja hiša jih ne more sprejeti naenkrat več kot 25. Za novo leto so me na več strani vabili na kosila, a ker se ne moremo odzvati na vsa povabila, bom šel samo h katehistom.

Duhovne vaje bo vodil moj sošolec, ki je zdaj škof na Koreji. Ko je prišel k nam na Formozo, sem ga povabil na

moj misijon in je bil dva dni pri meni. Njegova škofija ni prevelika. Šteje samo 33.000 katoličanov, 12 župnij in 24 duhovnikov. A katehumenov je veliko.

Za Veliko noč bom moral pripraviti kar 2.000 pirhov za otroke. Bom kupil račja jajca, ker so bolj poceni kot kokošja. Moram s tem razveseliti otroke katoličanov in katehumenov. To tudi na njih starše dobro vpliva, ker so zelo veseli, če se izkaže njih ljubljnim malčkom kaka pozornost. Pred Veliko nočjo imam sploh veliko dela, ker obiščem vse družine, ki jih je v moji fari nad 200.“

V naslednjem pismu misijonar poroča, da je potoval na Japonsko, kjer je obiskal številne misijone njih družbe. Zdaj je spet nazaj in se pripravlja na pomembno delo, ko bo moral učiti verouk 400 šolskih otrok, ki drugače med letom nimajo časa za podrobnejše učenje krščanskega nauka.

HONG KONG

Iz te angleške kolonije pred vrati rdeče Kitajske aprila meseca tega leta s. ERNESTA KOSOVEL:

„Oprostite, da se šele zdaj zahvaljujem za Vaše cenjeno pismo. Tudi mi je prinesel g. Stanko Pavlin dar iz sklada 1963, ki ste mi ga naklonili. Veliko družin sem s pomočjo teh dolarjev mogla razveseliti. „Katoliške misijone“ vedno težko pričakujem. Pol leta jih ni bilo, potem so pa en dan prišle skupaj štiri številke. Vsemogočni naj obilo poplača vse to Vam in misijonskim dobrotnikom! Ni čneva, da se Vas ne bi spomnila v molitvi.

Pošiljam Vam sliko skupine Kitajk, med katerimi sem tudi jaz. To so uslužbenke naše bolnišnice. Skoraj vse so

S. Ernesta Kosovel v družbi s kitajskimi begunkami — bolničarkami v Hong Kongu.

begunke iz rdeče Kitajske, kjer so pustile svoje trpeče svojce, ki čakajo na njih pomoč. Vsak dan tehtajo pakete z 1 kg stvari, ki jih pošiljajo dragim. Več naenkrat ni dovoljeno pošiljati; če je le nekaj gramov čez, že pride paket čez nekaj mesecev nazaj.

Zadnjič ste v „Katoliških misijonih“ pomotoma zapisali, da sem iz družbe Pomočnic vernih duš, sem pa dejansko iz iste družbe kot dobro Vam znana japonska misijonarka s. Anica Miklavčič. Imenujejo nas kanosijanke po imenu naše ustanoviteljice blažene Magdalene iz Canosse. Tudi naša bolnišnica se imenuje po tej naši ustanoviteljici. Naše prve sestre so prišle na ta otok pred 104 leti, ko je bilo še zelo malo prebivalstva, dočim je danes nad 3 milijone ljudi, med njimi 140 tisoč katoličanov. Kanosijank nas je v Hong Kongu približno 180 na 12 postojankah z različnimi ustanovami. Največ upanja in tolerance nam dajejo naše šole, v katerih

vzgjajamo približno 12.000 učenk, ki vse rade poslušajo krščanski nauk, molijo in žrtvujejo, časte zelo Mater božjo in svetega očeta spoštujejo, pa so večinoma še poganke. Na željo tukajšnjega gospoda škofa bomo zdaj prevzele v vodstvo še eno bolnišnico s 500 posteljami za revne Kitajce; zgradili so jo s pomočjo ameriških in nemških dobrotnikov.

Priporočam se v molitev vsem misijonskim prijateljem, da bi Vaš in naš trud pridobil čim več duš za Kristusovo kraljestvo!“

Iz Hong Konga imamo več pisem tudi od misijonarja STANKA PAVLINA SDB, ki jih je pisal v aprilu in maju tega leta: Zahvaljuje se za denar, ki smo ga poslali zanj in za s. Kosovel ter g. Gederja.

„Zdaj sem spet v Hong Kongu v tisti šoli, v kateri sem deloval že toliko let. Za sedaj učim zgodovino in angleščino.

Zraven sem kaplan pri nekih kitajskih sestrah, begunkah iz rdeče Kitajske, ki zdaj tu vodijo dekliško šolo in otroški vrtec. Salezijanci smo začeli zidati novo obrtno šolo na otoku Formozi, da bomo tudi tam zastavili...

Na praznik Vstajenja Gospodovega smo imeli sedemdeset novokrščencev — gojencev in pa dva profesorja-novokrščenca. Krstil jih je naš provincial. Za praznik Marije Pomočnice bomo krstili še drugo skupino.“

S pota v demovino, kamor se je podal po 34-letnem misijonskem delovanju na Kitajskem in v Hong Kongu salezijanski misijonar JOŠKO GEDER v začetku meseca marca, nam poroča sledeče zanimivosti:

„Kakor na konju jadramo proti Singapurju, še dve uri in bomo tam. Prvi dan vožnje nas je zelo zdelal. Rumeno kitajsko morje je bilo zelo hudo. Naslednje tri dni smo imeli pa res krasno vožnjo. — Zdi se, da je Daljni Vzhod tik pred eksplozijo. Mnogi zdravo misleči ljudje so v velikih skrbeh...

...Zdaj jadramo že proti Bombayu. 14 dni sem že na ladji. Maševal sem lahko vse dni razen dvakrat, ko sem „Urha klical“... V tem času smo kar dvakrat prekoračili ravnik. Iz Singapurja smo pluli na jug, na otok Javo, v Djakarto. To mesto je bilo včasih krasno, eksotično, danes pa vladata v njem glad in beračija. Človeka srce boli, ko vidi ob cesti tik pomola vrsto dragocenih traktorjev, avtomobilov in drugega, vse v blatu in zanemarjeno: izkrcana, a neizrabljena roba. Opazil sem poleg drugega tudi ogromno električnih kabljev iz Jugoslavije; ali jih je Tito daroval ali prodal? V pristanišču je bila zasidrana tudi jugoslovanska ladja z napisom „Jugolinija JESENICE“. V Djakarti so se vkrcali na našo ladjo trije misijonarji, ki so pripovedovali, kakšne razmere vladata zdaj v deželi, ki je veliko trpela zaradi suše, tako da so rižna polja izžgana in kavni nasadi

uničeni. Vlada misijonarjem ne dela težav, celo podpira privatne in misijonske šole. Duhovščina je zelo spoštovana.

Danes zvečer bomo v Bombayu, potem imamo še 4 dni do Karachi in druge štiri dni do Adena v Arabiji, nato pa mimo Sudana, skozi Port Said v Nepalj, ravno na Veliko noč pa pristanemo v Genovi, kjer je končna postaja te ladje. Naprej bom potoval z vlakom.“

VIETNAM

V tej danes tako nemirni in preizkušeni deželi deluje naš misijonar ANDREJ MAJCEN SDB, ki nam je od srede februarja pa do srede avgusta pisal več pisem, v katerih nam pove to in ono iz življenja misijona in dežele sploh. Novice podajamo kar v zapovrstnem časovnem redu:

„Jaz ostanem tu, dokler se bo dalo. Položaj ni ravno rožnat. Premišljujemo, kako bi spravili na varno naše poklice... V Kanadi bi jih naši zastoj sprejeli in vzgojili, pa kako jih poslati ven na tako dolgo pot?

Poleg drugega dela imam zdaj na skrbi 20 fantov iz deške kaznilnice. To so bili sami počestni pobalini in tatiči, večinoma iz razrvanih družin. Pri nas so se zelo spremenili in kar dobri postali.

Iz Kunminga na Kitajskem, kjer sem toliko let deloval, mi je prišlo veselo sporočilo, da se tamkaj eden mojih kitajskih sobratov lepo drži in se ni prelevil v „nacionalnega“ duhovnika. Krstil je večje število Kunminčanov, podelil več zakramentov svetega zakona ter tudi pogosto mašuje z vinom in kruhom, ki mu ga pripravijo tamkajšnji katoličani, med katerimi je 20 družin, ki se trdno drže papeža.

Tu smo še vedno v miru. Doživeli smo velike katoliške manifestacije, ki so katoličane spet malo dvignile. Sajgonski škof ni bil zanje preveč navdušen, pa je le dal dovoljenje. Položaj je na splošno

zelo resen... Med tem se mi veselimo sadov našega misijonskega dela. Imamo spet lepo število aspirantov za klerike in sobrate. Tudi v novicijah jih bo vstopilo več kot doslej. Da bi le imeli še naprej mir...

Naši katoličani tu so nejevoljni na Amerikance, ker so jim umorili brata Diema. Čeprav sta imela to ali ono slabo stran, pa sta bila vendar zmožna ohranjovati mir v deželi s svojo avtoriteto. — Budisti so te dni jezni na katoličane, češ da so oni krivi, da je odpoklican poslanik Lodge, ki je bil njihov odlični prijatelj, jim polnil žepe in se zanje potegoval. Čez nekaj dni bodo po vsem Vietnamu velike manifestacije proti neutralizaciji, o kateri so vsi uverjeni, da ne prinaša drugega kot prodiranje komunizma, česar se pa vsi boje. — V našem kraju je neki protestantovski pastor, ki mi je dejal, da nas hočejo budisti spraviti s poti vse, katoličane in protestante. A to ne bo tako lahko, kajti katoličani, čeprav manjšina, so močni, ker so odlično organizirani. Tudi je najboljši in najštevilnejši dnevnik te dežele katoliški in ga še budisti upoštevajo ter mnogi kupujejo. Budistični voditelji po večini niso izobraženi, razen nekaj izjem. Najvišji njih vodja ne zna niti po vietnamsko pisati, zna samo nekaj kitajskih črk. Te dni se je predsednik budističnega verskega instituta pripeljal s celo vrsto avtomobilov spremstva v bližnji kraj Caudat, a se je le malo budističnih vernikov udeležilo sestanka. Vlada je slabotna, ne bi se rada zamerila ne katoličanom ne budistom. Tako smo v precepu.“

Naslednje pismo g. Andreja Majcena, pisano na praznik Vnebovzetja 1964, pa poroča prav lepo samo o njih delu. V začetku se toplo zahvaljuje „Katoliškim misijonom“ za njih sodelovanje s slovenskimi misijonarji, kar objavljamo v pobudo dobrotnikom, katerim gre pravzaprav vsa ta zahvala, saj so „Katoliški misijoni“ le skromni posredovalci.

Značilni spomenik v neki župniji v Vietnamu: Podoba ozemlja Sev. in Južnega Vietnama, čez njo križ, zraven pa Marija Kraljica Vietnama.

„Prejel sem Vaše pismo in v njem darove za svete maše prav na samaritansko nedeljo. Že lansko leto v članku za 40-letnico „Katoliških misijonov“ sem skušal poudariti pristno evangeljsko ljubezen „Katoliških misijonov“ do nas misijonarjev in našega dela. Ko človek ne ve, kam bi se obrnil v kaki potrebi, tedaj potoži „Katoliškim misijonom“, ki vedno velikodušno pomagajo, zaupajoč v božjo Previdnost in v zlate duše dobrotnikov. Morda si ne predstavljate prav, koliko nam je pomagano, posebno pri vzgoji duhovniškega in redovniškega naraščaja. Čutim veliko nujnost, da delamo, dokler se da, za domače poklice,

tako redovniške kakor škofijske. Danes na dan Marijinega Vnebovzjetja začenjam zopet novicijat s 14 novinci, od tega pet za duhovnike in devet za brate laike. Med brati-laiki je en elektrotehnik, dva mizarja, ostali pa mehaniki. Povsod nas prosijo, da začnemo z obrtnimi šolami, da potom delavnic damo krščansko vzgojo mladini. Jutri, 16. VIII. bomo pa imeli svete obljube. Zopet se bo pet mladih fantov posvetilo Gospodu. Hvala Bogu in Mariji, naši nebeški Mamicici!“

SIAM

M. FRANČIŠKA NOVAK OSU, ki deluje v Bangkoku, piše sredi aprila meseca v dveh pismih sledeče:

„Bog povrni za pismo to dragocenim čekom! Prav ko sem pošiljko prejela, je naša provincijalka odhajala v Chiengmaj, pa sem lahko poslala po njej m. Ksaveriji njen delež. Darilo meni bom porabila za dogotovitev naše šolske zgradbe. Bog naj vsem požrtvovalnim dobrotnikom tisočero poplača že na tem svetu, v nebesih pa z večno srečo!

Naš kralj je 5. decembra praznoval 36-letnico rojstva, in to je po budističnem štetju važno število: trije krogi dvanajstih let. Bile so zato velike slovesnosti, ki jih je pa predsednikova smrt ustavila. Novi je prijatelj in sodelavec prejšnjega, in tako gre zdaj vse po starem naprej.

Aprila so tu velike počitnice, ker tedaj vlada največja vročina. Zato tudi to pismo pišem iz naše male počitniške hišice v Hua Hin ob morju, kjer se pripravljamo na novo šolsko leto, ki se začne sredi maja. Kot navadno, je prijav za vse razrede toliko, da so vsi letniki prenatrpani, a koliko novih učenk smo morale zavriniti, ker enostavno ni prostora zanje. Pravijo nam: A saj zidate, kako to, da ne morete sprejeti več učenk? — A imamo jih že nad 1300, nas redovnic misijonark je pa komaj 9 na celi šoli sredi 50 svetnih učiteljic, med katerimi jih je 15 še budistične vere. Katoliških učenk je nekaj nad 350. A naš namen je, dati vsem katoliško moralno vzgojo in izobrazbo.

Morda ta cilj le deloma dosežemo, a delamo zanj z vsemi močmi. Iz lanske osme gimnazije ali Preduniverze, kot ta razred imenujemo, sta v tem letu že dve prejeli sveti krst, ena že v U.S.A., kamor je šla naprej študirat, druga pa v našem zavodu Mater Dei za veliko noč. Potem so prejele krst še tri: dekle iz letošnje osme gimnazije, katere sestra je bila že pred leti krščena, dekle iz četrte gimnazije, katere oče je nemški protestant in je že leta želela prejeti sv. krst, tretja pa je bila gojenka budistične šole, a jo je ena naših učiteljic, članica Marijine legije, učila katekizem. O delu Marijine legije bi Vam lahko še več pisala, saj imamo kar tri presidije in eden od njih je meni zaupan v skrb.

8. septembra smo tu skromno praznovala 25. letnico redovnih obljub kar tri od petih, ki smo jih napravile 8. septembra 1938 v Beaugency-u ob Loiri na Francoskem. Eno od petih sem srečala lani v Parizu, polno misijonskega duha. Druga nam je iz Avallona pisala nad vse prijazno pismo; kako rada bi postala misijonarka, pa ji ni bilo dano... Od treh tu v Thailandiji smo vsaka na svojem mestu obhajale naš jubilej. Siamska sosestra ga je praznovala v Chiengmaju, 170 km daleč od svojega rodnega mesta Bangkoka. Francozinja je srebrni jubilej praznovala v družbi svoje rodne sestre, ki jo je prišla za mesec dni obiskat. Jaz sem pa praznovala sredi množice otrok tega našega zavoda, v družbi premaloštevilnih sosester... A imela sem srečo, da sem v letu jubileja lahko prišla skupaj z svojo mamo, po 27 letih in pol.

Za dober teden sem bila v Hua-Hinu ob morju, malo na oddihu malo pa za delo, ki je zahtevalo miru in zbrčnosti. Prav lepo se Vam zahvalim za poslano pomoč. Naj ljubi Bog vsakega dobrotnika posebej blagoslovi! Prav tedaj je bila pri meni tudi m. Ksaverija iz Chiengmaja in me je prosila, da se tudi v njenem imenu zahvalim za poslani denar. Prišla je s sosestrami s severa, da se udeleži tečaja o liturgični obnovi v duhu koncila. Predaval je p. Paul Brunner, S.J. Med tem ko so se njene sosestre po končanem tečaju vrnile z avtobusom po 23 urah vožnje v Chieng-

maj, je m. Ksaverija ostala, da slika velike oljnate podobe za naše lepo novo šolsko poslopje. V treh tednih je izdelala 8 velikih in zelo lepih podob. Bog naj nam jo varuje še mnogo let!"

INDIJA

Iz Kharija, kjer deluje O. LOJZE DEMŠAR S.J., imamo spet več pisem, pisanih nam ali pa drugim prijateljem in dobrotnikom po svetu. Iz njih povzamemo sledeče, za vse zanimive vesti:

„Pošiljam vam pisemce za gospodično Hribar, dobrotnico mojega kaplana Mihaela Bhaju-ja, ki je sedaj tukaj v Khariju. Veliko je žrtvovala za svojega duhovnega sina in se res splošči, da se ji oba zahvaliva, župnik in kaplan... Prav danes sem pisal tudi sošolcu Jožetu Kunstelju, ki pase božjo čredo v Jauntalu na Koroškem. Njegovi farani zberejo letno lepo vsoto za bogoslovca iz naše kharijske fare, ki je lani odšel v bogoslovje.

Po glavi mi roji, kako bi naše ljudi navadil, da bi se malo gospodarsko osamosvojili s pomočjo kake zadruga. A za združno misel in ustanovo moraš imeti vsaj nekaj ljudi s stalnimi dohodki, moji farani pa večinoma žive iz rok v usta... Ali bi mi mogli poslati kaj literature o onem združniškem gibanju v Kanadi, ki ga hodijo že ljudje iz Indije študirat? Če bi se vsaj vsi slovenski misijonarji tu okrog spravili skupaj, bi morala kaj več dosegli za naše ljudi.

Prav lepo se vam zahvaljujem za poslano zneske, ki sem jih vse v redu prejel, tako iz USA kot iz Argentine. Vse tako prav pride. Cene strašno rastejo, predstojniki nam pa ne morejo več pošiljati, zato si mora vsak sam pomagati, če hoče kaj ustvarjati. Dobil sem od nemške MISEREOR okoli 30.000 nemški mark za gradnjo dekliške obrtne šole, pa sem že polovico vsote uporabil za dvig zemljišča. Zdaj zidam konvikta za dekleta, ki jih je že zdaj 30, pa jih pride prihodnje leto še 15 novih. Skušal bom dobiti od indijske vlade kako podporo za vzdrževanje sirotišča.“

Oče Cukale S.J. (levo) na obisku v Khariju pri o. Demšarju S.J.; z gongom vabita v cerkev.

Meseca maja piše O. STANKO PODERŽAJ S.J. iz okolice Kalkute zlasti o zlatem redovnem jubileju misijonskega brata Janeza Udovča S.J.:

„Prisrčna Vam hvala za prijazne vstiče in za pomoč iz sklada! — Pri nas smo slavili zlati jubilej našega br. Udovča. Jaz sicer nisem mogel priti na slovesnost, ker sem imel tedaj preveč obveznosti v mojem delokrogu, a sem si privoščil malo kasneje skok v Kurseong pod Himalajo, kamor sem šel na duhovne vaje, pa sem šel še malo naprej v Darjeeling, kjer slavljenec deluje, in mu voščil.

Brat Janez Udovč je doma iz Šmihela pri Novem mestu Spoznal sem ga, ko sem bil še otrok ministrant pri sv. Jožefu v Ljubljani. Kasneje sva se srečala, ko sem po maturi počoval po Bosni in Srbiji in sem naletel nanj v Travniku, kjer je bil za kuharja. Peljal me je na Vlasić na celodnevni izlet... Tedaj pač nisva mislila, da bova nekoč skupaj hodila pod himalajskimi vrhovi... zlasti tu v Darjeelingu, kjer je br. Janez preživel 33 let svojega misijonskega življenja.

Kolegij sv. Jožefa v Darjeelingu je posvetil cel dan proslavi njegovega zlattega jubileja. Med slavnostnim kosilom

je brat Janez sedel med dvema škofoma, od katerih eden mu je govoril v kolegijski cerkvi, drugi, ki je domačin Nepalec in ki ga je br. Janez svoj čas pomagal vzgajati, pa pri kosilu. V svojem govoru je ta domačinski škof o našem rojaku poudaril zlasti dve resnici: Da je br. Janez storil silno veliko za okoliške katoličane v njih duhovnih in gmotnih potrebah, zlasti s temeljitim poukom krščanskega nauka v nepalščini, ki jo je tako obvladal... In drugič, da se ima kolegij in vsa katoliška družina škofije v največji, če ne izključni meri zahvaliti prav bratu Janezu, ako je danes v zavodu toliko jezuitskih bratov, ki so velika opora cvetočemu misijonu in kolegiju. Brata Udovča so pozdravili tudi študentje kolegija. Govor je sestavil drugi sin nepalskega kralja, ki je gojenec zavoda. K jubileju mu je voščila tudi Padmadza Naidu,

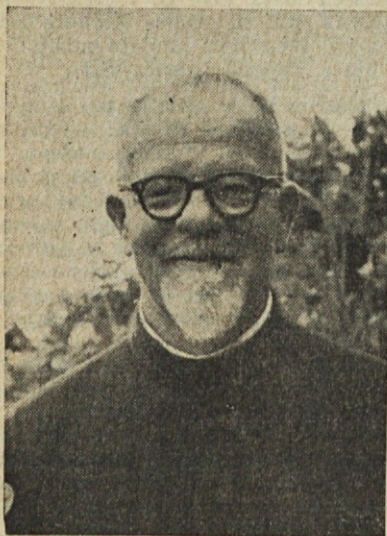
guvernerka 30 milijonske Zpadne Bengalije. Ko pride pod himalajske vrhove na oddih, mu bo najbrže spet odnesla nekaj lončkov s cveticami. Saj veste, da je brat Janez priznan cvetličar, ki je znal okolico kolegija prekriti s pravcato cvetlično preprogo in ki krasil oltar kolegijske kapele s cveticami liturgičnih barv... Letos je spet pridobil kolegiju večino nagrad na cvetlični razstavi cele Indije. On sam je član komisije teh razstav v Kalkuti. Veliko veselje ima slavljenec tudi s kanarčki, ki jih razmešča po bolniških sobah, da pojejo bolnikom. Naj ga ti kanarčki s svojim petjem pripravljajo na trenutek, ko bo začul petje nebeških angelcev, ki mu bodo peli k večnemu slavlju v nebesih!"

Iz Bojdiapurja, kjer je deloval toliko let pokojni o. Sedej Viktor, se je oglasil BRAT LEOPOLD VIDMAR S.J., ki tamkaj vodi gospodarstvo v pomoč župniku o. Jožetu Vidmarju:

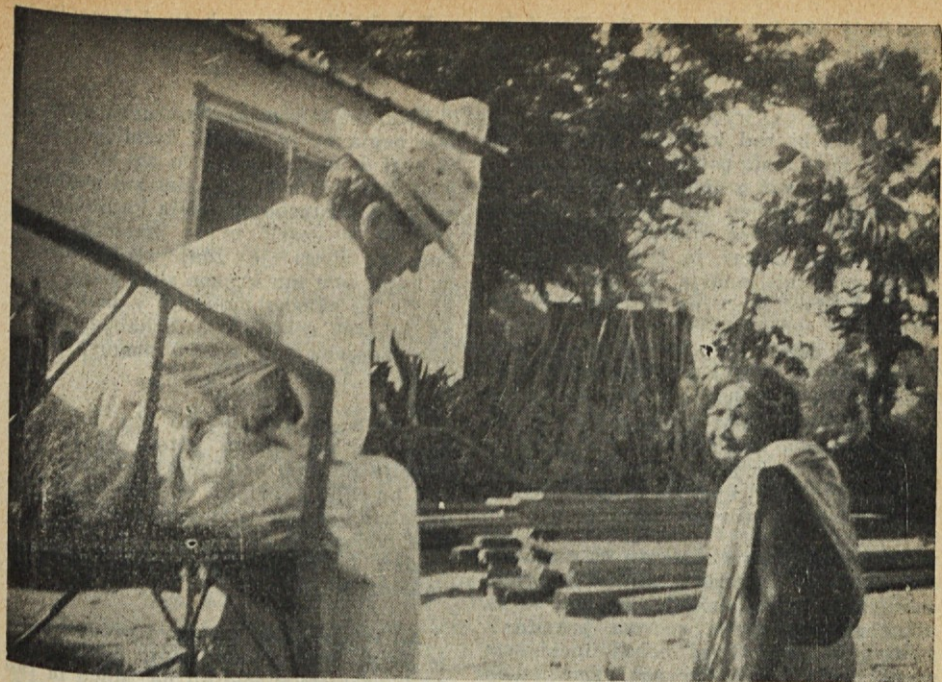
„Iskrena hvala za prispevke! Naj bi tudi Vi čuli Kristusovo besedo: Lačen sem bil in ste mi dali jesti...“ Tu pri nas je že lep čas zelo hudo, da nekateri jedo le enkrat na dan, dobe se pa, ki niti enkrat ne... Naši župljani so namreč najrevnejši celega 24. parganasa. Nimajo lastne zemlje in žive od rok do ust. Mi bi jim radi pomagali s tem, da jih usposobimo za uspešnejšo življenjsko borbo. Zečeli smo z večerno šolo, saj večina odraslih sploh ni pismena. Počasi bomo vključili še cbrti, kot mizarstvo, krojaštvo, itd., da si z delom kaj zaslužijo. Za to večerno šolo bi pa potrebovali vsaj malo poslopje, ki bi nas stalo okrog 500 dolarjev. Morda se kak dobrotnik oglasi, kajpak da težko kar s celo vsoto, a so tudi centi dobrodošli. Začeli smo s tem, kar smo imeli, za naprej pa zaupamo v božjo previdnost.“

Župnik O. JOŽE CUKALE S. J., ki nam je napisal lep sestavek, objavljen v tej številki na drugem mestu, ve povedati mnogo zanimivega tudi sicer v svojih pismih v zadnjih mesecih:

„Prejel sem Tvoje dragoceno pismo z dvestodolarskim čekom zame in za P.“

Misijonski brat Udovč S. J., ki je v Darjeelingu pod Himalajo slavil 50-letnico svojega redovnega življenja.

Oče Jože Cukale S.J. po domače kramlja z bengalsko starko.

Demšarja. Sprejmite prav lepo zahvalo za krepko pomoč. Ko dozidamo sestersko hišo, pošljem za „Katoliške misijone“ fotografijo, da bodo naši misijonski prijatelji in dobrotniki videli, za kaj so zbirali in pošiljali...

Mislim, da Ti je znana zgodba našega zidanja. Stavba naj bi bila manjša kot je bilo zamišljeno, ker ni bilo na vidiku zadosti sredstev. Ne bi bilo ne sobe za sirote, ne dvorane za dekliški predženitveni pouk in za še toliko potrebnih šolanj naših mladih in starih...

Pa je prišel na pomoč brat Vidmar, ki je stavbenik in zidar, mehanik in inženir, in to nad vse praktičen. Vrgel se je na študij proračuna in našel, da se dajo številke znižati, ne da bi se načrt okrnil. S tem sem prepričal nadškofa, da mi je odobril načrt za celotno stavbo, a s pripombo, da moram kje drugje, ne na škofiji, stakniti onih 4.000 rupij, ki jih on V tem položaju se posebno čuti so-

lidnost misijonske osi: Severna - Južna Amerika! Skoraj dvatisoč rupij so mi že poslali... In naj se tu še posebno zahvalim za osebne geste mojih prijateljev: čč. gg. Ferkulja in Zorka ter Stanka Skvarča, pa gdč. I. Pograjec, J. Beričič, L. Verbič in ge. Klamer, M. Sakne ter. dr. Franka in dr. T. Štuklja!

Prilagam mal zemljevid našega 24. parganasa, ki je bil določen za naš „Bengalski misijon“. Kljub bujni tropski rasti je rast Cerkve tod počasna; hitreje gre v Raghampurju, kjer se protestanti pridno vračajo v katoliško Cerkve ali, kot pravijo, nazaj k materi. Spreobrnitev iz hinduizma skoraj ni. Oči misijonarjev so uprte zdaj v Koncil, kjer se je pričel „dialog“ z nekristjani.

Na karti lahko sam ugotoviš, da so naši misijoni tu kakor slepe ulice. Niti ena misijonska postaja nima direktne zveze z večjimi mesti in kulturnimi centri. Pastirji so pač šli za čredo, ki se je razšla s trebuhom za kruhom, navadno

v najbolj odročne džungle. Sv. Pavel je ubiral drugo pot: Podajal se je v kulturne centre. Tudi naši predstojniki zdaj koncentrirajo sile v mestih.

Vem, da bi rad kaj več pisanega od mene, a le še malo potrpi. Imam v mislih napisati kaj več o homatijah v Butanu, kjer je bil umorjen ministerski predsednik, bivši gojenec našega kolegija v Darjeelingu, kateri je tudi poklical v deželo naše misijonarje, da tam organizirajo šolstvo. Sicer pa moram reči, da „Katoliški misijoni“ navadno več vedo kot jaz in deželo ter njene probleme bolj spoznavam iz KM kot iz lastnega opazovanja na licu mesta. Pravijo, da je treba študirati inozemske revije, da si ustvariš pravo podobo Indije, Japonske, Afrike... V tem je tudi Tvoje in Tvojih sodelavcev veliko apostolsko delo, pomoč nam, misijonarjem na terenu.

22. julija grem v Kalkuto na sestanek župnikov 24. parganasa. Bi šel že prej, pa imamo veliko deževje. Bojimo se za rižne nasade. Polja so vsa pokrita z blatom in vodo. Pred nekaj dnevi sem gazil oboje v bližnjo vas. Ena naših deklet ima božjast, in ker je jaz nisem mogel ozdraviti, so jo peljali k hindupadarju, ki daruje zdravila bogovom in boginjam. Hotel sem govoriti s tem padarjem, ki je sicer prav prijazen možic. Prsil sem ga, naj ne hodi v našo vas delati zdrahe. Če je božja volja, bo že Kristus ozdravil dekleta, ne pa padarjeve boginje... Ker sili lakota v deželo, je tudi nekaj mladih žena ušlo od doma k očetom, kjer je več riža. Nastaja zanimiv problem, kako naj uveljavim nauk: Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči...“

Za Vnebovzeto piše isti misijonar:

„Da, Bog je dober, zelo dober! Do božiča bo zrasla stavba, ki naj bo svetilnik in žaromet v tej „svetli temi“. Superiorka redovnic, ki se bodo pri nas naselile, pridno vprašuje, kdaj bo stavba dokončana. Seveda, bo treba malo počakati, kajti brat Vidmar je sedaj zaposlen s sajenjem riža. Če bi namesto njega poklical stavbarskega mojstra, bi ne imel s čem končati... B. L. Vidmar nam prihrani lepe tisočake!

V kakšnih razmerah tu delamo in se borimo za duše, Vam nakaže naslednja zgodba iz preteklih dni:

Pripravljal sem na krst neko družino. Nje poglavar je odpadli katoličan, ki se je sprl z misijonarjem in zgubil službo, a jo dobil pri neki organizirani poganski sekti, ki strupeno spremlja katoliško dejavnost v deželi in se imenuje Ario Sonadž. Potrl je zdaj svoje malike in kupil sem mu krasne slike naše vere, ki jih je okusno namestil v hiši, ki je pa še last sekte Ario Sonadža. Svoja dva oženjena sinova tudi prigovarja za vstop v Cerkev.

Težava je nastala, ko mu je nekdo znil, da ga mislim potem najeti kot učitelja na naši misijonski šoli, kar sem res omenil o priliki enemu katoliških veljakov, seveda s pristavkom: Če bo škof odobril. A ta pristavek je bil spregledan in mož je na tihem upal na ugledno službo...

Ko sem nadškofu zadevo predložil, mi je dejal, da prepusti moji uvidevnosti, ga li vzamem v šolo ali ne. Možu bi rad pomagal, ker je v stiskah in pod streho pogsanske verske sekte; če gre k sorodnikom bivati, je v nevarnosti trdnost njegove vere. Po drugi strani pa je tudi mesto za pomisleke, zlasti če pomislim, da je bil vrhu vsega nekaj časa celo musliman... In vendar je najbolj izobražen v fari ter ima vpliv, čeprav je ubog kot cerkvena miš. Še vsaj dve družini njegovih sorodnikov bi za njim vstopili v Cerkev iz poganstva...

Napotil sem se k generalnemu vikarju po nasvet, ali naj ga zaposlim ali ne. „Dovolj smo imeli v preteklosti ‘rižnih kristjanov’, ni treba delati novih.“ Sledil sem nasvetu in katehumentu povedal, da na misijonu ne bo dobil službe. Posledica: Včeraj in danes jih ni bilo k zadnjemu izpraševanju. Slišim pa, da jim je protestantski pastor obljubil denarno podporo... Tako!

Jutri imamo „žeganje“ in prvič celodnevno čiščenje. Prosim Vas, da molite za zmago Kristusa in Njegove Matere v Bodipurju!“

ZNAMKE ZA MISIJONE

O MISIJONSKI ZNAMKARSKI AKCIJI POROČA Č. G. KAREL WOLBANG CM, USA.

MZA — SEZNAM DAROVALCEV

Znamke za misijone so darovali od 5. marca 1962 do 20. avgusta 1964

I. Združene države (U.S.A.):

Dr. Joseph Basaj; Mrs. Angela Železnik in sodelavke; Mrs. Frances Rebol in družine Woods, Tomazin, Centa; Frank Rabič; Mrs. Anica Tushar in dekliški Misijonski krožek v Gilbertu, Minnesota; Misijonski krožek, St. Joseph's College, Princeton, N. J.; Mary Ann Mlinar; Marija Mlinar; Frank Mlinar; Mrs. Frances Zupančič; Mrs. Frances Iggi; Rev. Rudolph Urbič; Rev. Joseph Ferkulj; Rev. dr. Milan Kopušar; Rev. Joseph Snoj; Rev. Alojzij Jenko; Rev. Joseph Vovk; Rev. Stephen Trzeciecki C.M.; Rev. John Hodnett C.M.; Rev. dr. Joseph Golé; Rev. Stephen Trzeciecki C.M.; Rev. John Hodnett C.M.; Rev. John Gallagher C.M.; Rev. James Megivern C.M.; družina Miro Celestina; družina Rudi Knez; Mary Hudolin; Mary Ciber; Milka Goričan; Mrs. Mary Laurich; Antonia Fortun; Josephine Beričič; Lojzka Verbič; Mary Donovan; Anne M. Haughes; Josephine Perušek in sestre; profesor Joseph Shawinsky; Mrs. Antonia Nemgar; Mrs. Frances Prah; Mrs. Mary Vavpotič; Mrs. Anna Ahačič; Mrs. Carolina Gregory; Mrs. Frances Gregorich; Mrs. Katarina Brula; Mrs. Mary Pirjevce; Mrs. Jennie Koželj; Mrs. Agnes Pierce; Mrs. Mary Otoničar; Mrs. Johana Petkovšek; Mrs. Margareta Pekar; Mrs. Rose Van Nest; Mrs. Mary Schwasnik; Mrs. Rose Merlak; Mrs. Anna Troha; Mrs. Johana Longar; Mrs. Rose Miosek; Mrs. Mary Mihevc; Mrs. Joseph Kramar; Mrs. Mary Slabe; Mrs. Magda Petrič; Mrs. Margaret Žagar; Mrs. Frances Marolt; Mrs. Marija Patenost; Mrs. Theresa Ritcherson; Mrs. Bridget Shanahan; Mrs. Marija Kastelic; Mrs. Henry Niemi; Mrs. M. Bootka; Mrs. Maria Lustik; Mrs. Margaret Smole; Mrs. Frances Mosnik; Mrs. Jack Starich; Mrs. Helena Gorše; Mrs. Helena Schneider; Mrs. Sophie Simčič; Mrs. Katherine Sterk; Mrs. Katherine Spreitzer; Mrs. Johana Belaj; Mrs. George A. Guimond; Mrs. Joseph Škerjanc; Mrs. Barbara Schweiger; Mrs. W. T. Walker; Mrs. Jennie Mazovec; Mrs. Gertrude Tushar; Mrs. Patrick Daly; Mrs. Mary Bernard; Mrs. Marija Urbanija; Mrs. M. Yapel; Mrs. Lucy Gnidica; Mrs. Anna Zalar; Mrs. Mary Boh; Mrs. Frank J. Železnik; Mrs. Wellacy; Mrs. Mary Pokelšek; Mrs. Frances Mrhar; Mrs. Mary Baker; Mrs. Mary Hochevar; Mrs. Rose Panfely; Mrs. Ivanka Tominc; Mrs. Olga Zupančič; Mrs. Gina Catelli; Mrs. Uršula Herbeck; Mrs. Gertrude Zakrajšek; Mrs. Theresa Pervanje; Mrs. Victoria Deslich; Mrs. Jennie Škerjanc; Mrs. Julia Mehle; družina Frank Mihelič; družina Dudolph Lukež Sr.; družina Alojzij Kosem; družina dr. Franc Puc Sr.; družina Jakob Beznik; družina Frank Povšič; Mrs. Frances Ošaben.

Stephen Macher C.M.; Robert Kujawa C.M.; Paula Bajda; Theresa Mihelich; Jožica Krulc; Rev. Donald Cancienne C.M.; Lojze Zorenc; Matthew Tekavec; Anthony Urh; Frank Gorup; Orazio Proce; Rev. Ivan Nikolič S.J.; Rev. Thomas McCallen C.M.; Sr. Barbara Ann O.S.B.; David Tushar; Johnny Tushar z bratci; Daniel Long; Rev. Leo Campbell C.M.; Rev. Louis Trotta C.M.; Rev. Thomas Finley C.M.; Rev. John Newman C.M.; Anton Jeglich; Catherine Sasso; Sister Agnes D.C.; Frank Marscher; Monsignor John Oman; dekan Matija Škerbec; Jakob Hribar; Mary C. Hribar; Frances Krničar; Peter Celestina; Martin Coffey; Herbert Milek; Charles Krieg C.M.; Tone Ivec; Agnes Slamnik; Kathryn Kedder; Janez Pograjec; Rev. Francis Ryan; Rev. John Hild C.M.; Sr. Marie Edith W. S.; John Turner; Ann Otoničar; Edward R. O'Brien; Kevin Daly; Mitchell Wanat; Jakob Fister; Rev. Joseph Cahill C.M.; Rev. Joseph Kerr; Anton Rozman; Sr.

Cyrina C.P.S.; Arthur Kolinsky; družina Jože Likozar; družina Ivan Hauptman; Irene Von Osthoff; Rev. dr. Alojzij Stopar; Rev. Francis Stauble C.M.; Rev. Francis Dwyer; Rev. Ignacij Berglez; Rev. Francis A. Sedey; Rev. William McClimont C.M.; škof John O'Shea C.M.; Rev. Joseph Marron C.M.; August Englert C.M.; dr. Frank A. Lukež Jr.; George W. Casha; Mary Ann Miosek; Angela Gospodarič; Laurie Pershey; Kristina Medved; Ana Vidmar; Katarina Vindišar; Manca Presa; Luka Kumar; Mrs. Fred Sisser Jr.; Josephine Mokorel; Rev. John Flynn C.M.; Joseph Bishop C.M.; Mrs. Angela Cebašek; Mrs. Frances Troha Jr.; Edward J. Mrak; Rev. John Lee; Thomas Kerzich Sr.; družina Frank Gregorin; Mrs. Anna Horanič; Frank Starin; Rev. P. J. Huisking C.M.; Joseph Sanino; William Ostendorf; Mrs. Frances Hočevar; Anne Cunningham; Mrs. Agnes Leskovec; družina Jože Škorjanc; Mrs. Marija Gorše; družina Marica Lavriša; Mrs. Margaret Grifey; Mrs. Anna Zadnik; Mrs. Ana Jalovec; Pavla Zihlerl.

Sister Clementine D.C.; profesor Jože Paternost; prof. Anthony Raubitschek; Mrs. Mary Ivančič; Mrs. Rose Mickovič; Mrs. Pauline Vrečar; St. Vincent's Home, Saginaw, Michigan; družina William Kuntara; Mrs. Julka Ferkul; Sr. Cipriana D.C.; Mrs. Hasten; Helen Lovich; Rev. Edward Bumbera; Mrs. Frances Raischel; Mrs. Anne Grosel; Alice Grosel; Mrs. Mary Ižanec; Tončka Božič; Rev. Edward Martin C.M.; Rev. Harold Vahey C.M.; Sr. Mary Elizabeth D.C.; Rev. Vincent Rogers C.M.; Martin McGeough; Mrs. Jožica Pavli; Rev. Walter Menig C.M.; Erik Kovačič; Franc Štrukelj; Edward Marolt; Mrs. Metka Dejak; Mrs. Tončka Urankar; Mrs. Francka Tomšič; Mrs. Verica Janežič; Rev. Justin Herbst; Rev. John Pearce C.M.; Mrs. Vida Švajger; Mirko Longar; Bernard in Tony Lavriša; Mrs. Gertrude Bokal; Mrs. Ursi Stepec; Mrs. Julka Zalar; Mrs. Milena Ferkulj; Lojze Bajc; Mrs. Marjanca Malovrh; Mrs. štefka Zidar; Helena Gaser; Mrs. Nežka Tominc; August Dragar; Tone Vogel; Bogdan Kovačič; Mrs. Dorothy Sajovec; Mrs. Mary Callahan; Mrs. Ann Macy; Mrs. Helen Peršin; Christine Stucin; Mrs. Albina Odar; Mrs. Pavla Adamič; družina Ivan Rigler; Mrs. Sonja Kregar; Mrs. Joseph Christiano; Mrs. Paul Schweiger; Mrs. Dorothy Kerezsi; Mrs. Mary Travon; Mrs. Tončka Lamovec; Mrs. Frances Vadnal; Mrs. Antonia Božič; Mrs. Mary Štrancar; Mrs. Ana Doles; Joseph Leska; Rev. Eugene Wormer C.M.; Sr. Stella C.P.S.; Marija Perčič; sestre Mihelič; Mrs. šnajder; Mrs. Luka; Ivana Krule; William Joyce; Rev. Joseph Duran; Rev. Ronald Wiktor C.M.; John Reedy; Rev. Francis Prior C.M.; Mrs. Jane Quinn; Rev. Patrick Flemming C.M.; Mrs. Vera Gallo; Rev. Richard Devine C.M.; Mrs. Mary Maloskey; Rev. J. Carey; John Cooley; Joseph Levstik; Mrs. Caroline Kucker; Mrs. Mary Stefančič; Sister M. Patricia D.C.; Cristina Sandrez Juarez; Angeline Juth; Sr. M. Clarinda O.S.F.

II. Kanada

Ivo Medved; S. Cecilija Prebil z 38 otroci Slovenske šole; Jože Gerden; Br. Ciril Verdnic C.M.; družina John Pečjak; družina Joseph Wessel; družina John Košir; družina Joseph Piškur; družina John Tratnik; Fred Ponikvar; S. Lidija Krek; Mrs. Lillian Braunstein; Mrs. Antonia Fylypczuk; družina Slavko Slejko; Marko Smerdelj; Rev. John Kopach C.M.; Rev. Franc Sodja C.M.; Rev. Tone Zrnc C.M.; Rev. Andrew Prebil C.M.; Rev. Stanislav Boljka C.M.; Mrs. Louise Sustersich; družina Valeriu Dragota; družina dr. Ivan šinkovec; John Marentič; družina Joseph Božnar; Malvina Žnidaršič; Mrs. Terezija Marušič; Neznani iz Kanade; Veronika Diceko; Mrs. Milka Jeram; Mrs. F. Tegel; Mrs. Mavec; Mrs. Gregorčič; Mary Žižek; Mrs. Marija Rovanešek; Mrs. Julka Wintar; Mrs. Marija Stupica; Rev. Franc Skumave; Sr. Rozalija šmalc; Mrs. Mija Ferkulj z družino; Betka in Stanka Turk; Mrs. Marija Levstik; I. Levstik; Mrs. Johana Belaj; družina dr. Peter Markež; Stanley Ferkul.

III. Evropa

Rim: Br. Alojzij Vodenik C.M.; M. Angela Bahovec O.S.U.; M. Rafaela Vurnik O.S.U.; Maria Valentini; Isolina Banci; Natalina Bianchi; Br. Gaudensyo Msongo; Rev. Joseph Zen S.D.B.

Trst: Tržaška Marijina družba v Marijinem domu (po Mariji Hlad in ostalih članicah); Terezija Stergar; Slavka Petrič; Sr. Silvana Trošt.

Gorica: Goriška Marijina družba po Paolina Hvala in Rosa Čučat; Sr. Akacija Kacin; Sr. Justa Dolhar.

Celovec: Škofijska Dušnopastirska pisarna in Mohorjeva družba po Sr. M. Gonzaga Kobentar; učenci nižje gimnazije iz konvikta Mohorjeve družbe; Mrs. Nevenka Sommeregger; Rev. Stanko Škrbe; Rev. Ivan Tomažič in dijaki iz Slovenskega visokošolskega doma na Dunaju.

Pariz: Br. Alojzij Klančar C.M.; Rev. Franc Rodé C.M.; Rev. Martin Ocepek C.M.; sestra Lidija Krek.

Liège: Sr. M. Ancella Gardina; Sr. Ivana Cvijin.

Monakovo: Rev. Franc šekar.

Chur v Švici: Prof. dr. Alojzij šuštar.

Lizbona: Gloria de Correia; Henriette de Malartic.

Ljubljana: Razni neimenovani.

IV. Južna Amerika

Rev. Janez Grile, I. Rojnik in Marija Ilija (Venezuela); Sr. Marija Andreja šubelj in sodelavke (Čile); M. Jakobina O.S.U. (Brazilija); Rev. Janez Petek C.M., Rev. Ivan Jan C.M., Rev. Ladislav Lenček C.M. (Argentina).

V. Azija

Usmiljenke Jožefa Zupančič, Benamina Kardinar in Katarina Jančar; Sr. Anica Miklavčič, kanosijanka; Rev. Vladimir Kos S.J.; dr. Janez Janež; Rev. Andrej Majcen S.D.B.; Rev. Jože Geder S.D.B.; M. Ksaverija Pirc O.S.U.; M. Frančiška Novak O.S.U.; M. Deodata Hočevar O.S.U.; Br. Rafael Mrzel S.D.B.; Br. Joško Kramar S.D.B.; Sr. Konradina Resnik; Rev. Janez Ehrlich S.J.; Rev. Jože Cukale S.J.; Rev. Lojze Demšar S.J.; Rev. Pavel Bernik S.D.B.; Ivy Marks; M. Miriam Zalaznik I.B.M.V.; Sr. Terezija Medvešek.

VI. Afrika

M. Ksaverija Lesjak O.S.U.; S. M. Angelina Martelanc; Sr. M. Vincencija Novak; Sr. Jeanne Elizabeth Pogorelc; Rev. Ivan štanta C.M.; Usmiljenka Marjeta Mrhar; Rev. Radovan Rudež S.J.; Br. France Pregelj S.J.; Rev. Emilio Chiuch I.M.C.; Sr. M. Amélie S.A.; Br. Karel Kerševan C.M.; Sr. Marie Sylvester S.A.; Sr. Reginald S.A.; Rev. G. Giorda I.M.C.; Neimenovana belgijska socialna asistentka v Kongu; Rev. Albin Kladnik F.S.C.

VII. Avstralija

Rev. Bernard Ambrožič O.F.M.

Prijatelji misijonov lahko veliko pomagajo širjenju Kristusovega kraljestva, če pridno zbirajo rabljene znamke, po navodilih slovenske **Misijonske znamkarske akcije**, ki jo vodi č. g. Wolbang CM v U.S.A., na katerega se je pred vsem obračati za vsa pojasnila, v kolikor jih ne najdete v zadnjih številkah „Kato-liških misijonov“. Naslov: Rev. Charles A. Wolbang CM

St. Joseph's College,

P. O. Box 351

PRINCETON, New Jersey 08540

U. S. A.

misijonsko zaledje

LJUBLJANSKI BOGOSLOVCI SLOVENSKIM MISIJONARJEM

Slovenski bogoslovci so iz Ljubljane za misijonsko nedeljo poslali vsem našim misijonarjem in misijonarkam sledeče pismo:

Gotovo se vam bo čudno zdelo, kako to, da so letos pisma malo pogostejša. Važnih stvari je dovolj, da vas informiramo o njih, saj vem, da še zmeraj živite z našo slovensko domovino in so vam novice iz domovine še posebej dragocene.

Misijonska nedelja se bliža. Ko boste prejeli to pismo, bo gotovo že minila. Kot vsako leto, se tudi letos z velikim veseljem pripravljamo na ta vaš dan, ki se seveda tudi naš. V Rimu se bo zgodilo to nedeljo nekaj veličastnega, česar se še posebno veselite Vi, bratje, ki delujete v Afriki. Dobili bomo 22 mladih črnih svetnikov. Uganda in z njo cela Afrika je na to silno ponosna. Ponosni smo tudi mi, posebno še danes, ko so časi tako resni, a se brezverstvo bolj in bolj širi. Misijonska nedelja bo zato pri nas proslavljena izrazito v tem smislu. Navada je, da napravimo v semenišču vsako leto na misijonsko nedeljo slovesno akademijo, kjer se zberejo vsi slušatelji teološke fakultete in tudi profesorji, poleg semeniškega vodstva. Letos bomo napravili glavno predavanje o ugandskih svetnikih. Poleg pozdravnega govora bo zapel zbor bogoslovcev dve misijonski pesmi, sledilo bo nekaj deklamacij in branje vaših pisem. Vse naše molitve in žrtve pa bodo ta dan usmerjene za misijone in za vas, dragi bratje in sestre. Saj vemo, da je vaša pot težka in krvava, ali spleča se nam trpeti zaradi Jezusa.

Ko sem med počitnicami z nekaterimi mojimi sobrati obiskal naše sestre — usmiljenke, ki delajo v Beogradu, Nišu, Skoplju, Kotorju, sem prišel vsaj do približne predstave, kaj se pravi misijonariti. Naše častite sestre so sicer v Jugoslaviji, ali tudi tu so misijonske potrebe velike. Kmalu smo opazili, da je njihova skrb in ljubezen do bolnikov, do trpečih, res nekaj takega, česar bi drugi — brez Boga — ne zmogli. Pomislil sem na vas, ko sem opazoval njihovo delo, ki imate verjetno še težje in odgovornejše delo, pa tudi drugačne razmere. Zavedamo se, da je vaš položaj na Vzhodu in v Afriki res težak, pa zato so ravno Vam usmerjene naše molitve in žrtve. Če si kdo želi mogoče sv. pismo ali kakšno drugo nabožno knjigo v slovenščini ali pa morda katoliški časopis „Družina“, mu bomo z veseljem oskrbeli. Kdor si želi naših znamk, prosim, naj sporoči. Dobil jih bo, kolikor bo hotel. V semenišču smo organizirali tudi predstavnika za znamke, ki jih pridno zbira, da jih lahko oddamo.

Predragi bratje in sestre, nadvse smo veseli vaše pošte, saj tako lahko vidimo, kako je z našimi ljudmi po misijonih. Vendar na vsak način opravičimo vse tiste, ki ste z delom zaposleni in nam ne morete odgovoriti; kadar pa kaj utegneta, se le oglasite. Tistim pa, ki so nam poslali svoje revije, oziroma knjige, ob tej priliki iskren Bog plačaj! (Poleg tega se bom še vsakemu posamezniku zahvalil.)

Začeli smo novo šolsko leto, leto, v katerem me čaka sladki jarem duhovništva. Bog daj, da bi šlo vse srečno, obenem pa se vam tudi priporočamo za pomoč v molitvi, saj so vaše molitve Bogu prav gotovo všeč, bolj zaslužne. Letos je bela Ljubljana sprejela kar 36 novih v semenišče. Stara hiša poleg

stolnice je nabito polna, šestoletniki pa so se morali naseliti v sosednjem župnišču. Tako nas je skupaj z onimi, ki so še pri vojaki, približno 170. Torej, hvala Bogu, poklicev je veliko, mogoče bomo mogli poslej zopet odhajati v misijone, tako kot ste vi nekda. O tem vam bomo še poročali.

Kot mogoče že veste, gre proces za Slomškovo beatifikacijo hitro naprej. Veliko zaslug ima pri tem mariborski škof Držečnik, za kar se na koncilu še posebej zanima. Hvala Bogu, če bomo tako srečni, da bomo dobili na oltar svojega rojaka. Še bolj pa vas morda zanima naš rojak Baraga, ki je vaš pokrovitelj in skoraj začetnik slovenskih misijonov. Prevzvišeni ljubljanski nadškof dr. Pogačnik je ravno včeraj iz Rima po radiju govoril o procesu za Baragovo beatifikacijo. Škof iz Marketa v Ameriki mu je povedal, da delo lepo napreduje in da se bo odslej še bolj brigal za to zadevo. Tako boste, naši dragi misijonarji, dobili svojega priprošnjaka in zavetnika prav iz svoje domovine na oltar. Molimo skupno za to!

Ob koncu pa dovolite, da vam čestitam k vašemu prazniku in vas v imenu slovenskih bogoslovcev in predstojnikov semenišča toplo pozdravljam. Bog vas podpiraj še naprej pri tako humanem in vzvišenem delu!

Predsednik misijonskega krožka slovenskih bogoslovcev

PROSLAVA MISIJSKE NEDELJE V MINNESOTI, U.S.A.

„Zbrali smo se v nedeljo, 25. oktobra ob pol treh popoldne v cerkvi sv. Rožnega venca venca na Aurori, kjer deluje č. g. Štefan Savinšek. Najprej so bile pete litanije Matere božje, ki jih je pel č. g. Savinšek skupaj z g. Kuntarom in Miheličem. Vsi navzoči smo odpevali naše lepe Marijine odpeve. Po blagoslovu z Najsvetejšim smo se podali v cerkveno dvorano, kjer je bila pod vodstvom neumorne misijonske delavke ge. Anice Tusharjeve misijonska proslava.

G. Kuntara nam je najprej kazal skioptične slike. V prvem delu smo videli Indijo, deželo letošnjega svetovnega eharističnega kongresa. V drugem delu smo pa videli Kongo, eno tistih afriških dežel, ki so dale Cerkvi nove svetnike, ugandske mučence. V tretjem delu pa nas je popeljal v Sveto deželo, kjer se je rodil, je trpel in umrl naš Odrešenik. Slike o vsem tem so bile lepe in pomenljive.

Ga. Tusharjeva je nato prebrala pismo misijonarja svojemu prijatelju č. g. Vovku. Misijonar toži o težavah v misijonu in o veliki skrbi za bodočnost. Prosi molitve in podpore. Čuli smo nato nekaj vzpodbudnih misli k misijonskemu sodelovanju, nato pa smo vsak po svojih močeh prispevali k skupni nabirki za vse slovenske misijonarje in misijonarke.

Takšna je bila naša kratka, a vsebinsko bogata misijonska proslava. Hvala požrtvovalni gospej Tusharjevi, ki kljub mnogim skrbem za številno svojo družino z veliko vnemo dela za misijone. Hvala tudi zvestemu podporniku misijonov g. Vilkotu Kuntara! Vedno se rad žrtvuje, da so naše proslave vsebinsko lepše in zanimive. Enako hvala vsem, ki so se udeležili in prispevali! Nebeški misijonar naj bo vsem bogat plačnik!

(Op. ur. Rojaki v Minnesoti so ob tej proslavi zbrali in poslali za slovenske misijonarje 65 dolarjev. Imena darovalcev objavljamo med Misijonskimi darovi. Tudi od strani uredništva KM vsem iskrena hvala!)

MISIJONSKI DAROVI

V sklad slovenskih misijonarjev

Argentina (v pesih): Barbara Hrast (Pacheco), 100; Malavašič Tine, 500; Benjamin Tičar, 150.

Ostale dežele: Misijonski krožek pri župniji Marije Pomagaj v Torontu, 350 dol. v sklad in 150 dol. za č. g. štanta Ivana CM na Madagaskarju. Neimenovana iz Moselle, Francija, po č. br. Klančarju, 100 N.F. — Rojaki iz Minnesota, U.S.A., so darovali ob proslavi misijonske nedelje 1964 (v dolarjih): Po 10: Družina Stanley Ferkul; po 5: družine Jože Dolenc, Frank Medved in Paul Bajda; Mrs. Polde Ferkul; Mrs. Martina Michel; Mr. John Škrbec, Sr.; po 4 dol.: družina Frank Vidmar; po 3 dol.: Mrs. Mary Paternost; Mr. in Mrs. August Kovač; družina Frank Krulc; po 2 dol.: Družine Jože Škorjanec, Frank Mihelič, Andrej Perčič, Mihael Sodnik, Janez Pristavec in Mrs. Cilka Zupančič. — Skupaj 65 dol.

Potom Marijine družbe na Via Risorta v Trstu (v lirah):

Čč. šolske sestre, Provincialni dom v Trstu, 12.000; N. N., po msgr. Ornerzi, 15.000; N. N., po dr. Prešernu, 1.500; za pet krstov, N. N., 3.000; N. N., Trst, 10.000; N. N., Trst, 5.000; N. N., Trst, 600.

Gorica (v Lirah): J. T., 2.000; N. N., 500; N.N., 1.000; N.N., 5.100; pok.

N., 600; N.N., 200; N.N., 3.650; Misij. odsek Marijine družbe 142.300; Razni, 22.400; za o. Vl. Kosa, N.N., N.N., družbenica, 3.000; prijatelj misijonov, 5.000; N.N., 1.000; N.N. družbenica, 5.000; F. P., 5.000; N.N., Tevna, za o. Vl. Kosa S.J., 15.000; Fran Reščic Mici, 18.000; Franka, 800; N. 10.000; N.N., 1.500; V. Vidic, 5.000; ka H., 1.800; N.N. Rupa 700.

Krsti

Gorica (v lirah): Milost Justina, 500; Rupa za 4 krste, 2.000.

Za J.A.B.Z.

Vrh na Goriškem, 8.500 Lir.

Za Slomškovo zadevo

Vrh na Goriškem, 8.500 Lir.

Tisk. sklad „Katoliških misijonov“

N.N., družbenica, Gorica, 5.000 Lir.

DSV in DSD

Družina Petrič iz U.S.A., 8.75 dolarjev; Glavan Neža, Argen., 100 pesov; družina Žužek, Ramos Mejia, 250 pesov; Kušar Ivanka, San Justo, 50; Francka Martinčič, 50; Mini Martinčič, 50; Benjamin Tičar, 50 pesov. Rojaki Slovenske vasi v Lanusu, Argentina, po vikarijskem mis. krožku: 3.294 pesov.

ZA BARAGOVO MISIJONIŠČE

N. N., Slovenska vas, 1000 pesov; družina Goršič, San Justo, 500 pesov.

ZA MISIJONE

Černak Jože, Slovenska vas v Argentinu, 100 pesov.

Tik pred zaključkom lista lahko podamo vsaj kratko vest o zelo lepo uspeli 14. misijonski veletomboli za vse slovenske misijonarje, ki se je vršila v nedeljo dne 10. januarja v bližini Buenos Airesa. Posrečena „živa misijonska razstava“, skoraj 2.000 udeležencev in 200.000 pesov čistega (skoraj 1.000 dolarjev) v pomoč misijonarjem — to so tri glavne postavke, ki jih že zdaj objavljamo vsem misijonskim prijateljem in misijonarjem v veselje. Več o vsem v prihodnji številki.

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska Slovenska tiskovna družba "Baraga", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem. Ovitek opremil arh. Vladimir Mazi.

NAROČNINA: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 300, podporna 600, dosmrtna 3.000 pesov. V U.S.A. in Kanadi: 3 (6, 40) dolarjev. V Italiji 1.600 (3.200, 20.000) lir. V Avstriji 60 (120, 800) šilingov. V Franciji 12 (24, 160) NF. V Angliji in Avstraliji 1¼ (2½, 16) funtov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dužno-pastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540
Mr. Rudi Knez, 679 E. 157 St., Cleveland, Ohio 44110. — Mrs. John. Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741.

Kanada: Za župnijo Marije Pomagaj: Rev. Stanislav Boljka C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4. Ont. Za Ontario (razen Port Arthurja) in za Quebec: Rev. John Kopač C.M., 229 Brown's Line, Toronto 14, Ont. Za Port Arthur (Ont.) in za vso ostalo srednjo in zapadno Kanado: Rev. Jože Mejač C. M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg 2, Man.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar C.M., Rue de Sévres 95, Paris (VI).

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. — Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. — Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau, D. P. Camp. Kärnten.

Avstralija: Franc Vrabec, Archbishop's House, West. Tce. Adelaide, S. Australia.

IZ VSEBINE TE ŠTEVILKE

Pavel VI. v Indiji — Cerkevni zbor in misijonstvo — Za domačo duhovščino — Iz madagaskarskega jezika — Novice iz Bodipurja — Brat Kerševan se je oglasil — Naši sostanovci — Severni Vietnam — Irian v Indoneziji — Neodvisna Uganda in katoličani — Po tatarskih deželah in Tibetu — Po misijonskem svetu — Naši misijonarji pišejo. . . — Znamke za misijone — Ljubljanski bogoslovci slovenskim misijonarjem — Misijonska nedelja v Minnesoti — Misijonski darovi.

LEPO SE PRIPOROČAMO ZA PORAVNAVO NAROČNINE!

Slika na prvi strani ovitka nam kaže pogled na kongresni prostor mednarodnega euharističnega kongresa v Bombayu, spodnja pa svetega očeta Pavla VI., blagoslavljajočega navzoče množice, v družbi z indijskim primasom kardinalom Gracianom.

Correo
Argentino
Suc. 34 (B)

TARIFA REDUCIDA

CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int. No. 528.26

Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467,
Buenos Aires.

Slika na zgoraj kaže porceljevanje sv. obhajila na kongresnem prostoru v Bombayu; spodnja pa dva slovenska udeleženca, Konradino Resnik, ki deluje v Bombayu, in č. d. Vinkata Zalejela s Koroske. Slikal misijonar Ivan Kašpet SDB, Indija.

